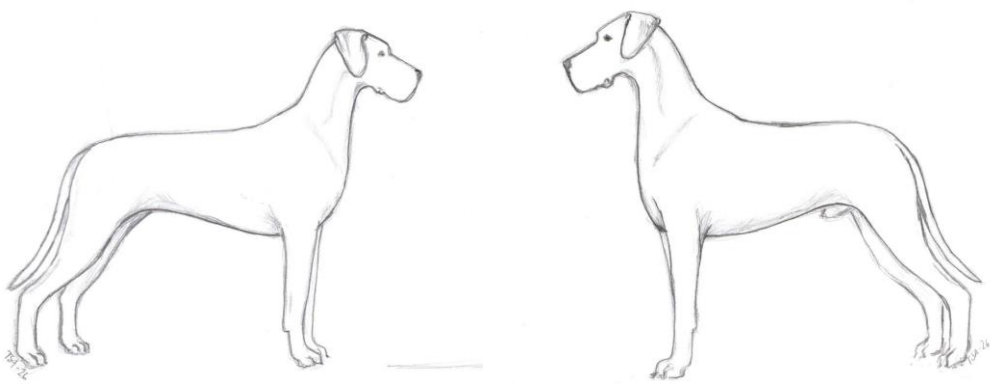
Jalostuksen tavoiteohjelma

Tanskandoggi

Hyväksytty rotua harrastavan yhdistyksen yleiskokouksessa [pp.kk.vuosi]
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa [pp.kk.vuosi]
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt [pp.kk.vuosi]

Sisällys

1. YHTEENVETO ... 3
2. RODUN TAUSTA ... 6
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA ... 8
4. RODUN NYKYTILANNE ... 8
4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja ... 8
4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos ... 10
4.1.2 Jalostuspohja ... 13
4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa ... 20
4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta ... 21
4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet ... 21
4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta ... 21
4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin ... 22
4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus ... 22
4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa ... 22
4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet ... 25
Taulukko: Koetulokset edellisenä tarkkailujaksona 2016-2020 ... 26
4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen ... 26
4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta ... 27
4.3. Terveys ja lisääntyminen ... 28
4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat ... 28
4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat ... 34
4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt ... 48
4.3.4 Lisääntyminen ... 49
4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet ... 50
4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä ... 50
4.4. Ulkomuoto ... 51
4.4.1 Rotumääritelmä ... 51
4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset ... 55
4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus ... 57
4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista ... 57
5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA ... 59
5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso ... 59
5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen ... 61
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS ... 64
6.1 Jalostuksen tavoitteet ... 64
6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille ... 64
6.3 Rotujärjestön toimenpiteet ... 68
6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin ... 69

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta 70
7. LÄHTEET 71

1. YHTEENVETO

Rodun historiaa

Doggityyppinen koira on kulkenut vuosisatojen saatossa pitkän matkan Tiibetin vuoristoylängöiltä aina Alppien yli Eurooppaan tullakseen siksi tanskandoggiksi, jonka me tunnemme tänä päivänä. Villisian metsästäjästä ja sotakoirasta on muotoutunut nykyään monessa eri harrastelajissa taitonsa näyttävä ihmisen paras ystävä. Vielä 1800–luvun alkupuolellakin jalostus oli ns. näkemyksellistä jalostusta vailla yhteisiä pelisääntöjä. Rotumääritelmästä sopiminen vuonna 1878 antoi perustan, jolle rodun tulevaisuus saatettiin rakentaa. Virallisen alkuperämaan Saksan mukaan rotu sai nimensä Deutsche Dogge vuonna 1880. Suomessa tanskandoggeja oli kuusi kappaletta Kennelliiton kantakirjojen mukaan vuonna 1894. Eniten Suomessa rekisteröintejä on tehty vuonna 2008, jolloin pentuja, mukaan lukien tuontikoirat, rekisteröitiin yhteensä 443 kpl. Muotirotua ei tanskandoggista toivottavasti koskaan tule, sillä suurten rekisteröintimäärien myötä kasvavat myös muut ongelmat.

Keskeisimmät jalostustavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

Jalostuksen tavoitteena on ominaisuuksiltaan ja ulkomuodoltaan rodunomainen, fyysisesti ja psyykkisesti terve koira. Tanskandoggi on ensisijaisesti seurakoira, jonka kanssa voi toki harrastaa melkein mitä vain, kunhan sekä koiralla että omistajalla on hauskaa yhdessä. Tämänhetkinen ulkomuoto vastaa ulkomuototuomarin silmin katsottuna kohtuullisen hyvin rotumääritelmää, mutta parannettavaa kuitenkin aina löytyy. Kasvatuksessa tulisi pyrkiä ennen kaikkea tasapainoiseen ja kaikilta osin liioittelemattomaan tanskandoggiin, jossa mahdollisimman tasapainoisesti yhdistyy rodulle mainittu voima ja jalous. Tanskandoggi on rotumääritelmässä mainittu ominaisuuksiltaan tasapainoinen ja siten missään sen ominaisuuksissa ei tule pyrkiä liioitteluun varsinkaan koon ja vahvuuden osalta. Kaikki liioitellut ominaisuudet vaarantavat rodun terveyden. Tämä kasvattajien tulee huomioida erittäin vakavasti ottaen.

Yleisvaikutelman tulee olla seuraavanlainen:
Liioittelematon voimakas olemus, jossa yhdistyvät jalous, tasapainoisuus, sopusuhtaiset linjat ja erityisen ilmeikäs liioittelematon pää. Rodun tulisi myös ulkoisilta ominaisuuksiltaan olla tasaisemmin yhdenmukainen väriryhmien välillä. Rodulle tyypilliset ominaisuudet eivät saa muuttua väriryhmien välillä ja siten ulkomuodollinen eriytyminen olisi estettävä.

Rotumme jalostuskäytön edellytyksinä vaadittavat terveystutkimukset ovat lonkka- ja kyynärnivelen röntgentutkimus sekä sydämen ultraäänitutkimus ja EKG. Sydämen eri sairaudet ovat siis todettu yleisimmin esiintyväksi ja vakavaksi sairaudeksi. Myös erilaiset syövät ja kasvaimet sekä mahalaukunkiertymä ovat valitettavan yleisiä. Koska kyseessä on erittäin suuri rotu, kasvuhäiriöitä esiintyy myös jonkin verran. Muista sairauksista mainittakoon mm spondyloosi, silmä- ja luomisairaudet sekä allergiat. Kasvattajien tulee kiinnittää erityistä huomiota varsinkin perinnöllisiksi todettuihin vikoihin ja sairauksiin. Sairaat yksilöt tulee sulkea pois jalostuksesta. Rotumme liittyi Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan (PEVISA) 1.1.2007 alkaen. Pevisa vaatimuksiin liitettiin pakollinen sydämen ultraäänitutkimus ja EKG 1.7.2019 alkaen. Tutkimustulos on voimassa 12 kk.

Pentueiden rekisteröintiin vaikuttavat ehdot

Tanskandoggien PEVISA

Tanskandoggit								
PEVISA 30.6.2026 saakka: Koiraa ei saa käyttää jalostukseen, jos tutkimuksissa todetaan joku sydänsairaus, tai tutkimuksen tulos on avoin.	X, 18	X, 18				UÄ + EKG, alaikäraja 18 kk, voimassa 12 kk.		30.6.2026
PEVISA 1.7.2026 alkaen: Koiraa ei saa käyttää jalostukseen, jos tutkimuksissa todetaan joku sydänsairaus, tai tutkimuksen tulos on avoin.	X, 18	X, 18				UÄ + EKG, alaikäraja 24 kk, voimassa 12 kk.		31.12.2026

Rotukohtaiset erityisehdot: Koiraa ei saa käyttää jalostukseen, jos tutkimuksissa todetaan joku sydänsairaus, tai tutkimuksen tulos on avoin. Koiran väri ilmoitetaan rekisteröinnin yhteydessä. Harlekiinin värisellä koiralla on myös merlegeeni. Harlekiini-linjoissa syntyy myös harmaaharlekiinin värisiä koiria.
Seuraavat väriyhdistelmät ovat kiellettyjä:
- harlekiini - harlekiini
- harlekiini - harmaaharlekiini
- harmaaharlekiini - harmaaharlekiini

Seuraavat väriyhdistelmät sallitaan ilman poikkeuslupaa:
- harlekiini - musta - mantteli - plattenhund
- keltainen - tiikeri
- sininen - sininen

Muut muunnosten väliset risteytykset poikkeusluvalla ks. koirarekisteriohjeen kohta 6.
Ulkomaisia koiria koskeva poikkeus 1.7.2019 alkaen: Ei vaadita kyynärnivelkuvauslausuntoa eikä sydämen ultraäänitutkimustulosta. (narttu 1, uros 2 pentuetta) Ulkomaisten koirien sydäntulokset hyväksytään pentuetta rekisteröitäessä, jos:
- tutkimus on eläinlääkärin suorittama sydänultratutkimus
- koiran tunnistusmerkintä on näkyvissä
- lausunnosta ilmenee, että koira on tutkittu DCM:n varalta
- koiralla ei ole todettu minkään sydänsairauden oireita.

Terveyden ja ulkomuodon lisäksi luonteisiin olisi syytä kiinnittää huomiota, sillä sekä useamman kasvattajan että myös omistajien mielestä ongelma luonteita esiintyy aiempaa enemmän. Tanskandoggin tulee olla ystävällinen, lempeä ja omistajaansa, erityisesti lapsiin kiintyvä sekä pidättyväinen vieraita kohtaan.

Rodun käyttötarkoitus

Tanskandoggi on nykyään seurakoira.

Keskeisimmät jalostustavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi

Luonne ja käyttäytyminen	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Ei arkuutta eikä aggressiivisuutta	Kennelliiton jalostustarkastuksen käyttäymisosion toteuttaminen erikseen ja yhdessä ulkomuodon jalostustarkastusten kanssa. Kasvattajien valistaminen luonteiden tärkeydestä jalostusvalinnoissa. Näyttelyistä saatujen tulosten tilastointi ja niihin reagointi mm. jalostussuosituksin.

Terveys	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Sydän-, selkä- ja silmäsairaus riskien ymmärtäminen	Kasvattajien ja omistajien valistaminen: Erilaisten luentojen järjestäminen kaikista aiheista. Joukkotarkastusten järjestäminen.

Lisääntyminen	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Kivesten surkastuminen/spermankäyttö -> hedelmällisyys Helpot astutukset ja synnytykset	Asiantuntijaluentoja kaikista aiheista, mm. lisääntymistiede ja ruokinnan tärkeys hyvinvoinnille. Tietoisuuden lisääminen siitoskoirien jälkeläisnäytöistä ja taustoista (siemennyksissä eri toten) Siitosuroksen lipidon voimakkuus luonnollisissa astutuksissa.

Rakenteen ja anatomian terveys	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Tasapainoinen rakenne ilman liioiteltuja ominaisuuksia	Kasvattajien valistaminen jalostuskoirien valinnassa; rakenneluento ja luento jalostuskoirien valinnasta. Jalostus ja -jälkeläistarkastukset; yhteistyö EuDDC kanssa.

Käyttöominaisuudet	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Tanskandoggi ei ole käyttökoira, vaan korkean ärsytyskynnyksen omaava itsevarma seurakoira	Jalostuskoirien luonteiden tarkempi katselmus, esim. Kennelliiton jalostustarkastuksen käyttäymisosio.

Jalostuspohja	
Tavoitteet	PEVISA, jalostussuositukset, muut toimenpiteet
Geenipoolin laajentaminen, mm. tarkkaan harkitut, **värigeenitestatut ja tanskandoggiyhdistyksen jalostustoimikunnan hyväksymät** väriristeytykset	**Tarkkaan harkitut, värigeenitestatut ja tanskandoggiyhdistyksen jalostustoimikunnan hyväksymät väriristeytykset.**

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Vähimmäisvaatimukset:

- Ikä vähintään 24 kk astutushetkellä, ei yli 7-vuotias.
- Ensisynnyttäjä ei saa olla yli 5-vuotias astutushetkellä.
- Jalostuskäyttöön ei hyväksytä yksilöä, joka on saanut arvosanan hylätty tai EVA (ei voida kaikilta osin arvostella) kaksi kertaa luonteen vuoksi.
- Näyttelytulos - vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) TAI 2 x erinomainen (ERI) tai hyväksytty jalostustarkastus.
- Lonkkakuvaustulos A-C, ei kuitenkaan 2 x C (sekä uroksen että nartun lonkat C).
- Kyynärnivelet 0/0, jolloin siitosparin kyynärnivelten kuvaustulos voi olla 1/1.
- Virallinen sydänultratulos (terve), sydänkuuntelutulos sekä 5 min EKG, tutkimus ei saa olla yhtä vuotta vanhempi.

Väriryhmien yli suunnitellut yhdistelmät ja niihin tarvittava poikkeuslupa vaatii ensisijaisesti aina siitosparin värigeenitestitulokset.
Poikkeusluvat edellyttävät perusteluja ja Jalostusohjeessa annettujen muiden ohjeiden noudattamista.

2. RODUN TAUSTA

Alkuperä ja käyttötarkoitus
Kuva vanhimmasta doggityyppisestä koirasta on ikuistettu reliefiin 12.vuosisadalla eKr. Reliefi löydettiin
babylonialaisesta temppelistä. Siinä esiintyy doggityyppinen koira, jota assyrialainen ohjaa punotulla taluttimella.

Näyttää varsin todennäköiseltä, että Tiibetin vuoristoylänkö on kaikkien tämän tyyppisten koirien alkuperäpaikka. Aleksanteri Suuri toi Intian matkoiltaan doggityyppisiä koiria lahjaksi ystävilleen. Ajanlaskumme alussa alkoi molossikoirien siirtyminen Alppien yli Keski- ja Länsi-Eurooppaan. Raskaiden taistelukoirien rinnalle alkoi kehittyä kevyempiä, doggityyppisiä metsästyskoiria. Ne olivat ajokoiraa paljon suurempia ja jykevämpiä ja niillä oli raskas, leveä pää sekä neliömäinen kuono. Nämä koirat tunnettiin erityisesti siitä, että ne kävivät rohkeasti ja raivokkaasti villisikojen sekä muun suurriistan kimppuun. Kreikkalaiset tunsivat ne jo 600 eKr. Lisäksi oli selvästi havaittavissa molossien ja assyrialaisten mastiffien sukulaisuussuhde, sillä mastiffeja on Niniven palatsin seinämaalauksen mukaan käytetty leijonanmetsästykseen ja sotakoirina jo vuonna 625 eKr. Aristoteleen aikana molosseja käytettiin myös paimenkoirina ja osa koirista levisikin Eurooppaan alaanien, Attilan hunnien ahdisteleman paimentolaiskansan, mukana (vrt. rodun italiankielinen nimi Alano).

Molossia pidetään mastiffi-ja doggityyppisten koirien alkuperäisenä kantamuotona eikä tarkkaan tiedetä milloin niitä saapui mm. Englantiin. Todennäköisesti foinikialaiset kauppiaat toivat niitä mukanaan käydessään tinakauppaa brittien kanssa. Niihin aikoihin, kun roomalaiset valloittivat Britannian, oli englantilainen mastiffi jo niin vaikuttava, että koiria lähetettiin Roomaan villieläinten taistelunäytöksiin. Lisäksi gallialaiset, kuten muutkin, käyttivät näitä koiria sodassa.

Keskiajan koirien historia on kytketty sen ajan metsästyskulttuuriin. Aateliset metsästäjät käyttivät suuria koiralaumoja villisian ja karhun metsästykseen. Keskiajan ajavan doggityyppisen koiran alkumuodoista voidaan mainita, että kaikki nykyisen doggin värit ja väriyhdistelmät olivat jo silloin havaittavissa. 1400-luvulla alettiin tuoda Englannista mantereelle metsästyskoiria; raskaita doggeja sekä suuria vinttikoiria. Näitä risteytettiin raskaisiin mannermaisiin mastiffeihin,
jotta saataisiin enemmän nopeutta ja ketteryyttä villisian ja karhun jahtiin. Suurin osa Euroopasta oli tuohon aikaan pirstoutuneena moniin pieniin ruhtinaskuntiin ja varsinkin nykyisen Saksan alueen ruhtinaskunnat alkoivat jokainen kehittää “omaa” rotutyyppiään päämääränä suuri, voimakas, peloton ja kesyttämätön metsästyskoira, joka olisi aina parempi kuin naapurikunnan koira. 1500-luvulla

ruhtinaskunnissa kasvatettiin koiria mahtavia määriä ja mm. vuonna 1592 Braunschweigin herttua osallistui vuosittaiseen metsästystapahtumaan 600 koiransa kanssa.
1800-luvulla Saksassa kasvatettiin doggeja eri nimillä; Etelä-Saksassa, ennen kaikkea Wurtenburgissa, kasvatettiin valko-mustia doggeja (Ulmerindoggi). Pohjois-Saksassa kasvattajat suosivat sinistä ja keltaista väriä (Tanskandoggi). Ensimmäinen koiranäyttely järjestettiin vuonna 1863 Hamburg-Altonassa. Tähän näyttelyyn osallistui koiria seuraavasti: 8 Tanskandoggia ja 7 Ulmerindoggia. Seuraavissakin näyttelyissä vuosina 1869-1878 koirat arvosteltiin tämän jaon mukaan. Arvostelutuomarien mielestä jako ei ollut tarkoituksenmukainen, koska kyseessä oli yksi ja sama rotu. Siksi he ehdottivat, että kaikki eri värit kuuluisivat samaan rotuun. 1800-luvun puoliväliin saakka doggin jalostus oli ns. näkemyksellistä jalostusta. Vuonna 1878 pidettiin ensimmäinen rodun kasvattajien yhteiskokous ja rotumääritelmästä sovittiin. Berliinissä vuonna 1880 pidetyssä tuomarikokouksessa rodut yhdistettiin, Deutsche Dogge – Saksan Doggi oli saanut virallisen nimensä. Ensimmäinen Tanskandoggiyhdistys Deutsche Doggen Club perustettiin Saksaan v. 1888 rodun jalostus- ja kasvatustyön edistämiseksi. Vuonna 1879 ilmestyneessä rotukirjassa oli 538 rekisteröintiä. Rekisteröintien myötä saatiin perusta, jolle rodun jalostustyö saatettiin rakentaa. 1880-1890 -luvuilla saksalaiset keskittyivät jalostamaan rotua ja tuloksia alkoi näkyä. Berliinin koiranäyttelyssä v. 1880 pohjoissaksalainen Herra Messter esitti 32 tanskandoggiaan. Vuosina 1881 sekä 1883-84 hän vei koiransa Lontooseen ja vuonna 1887 hän esitti Venäjällä Pietarin koiranäyttelyssä 22 doggia. Tietoisuus rodusta alkoi levitä. Rotu nautti suurta arvostusta myös kaukaisemmilla mailla, esim. Matabelemaan kuningas tarjosi yhdestä tanskandoggista kaksi vaunulastillista neekeriorjia ja niin paljon naisorjia kuin myyjä vain halusi. Taru ei kerro, syntyivätkö kaupat. Rotu jatkoi nousuaan ja 1900-luvun alussa olivat varsinaiset kultaiset vuodet. Saksasta vietiin loistavia verilinjoja mm. Englantiin ja USA:han, joissa rodun jalostus pääsi hyvään alkuun. USA:ssa perustettiin The Great Dane Club of America v. 1889 ja aluksi kasvatustyö perustui puhtaasti saksalaisille verilinjoille. 1930-luvulta muistetaan mm. Saksan tuontinarttu Efta v d Saalburg, joka tuotti useita erinomaisia jälkeläisiä ollen myös itse mitä voittoisin doggi. Saksalaisten johtava asema kasvatustyössä päättyi toiseen maailmansotaan, jolloin suurin osa jalostusmateriaalista tuhoutui. Nykyisin Saksa on taas voimakkaasti mukana kasvatustyössä.

Sukulaisrodut, joiden kanssa yhteinen kehityshistoria
Tanskandogeilla ei ole sukulaisrotuja.

Eri linjat
Rotu ei ole jakautunut erillisiin käyttö- tai näyttelylinjoihin.

Ensimmäiset koirat Suomessa, koiramäärän kehitys
Suomessa vietiin kuusi tanskandoggia Suomen Kennelliiton kantakirjoihin vuonna 1894. Koiramäärä kasvoi tasaisesti ja 1920-luvun lopulla doggeja rekisteröitiin jo 70 kappaletta. Vuonna 1934 rekisteröintien määrä oli jo 103 koiraa. Vuosisadan alussa koirat olivat väriltään pääasiassa mustia ja harlekiineja. 1920-luvulla tunnetuin doggi oli Saksasta tuotu harlekiiniuros Prinz von Binder, jota käytettiin paljon jalostukseen. 1930-luvulla syntyi luultavasti maamme ensimmäinen valiodoggi, musta uros Tips av Tipps-Toppstam. Samalla vuosikymmenellä aloitti toimintansa Siri Sunellin De Morny-kennel, joka erikoistui keltaisiin ja tiikerijuovaisiin tanskandoggeihin. Tämä kennel vaikutti aina 1940-luvulle asti kasvattaen monia muotovalioita. Tuon ajan kaksi tunnetuinta kasvattajaa olivat Siri Sunell, kennel de Morny, ja Augustinus Serenius, kennel von Hippo. Molemmat kennelit kasvattivat keltaisia ja tiikerijuovaisia tanskandoggeja. Suomalaiset tanskandoggit olivat tuohon aikaan pohjoismaiden parhaita. 1930-luvulla Maria Åkerblom aloitti kaikkien värien kasvatuksen.
Hänen kennelnimensä oli av Ros-Loge. Hän hankki koiria Saksasta ja astutti narttujaan Ruotsissa. Sota hiljensi myös tanskandoggien kasvatuksen, mutta 1950-luvulla se elpyi vähitellen. Aluksi Åkerblom kasvatti mustia ja harlekiineja siirtyen myöhemmin sinisiin sekä keltaisiin ja tiikerijuovaisiin tanskandoggeihin. Hänen kasvatustyönsä oli todella tuloksellista eikä siis ole ihme, että valiokasvatteja on kaikissa väreissä. 1960-luvulla aloitti kasvatustyönsä Eini Valaste, kennel Sivord´s. Hän teki yhteistyötä maailmankuulun ruotsalaisen Airways -kennelin kanssa. Hän toi Suomeen mm. nartun

Airways Bossanovan ja keltaisen uroksen Harmony Hill Fjord of Airwaysin. 1960-luku oli Ros-Loge kennelin kulta-aikaa ja kennelistä syntyi upeita doggeja, jotka voittivat näyttelyissä ympäri pohjoismaita. 1970-luvun rekisteröinnit olivat määrältään vuosittain jo yli sadan koiran luokkaa paria vuotta lukuun ottamatta. 1980-luku lisäsi sekä harrastajien että kasvattajien määrää huomattavasti. Niinpä vuosikymmenen lopulla rekisteröintimäärät olivat jo 250 koiran molemmin puolin. 1990-luku toi mukanaan uusia rekisteröintiennätyksiä. 2000 –luvulla on rekisteröintejä tehty eniten vuonna 2008, jolloin pentuja, mukaan lukien tuontikoirat, rekisteröitiin yhteensä 443 kpl.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Nykyinen rotua harrastava yhdistys

Suomen Tanskandoggi ry (STD ry) on perustettu vuonna 1972. Vuosi 2022 oli rotujärjestön 50 v. juhlavuosi. Yhdistyksen päätavoitteena on saada tanskandoggi-rotu pysymään rotumääritelmän mukaisena terveyttä unohtamatta. Yhdistyksen kotipaikka on perustamisesta lähtien ollut Helsinki. Tanskandoggi -lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa. Yhdistyksellä on myös nettisivut, www.greatdane.fi.

Rotua harrastavan yhdistyksen jäsenmäärä ja sen kehitys

Tällä hetkellä (12/2025) varsinaisia jäseniä on 354 sekä 6 kunniajäsentä. Yhdistyksessä toimii monta toimikuntaa kuten jalostus-, lehti-, rescue- sekä näyttelytoimikunnat. Toimintaa eri puolella Suomea järjestävät aluetoimikunnat, joiden tehtävänä on koota doggiharrastajat yhteen paikallisesti.

Jalostusorganisaation rakenne ja jalostustoimikunnan tehtävät

Jalostustoimikunnan kokoonpano on hallituksen kolmeksi (3) kalenterivuodeksi kerrallaan valitsema puheenjohtaja ja kahdeksi (2) vuodeksi kerrallaan valittavat neljästä (4) viiteen (5) jäsentä.
Toimikunnan jäseniksi on pyrittävä valitsemaan edustaja jokaisesta väriryhmästä.
Jalostustoimikuntaan voidaan lisäksi nimetä asiantuntijajäseneksi esim. eläinlääkäri tai muu jalostukseen perehtynyt henkilö. Toimikunnan jäseniltä edellytetään vankkaa tietoutta genetiikasta ja koirien jalostuksen tuntemusta.
Jalostustoimikunnan työtehtäviä ovat muun muassa:
– jalostusneuvonta ja tiedon jakaminen
– jalostusohjesäännön ja jalostuksen tavoiteohjelman (JTO) seuranta/päivittäminen
– jalostus- ja jälkeläistarkastukset
– jalostusneuvojien koulutus
– ulkomaiset yhteydet jalostusasioissa
– pentulista ja sen pääsyvaatimukset/päivittäminen

4. RODUN NYKYTILANNE

4.1. Populaation rakenne ja jalostuspohja

Rodun perinnöllinen monimuotoisuus tarkoittaa sen geenimuotojen(alleelien) runsautta. Puhutaan myös jalostuspohjan laajuudesta. Mitä monimuotoisempi rotu on, sitä useampia erilaisia versioita sillä on olemassa samasta geenistä. Tämä mahdollistaa rodun yksilöiden geenipareihin heterotsygotiaa, joka antaa niille yleistä elinvoimaa ja suojaa monen perinnöllisen vian ja sairauden puhkeamiselta. Monimuotoisuus on tärkeää myös immuunijärjestelmässä, jonka geenikirjon kapeneminen voi johtaa esimerkiksi tulehdussairauksiin, autoimmuunitauteihin ja allergioihin. Jalostus ja perinnöllinen edistyminenkin ovat mahdollisia vain, jos koirien välillä on perinnöllistä vaihtelua.
Suurilukuinenkin koirarotu on monimuotoisuudeltaan suppea, jos vain pientä osaa rodun koirista ja sukulinjoista on käytetty jalostukseen tai jos rodussa on koiria, joilla on rodun yksilömäärään nähden liian suuret jälkeläismäärät. Tällaiset koirat levittävät haitalliset mutaatioalleelinsa vähitellen koko

rotuun, jolloin jostakin yksittäisestä mutaatiosta saattaa syntyä rodulle uusi tyyppivika tai -sairaus. Vähitellen on vaikea löytää jalostukseen koiria, joilla ei tätä mutaatiota ole. Ihannetilanteessa jalostukseen käytetään koiria tasaisesti rodun kaikista sukulinjoista.
Monimuotoisuutta turvaava suositus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on pienilukuisissa roduissa enintään 5 % ja suurilukuisissa enintään 2-3 % laskettuna rodun neljän vuoden rekisteröintimääristä. Jos rodussa rekisteröidään neljän vuoden aikana yhteensä 1000 koiraa, ei yksittäinen koira saisi olla vanhempana useammalle kuin 20-50 koiralle. Toisen polven jälkeläisiä koiralla saisi pienilukuisissa roduissa olla korkeintaan 10 % ja suurilukuisissa 4-6 % laskettuna neljän vuoden rekisteröinneistä. / Katariina Mäki 5.8.2013 (http://www.kennelliitto.fi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja).

Monimuotoisuuden säilyttäminen jalostustavoitteena
Kaikki koirarodut ovat geneettisesti pieniä kantoja, joiden selviytyminen tulevaisuudessa vaatii perinnöllistä monimuotoisuutta. Monimuotoisuus mahdollistaa myös jalostusvalinnan, koska silloin eläinten välillä on perinnöllisiä eroja, joiden välillä valita. Pienen kannan jalostuksessa mitään ominaisuutta ei pystytä parantamaan nopeasti, ilman että samalla hukataan liikaa geenejä. Jalostuksessa on silloin keskityttävä vain pahimpiin ongelmiin. On mietittävä, mikä juuri meidän rodussamme on tärkeintä. Mitkä ovat vakavimmat ongelmat, ja mitä taas voidaan kenties katsoa läpi sormien? Jalostuspohjan kannalta tavoitteena tulisi kaikissa roduissa olla geenivarojen säilyttäminen, eli tehollisen koon kasvattaminen ja sitä kautta sukulaisuuden ja sukusiitoksen kasvunopeuden hidastaminen. Sukusiitosaste nousee suljetussa kannassa aina, sitä ei voi väistää. Mutta jos se nousee tarpeeksi hitaasti, eli tehollinen koko on vähintään 100- 200, ei monimuotoisuutta menetetä niin ratkaisevan paljon. Hitaasti nouseva sukusiitosaste antaa aikaa myös luonnonvalinnalle poistaa kannasta haitallisimpia geeniversioita ja pitää yllä heterotsygotiaa. Samaan aikaan mutaatiot voivat tuoda kantaan uutta vaihtelua. Luonto korjaa sukusiitoksen aiheuttamia haittoja, jos sukusiitos ei ole nopeaa, lähisukulaisten yhdistämisestä aiheutuvaa. Mutaatioita tapahtuu kuitenkin erittäin harvoin: vain yksi sadastatuhannesta tai yksi miljoonasta sukusolusta sisältää mutaation jossakin geeniparissaan. Mutaatiot muuttavat kannan geeniversioiden suhteellisia osuuksia siis hyvin hitaasti.

Sukusiitos
Sukusiitoksessa pentueen vanhempina käytettävät koirat ovat keskenään sukua. Sukusiitoksena pidetään serkusten tai sitä läheisempien sukulaisten yhdistämistä. Sukusiitos kasvattaa riskiä perinnöllisten sairauksien esilletuloon. Sukusiitosaste tai -prosentti on todennäköisyys sille, että satunnaisesti valittu geenipari sisältää geenistä kaksi samaa alleelia (versiota), jotka ovat molemmat peräisin samalta esivanhemmalta. Saman esivanhemman tietty alleeli on siis tullut koiralle sekä isän että emän kautta. Tällainen geenipari on homotsygoottinen ja identtinen. Ilman sukusiitosta suurin osa yksilöiden geenipareista on heterotsygoottisia, jolloin haitalliset, usein resessiiviset alleelit pysyvät vallitsevan, normaalin alleelin peittäminä. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisia geenipareja Koiran sukusiitosaste on puolet sen vanhempien välisestä sukulaisuussuhteesta. Isä-tytär -parituksessa jälkeläisten sukusiitosaste on 25 %, puolisisarparituksessa 12,5 % ja serkusparituksessa 6,25 %. Sukusiitos vähentää heterotsygoottisten geeniparien osuutta jokaisessa sukupolvessa sukusiitosasteen verran, joten esimerkiksi puolisisar-parituksessa jälkeläisten heterotsygotia vähenee 12,5 %. Myös todennäköisyys haitallisten resessiivisten ongelmien esiintuloon on puolisisar-parituksessa 12,5 %. Sukusiitos ei periydy. Jos koiran vanhemmat eivät ole keskenään sukua, pentujen sukusiitosaste on nolla. Koirilla on rotuja muodostettaessa käytetty runsaasti sukusiitosta. Sukusiitoksella pyritään tuottamaan tasalaatuisia ja periyttämisvarmoja eläimiä. Jos huonot alleelit esiintyvät kaksinkertaisina sukusiitoksen ansiosta, niin mikseivät hyvätkin. Toisaalta sukusiitettykin eläin siirtää vain puolet perimästään jälkeläisilleen, jolloin edulliset homotsygoottiset alleeliyhdistelmät purkautuvat. Lisäksi jokainen yksilö kantaa perimässään useita haitallisia alleeleja, joiden todennäköisyys tulla esiin jälkeläisissä kasvaa sukusiitoksen myötä, joten turvallisia sukusiitosyhdistelmiä ei ole.
Haitat alkavat näkyä kun sukusiitosaste ylittää 10 %. Tutkimuksissa on todettu sukusiitoksen haittavaikutusten alkavan näkyä eläimen sukusiitosasteen ylittäessä 10 %. Silloin todennäköisyys

hedelmällisyyden ja elinvoiman heikkenemiseen kasvaa, ja nähdään esimerkiksi lisääntymisvaikeuksia, pentukuolleisuuden nousua, pentujen epämuodostumia, vas- tustuskyvyn heikkenemistä sekä tulehdusalttiutta. Ilmiötä kutsutaan sukusiitostaantumaksi. Jos sukusiitosaste kasvaa hitaasti monen sukupolven aikana, haitat ovat pienemmät kuin nopeassa sukusiitoksessa eli lähisukulaisten yhdistämisessä. Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu täsmälleen samalla sukupolvimäärällä. Jalostuksessa suositellaan neljän- viiden sukupolven perusteella lasketun sukusiitosasteen pitämistä alle 6,25 %. Kennelliiton jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti lasketaan sillä sukupolvimäärällä, jonka kohdalla tunnettujen (tallennettujen) esivanhempien määrä ylittää vielä 50 %. Esimerkiksi kuudennessa sukupolvessa on sukutaulu-paikkoja 64 esivanhemmalle. Jos esivanhemmista vähintään 33 kpl on tiedossa, sukusiitosaste lasketaan kuuden sukupolven mukaan. Jos taas vaikkapa emän puolella ei sukutaulutiedoissa ole esivanhempia tuossa kohtaa enää ollenkaan, on kuudennessa sukupolvessa tiedossa enintään 32 koiraa, jolloin sukusiitosaste lasketaan viiden sukupolven mukaan.

4.1.1 Populaation rakenne ja sukusiitos

Vuositilasto - rekisteröinnit keltainen ja tiikerijuovainen 2016 - 2025

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Pennut (kotimaiset)	64	37	54	42	92	107	47	76	87	71
Tuonnit	5	6	1	6	1	4	6	4	9	9
Rekisteröinnit yht.	69	43	55	48	93	111	53	80	96	80
Pentueet	9	8	8	6	13	14	9	13	13	13
Pentuekoko	7,1	4,6	6,8	7	7,1	7,6	5,2	5,8	6,7	5,5
Kasvattajat	8	7	7	5	9	12	8	12	11	12
Jalostukseen käytetyt eri urokset										
- kaikki	9	8	7	5	12	11	8	10	11	12
- kotimaiset	5	3	3	2	5	6	3	2	6	7
- tuonnit	2	2	1	1	4	3	4	6	4	2
- ulkomaiset	2	3	3	2	3	2	1	2	1	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	5 v 2 kk	7 v 2 kk	6 v 11 kk	3 v 3 kk	8 v 1 kk	5 v 7 kk	5 v	4 v 7 kk	3 v 4 kk	3 v 7 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut										
- kaikki	10	8	8	6	13	13	9	13	13	13
- kotimaiset	8	5	7	6	12	13	8	9	12	12
- tuonnit	2	3	1		1		1	4	1	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 6 kk	3 v 1 kk	3 v	3 v 8 kk	3 v	3 v 7 kk	3 v 8 kk	3 v 5 kk	3 v 9 kk	3 v 10 kk
Isoisät	14	14	13	9	22	21	15	20	18	22
Isoäidit	16	15	13	9	23	22	16	22	18	24
Sukusiitosprosentti	2,30 %	2,40 %	2,13 %	0,61 %	2,75 %	1,50 %	1,92 %	1,90 %	3,26 %	2,76 %

Taulukosta käy ilmi, että tilastointi jaksolla 2016-2025 on keltaisia/ tiikerijuovaisia Suomessa syntyneitä pentuja rekisteröity 677 kpl.
Vuonna 2020 pentuja syntyi eniten, yhteensä 107 kpl ja toiseksi eniten vuonna 2021, 92 kpl. Rekisteröintien määrä oli alimmillaan vuonna 2024, tällöin pentuja rekisteröitiin vain 37 kpl. Tuontikoiria rekisteröitiin tilastointi kaudella 2016-2025 51kpl. Vuonna 2016 ja 2017 tuonteja oli eniten, 9kpl. Tuontikoiria tuotiin Suomeen tällä tarkastelujaksolla eniten Ruotsista, Norjasta, Tanskasta, Irlannista sekä Sveitsistä.
Pentuekoko vaihteli 4,6 - 7,6 välillä. Aktiivisten kasvattajien määrä on vaihdellut 5-12 välillä. Käytettyjen ke/ti urosten määrä on vaihdellut 5 - 12 välillä. Kotimaisten urosten osuus on ollut 2-7 kpl ja ulkomaisten (sis. tuonnit ja ulkomaiset) määrä on vaihdellut 1-6 välillä. Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä on vaihdellut 3v 3 kk ja 8v 1kk välillä.
Käytettyjen ke/ti narttujen määrä on vaihdellut 6-13 välillä. Kotimaisten narttujen osuus on ollut 5-13 välillä ja tuonti narttujen osuus 1-4. Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä on vaihdellut 3v ja 3v

11 kk välillä.
Ke/ti sukusiitosprosentti on pysynyt hyvin maltillisena tällä tilastointi kaudella. Korkeimmillaan se on ollut vuonna 2021 (2,76%). Alhaisimmillaan se on ollut vuonna 2022 (0.61%). Keskiarvo kymmenenvuotiskaudella on 2,04%. SKL:n jalostustietojärjestelmässä sukusiitos prosentti on laskettu puutteellisella sukutaululla, joten se on aliarvio todellisesta.

Vuositilasto - rekisteröinnit musta ja harlekiini 2016-2025										
	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Pennut (kotimaiset)	89	6	92	58	80	71	109	171	124	100
Tuonnit	7	8	3	5	3	6	3	10	7	9
Rekisteröinnit yht.	96	14	95	63	83	77	112	181	131	109
Pentueet	12	2	15	10	14	12	14	26	17	19
Pentuekoko	7,4	3	6,1	5,8	5,7	5,9	7,8	6,6	7,3	5,3
Kasvattajat	11	2	14	8	11	11	12	19	13	15
Jalostukseen käytetyt eri urokset										
- kaikki	11	2	11	9	12	8	11	18	16	16
- kotimaiset	5		9	4	5	4	6	9	10	9
- tuonnit	1	1	1	3	4	2	3	6	4	4
- ulkomaiset	5	1	1	2	3	2	2	3	2	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	7 v 8 kk	16 v 3 kk	9 v	7 v 9 kk	9 v 1 kk	4 v 6 kk	5 v 2 kk	4 v 7 kk	4 v 6 kk	6 v 11 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut										
- kaikki	9	2	11	10	13	9	14	24	16	17
- kotimaiset	9	2	10	10	12	9	12	22	11	14
- tuonnit			1		1		2	2	5	3
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 2 kk	4 v 3 kk	4 v 1 kk	3 v 7 kk	4 v 5 kk	4 v 6 kk	3 v 7 kk	3 v 6 kk	3 v 2 kk	3 v 11 kk
Isoisät	22	4	23	17	25	19	24	34	31	29
Isoäidit	21	4	25	18	26	20	27	35	30	30
Sukusiitosprosentti	0,34 %	8,33 %	1,29 %	1,94 %	0,53 %	4,34 %	0,57 %	1,67 %	1,73 %	0,95 %

Taulukosta käy ilmi, että tilastointijaksolla 2016-2025 on mustia ja harlekiineja Suomessa syntyneitä rekisteröity 900 kpl.
Vuonna 2018 pentuja syntyi eniten 171 kpl ja toiseksi eniten vuonna 2017 (124kpl). Rekisteröintien määrä oli alimmillaan vuonna 2024, tällöin musta harlekiinejä rekisteröitiin vain 6 kpl.
Tuontikoiria rekisteröintiin tilastointi kaudella 2016-2025 61 kpl. Vuonna 2018 tuonteja oli eniten 10 kpl. Tuontikoiria oli vähiten vuosina 2019, 2021 ja 2023, jokaisena vuonna 3 kpl. Tuontikoiria tuotiin Suomeen tällä tarkastelujaksolla Latviasta, Puolasta, Irlannista, Saksasta, Ruotsista, Yhdysvalloista, Norjasta, Tsekeistä, Sveitsistä, Tanskasta, Iso-Britanniasta, Ukrainasta ja Alankomaista.
Pentuekoko vaihteli 3,0-7,8 välillä. Aktiivisten kasvattajien määrä on vaihdellut 2-19 välillä. Vähiten kasvattajia oli vuonna 2024 (2 kpl).
Käytettyjen musta ja harlekiini urosten määrä on vaihdellut 2-18 välillä. Kotimaisten urosten osuus on ollut 4-10 kpl ja ulkomaisten (sis. tuonnit ja ulkomaiset) määrä on vaihdellut 1-6 välillä. Urosten keskimääräinen jalostuskäytön ikä on vaihdellut 4v 6kk ja 16v 3kk välillä, korkea ikä selittyy pakastesperman käytöllä. Käytettyjen musta ja harlekiini narttujen määrä on vaihdellut 2-24 välillä. Kotimaisten narttujen osuus on ollut 2-22 ja tuonti narttujen osuus on ollut 1-5. Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä on vaihdellut 3v 2kk ja 4v 6kk välillä.
Musta ja harlekiinien sukusiitosprosentti on vaihdellut 0,34 - 8,33% välillä. Korkeimmillaan se oli vuonna 2024 (8,33%). Alhaisimmillaan se on ollu vuonna 2025 (0,34%). Keskiarvo kymmenvuotiskaudella on 2,17%. SKL:n jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti on laskettu puutteellisella sukutaululla, joten se on aliarvio todellisesta.

Vuositilasto - rekisteröinnit sininen 2016-2025										
	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Pennut (kotimaiset)	14	23	36	2	39	47	31	36	18	25
Tuonnit	4		1	3			1	9	6	1
Rekisteröinnit yht.	18	23	37	5	39	47	32	45	24	26
Pentueet	2	3	7	1	6	7	5	7	4	9
Pentuekoko	7	7,7	5,1	2	6,5	6,7	6,2	5,1	4,5	2,8
Kasvattajat	2	3	7	1	6	7	4	3	4	7
Jalostukseen käytetyt eri urokset										
- kaikki	2	1	4	1	5	5	4	5	3	2
- kotimaiset	1				3	3	2	2		1
- tuonnit							1	2	1	
- ulkomaiset	1	1	4	1	2	2	1	1	2	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	7 v	26 v 5 kk	8 v 10 kk	24 v 9 kk	11 v 8 kk	8 v 10 kk	9 v 8 kk	4 v 3 kk	2 v 1 kk	3 v 10 kk
Jalostukseen käytetyt eri nartut										
- kaikki	4	3	5		6	7	3	6	4	2
- kotimaiset	4	3	4		4	4	2	4	3	1
- tuonnit			1		2	3	1	2	1	1
- keskimääräinen jalostuskäytön ikä	3 v 7 kk	3 v 6 kk	3 v 1 kk		2 v 8 kk	3 v 8 kk	3 v 3 kk	3 v 4 kk	3 v 4 kk	5 v
Isoisät	4	4	11	2	11	14	9	11	7	13
Isoäidit	4	4	10	2	11	14	9	12	7	15
Sukusiitosprosentti	0,03 %	0,68 %	0,30 %	0,00 %	1,02 %	0,76 %	0,22 %	0,49 %	0,17 %	0,60 %

Taulukosta käy ilmi, että tilastointijaksolla 2016-2025 on sinisiä Suomessa syntyneitä rekisteröity 271 kpl.
Vuonna 2020 pentuja syntyi eniten 47 kpl ja toiseksi eniten vuonna 2021 39 kpl.
Rekisteröintien määrä oli alimmillaan vuonna 2022, tällöin rekisteröitiin vain 2 kpl.
Tuontikoiria rekisteröitiin tilastointi kaudella 2016-2025 25 kpl. Vuonna 2018 tuonteja oli eniten 9 kpl.
Vähiten tuontikoiria on ollut vuosina 2020, 2021 ja 2024 näinä vuosina ei ole rekisteröity yhtään koiraa.
Tuontikoiria tuotiin Suomeen tällä tarkastelujaksolla Tanska, Alankomaat, Irlanti, Belgia, Puola, Kroatia, Unkari, Venäjä, Yhdysvalloista, Latviasta, Virosta, Saksasta ja Ruotsista.
Pentuekoko vaihteli 2,0-7,7 välillä. Aktiivisten kasvattajien määrä on vaihdellut 1-7 välillä. Vähiten kasvattajia on ollut vuonna 2022 (1 kpl).
Käytettyjen sinisten urosten määrä on vaihdellut 1-5 välillä. Kotimaisten urosten osuus on ollut 1-3 kpl ja ulkomaisten (sis. tuonnit ja ulkomaiset) määrä on vaihdellut 0-4 välillä. Urosten jalostuskäytön keskimääräinen ikä on vaihdellut 2v 1kk- 26 v 5 kk välillä, korkea ikä selittyy pakastesperman käytöllä.
Käytettyjen sinisten narttujen määrä on vaihdellut 2-7 välillä. Kotimaisten narttujen osuus on ollut 1-4 ja tuonti narttujen osuus on ollut 1-3. Narttujen keskimääräinen jalostuskäytön ikä on ollut 2v 8kk ja 3v 7kk välillä.
Sinisten sukusiitosprosentti on vaihdellut 0,00-1,02% välillä. Korkeimmillaan se oli vuonna 2021 (1,02%) ja alhaisimmillaan vuonna 2022 (0,00%). Keskiarvo kymmenvuotiskaudella on 0,43%. SKL:n jalostustietojärjestelmässä sukusiitosprosentti on laskettu puutteellisella sukutaululla, joten se on aliarvio todellisesta.

4.1.2 Jalostuspohja

Taulukko. Jalostuspohja per sukupolvi

Vuositilasto - jalostuspohja keltainen ja tiikerijuovainen 2016 - 2025										
	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Per vuosi										
- pentueet	9	8	8	6	13	14	9	13	13	13
- jalostukseen käytetyt eri urokset	9	8	7	5	12	11	8	10	11	12
- jalostukseen käytetyt eri nartut	10	8	8	6	13	13	9	13	13	13
- isät/emät	0,9	1	0,88	0,83	0,92	0,85	0,89	0,77	0,85	0,92
- tehollinen populaatio	13 (72%)	11 (69%)	10 (62%)	8 (67%)	17 (65%)	16 (57%)	12 (67%)	16 (62%)	16 (62%)	17 (65%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5 %	0 %	4 %	7 %	8 %	3 %	7 %	11 %	14 %	13 %
- nartuista käytetty jalostukseen	0 %	10 %	0 %	40 %	16 %	14 %	33 %	14 %	20 %	12 %
Per sukupolvi (4 vuotta)										
- pentueet	31	35	41	42	49	49	48	53	54	54
- jalostukseen käytetyt eri urokset	24	27	27	29	32	32	33	37	40	41
- jalostukseen käytetyt eri nartut	27	30	35	33	41	41	40	48	48	47
- isät/emät	0,89	0,9	0,77	0,88	0,78	0,78	0,82	0,77	0,83	0,87
- tehollinen populaatio	35 (56%)	39 (56%)	42 (51%)	42 (50%)	50 (51%)	50 (51%)	50 (52%)	58 (55%)	60 (56%)	60 (56%)
- uroksista käytetty jalostukseen	5 %	6 %	6 %	6 %	7 %	9 %	12 %	10 %	11 %	10 %
- nartuista käytetty jalostukseen	10 %	15 %	16 %	21 %	17 %	18 %	18 %	18 %	20 %	21 %

Keltainen-tiikerijuovainen pentueita on ollut tarkastelujaksolla 2016-2025 yhteensä106 kpl. Eniten eri uroksia on käytetty vuosina 2021 ja 2016 ja vähiten vuonna 2022. Samat vuodet nousevat esille myös nartuissa. Isien ja emien suhteen keskiarvo on ollut kuluneella tarkastelujaksolla 0,84. Mitä lähempänä suhde on yhtä, sitä tasaisempaa on yksilöiden jalostuskäyttö populaatiossa.
Sukupolvitasolla 2016-2025 keskiarvo jalostukseen käytettävillä uroksilla oli 8,2 % ja nartuilla 17,4 %. Tehollinen populaatio kertoo rodun monimuotoisuuden asteen. Sukupolvitasolla jaksolla 2016-2025 tehollinen populaatio on ollut alhaisin vuonna 2025.

Vuositilasto - jalostuspohja musta ja harlekiini

Vuositilasto - jalostuspohja musta ja harlekiini 2016-2025										
	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Per vuosi										
- pentueet	12	2	15	10	14	12	14	26	17	19
- jalostukseen käytetyt eri urokset	11	2	11	9	12	8	11	18	16	16
- jalostukseen käytetyt eri nartut	9	2	11	10	13	9	14	24	16	17
- isät/emät	1,22	1	1	0,9	0,92	0,89	0,79	0,75	1	0,94
- tehollinen populaatio	13 (54%)	3 (75%)	15 (50%)	13 (65%)	17 (61%)	12 (50%)	17 (61%)	29 (56%)	21 (62%)	22 (58%)
- uroksista käytetty jalostukseen	2 %	17 %	0 %	7 %	4 %	2 %	10 %	5 %	9 %	16 %
- nartuista käytetty jalostukseen	2 %	12 %	12 %	6 %	12 %	9 %	11 %	13 %	11 %	17 %
Per sukupolvi (4 vuotta)										
- pentueet	39	41	51	50	66	69	76	81	72	75
- jalostukseen käytetyt eri urokset	36	37	43	43	47	45	50	50	50	49
- jalostukseen käytetyt eri nartut	36	37	46	44	51	55	65	69	63	63
- isät/emät	1	1	0,93	0,98	0,92	0,82	0,77	0,72	0,79	0,78
- tehollinen populaatio	48 (62%)	49 (60%)	60 (59%)	58 (58%)	66 (50%)	68 (49%)	79 (52%)	82 (51%)	77 (53%)	77 (51%)
- uroksista käytetty jalostukseen	3 %	4 %	3 %	6 %	6 %	7 %	10 %	9 %	9 %	9 %
- nartuista käytetty jalostukseen	8 %	11 %	10 %	10 %	12 %	11 %	13 %	15 %	19 %	20 %

Musta ja harlekiini pentueita on ollut tarkastelujaksolla 2016-2025 yhteensä 141 kpl. Eniten eri uroksia on käytetty vuonna 2018 ja vähiten vuonna 2024. Samat vuodet nousevat esille myös nartuissa. Isien ja emien suhteen keskiarvo on ollut kuluneella tarkastelujaksolla 0,941. Mitä lähempänä suhde on yhtä, sitä tasaisempaa on yksilöiden jalostuskäyttö populaatiossa.
Sukupolvitasolla 2016-2025 keskiarvo jalostukseen käytettävillä uroksilla oli 6,6 % ja nartuilla 13,4 %.

Tehollinen populaatio kertoo rodun monimuotoisuuden asteen. Sukupolvitasolla jaksolla 2016-2025 tehollinen populaatio on ollut alhaisin vuonna 2025.

Vuositilasto - jalostuspohja sininen

Vuositilasto - jalostuspohja sininen 2016-2025										
	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Per vuosi										
- pentueet	2	3	7	1	6	7	5	7	4	9
- jalostukseen käytetyt eri urokset	2	1	4	1	5	5	4	5	3	2
- jalostukseen käytetyt eri nartut	4	3	5		6	7	3	6	4	2
- isät/emät	0,5	0,33	0,8	-	0,83	0,71	1,33	0,83	0,75	1
- tehollinen populaatio	4 (100%)	2 (33%)	6 (43%)	-	8 (67%)	8 (57%)	4 (40%)	8 (57%)	5 (62%)	3 (17%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	6 %	5 %	13 %	9 %
- nartuista käytetty jalostukseen	0 %	0 %	7 %	0 %	9 %	19 %	20 %	17 %	44 %	33 %
Per sukupolvi (4 vuotta)										
- pentueet	13	17	21	19	25	23	25	24	22	24
- jalostukseen käytetyt eri urokset	10	13	19	16	20	18	19	20	17	19
- jalostukseen käytetyt eri nartut	12	16	20	17	21	17	21	22	21	21
- isät/emät	0,83	0,81	0,95	0,94	0,95	1,06	0,9	0,91	0,81	0,9
- tehollinen populaatio	15 (58%)	20 (59%)	26 (62%)	22 (58%)	28 (56%)	23 (50%)	27 (54%)	28 (58%)	26 (59%)	27 (56%)
- uroksista käytetty jalostukseen	0 %	0 %	0 %	2 %	3 %	5 %	8 %	12 %	13 %	12 %
- nartuista käytetty jalostukseen	2 %	6 %	14 %	17 %	16 %	22 %	25 %	25 %	31 %	21 %

Sinisiä pentueita on ollut tällä tarkastelujaksolla 2016-2025 yhteensä 51 kpl. Eniten eri uroksia on käytetty vuonna 2018, 2020 ja 2021. Vähiten vuosina 2022 ja 2024. Eniten eri narttuja on käytetty vuonna 2020 ja vähiten vuonna 2016. Isien ja emien suhteen keskiarvo on ollut kuluneella tarkastelujaksolla 0,786. Mitä lähempänä suhde on yhtä, sitä tasaisempaa on yksilöiden jalostuskäyttö populaatiossa.
Sukupolvitasolla 2016-2025 keskiarvo jalostukseen käytettävillä uroksilla oli 5,5 % ja nartuilla 17,9 %.
Tehollinen populaatio kertoo rodun monimuotoisuuden asteen. Sukupolvitasolla jaksolla 2016-2025 tehollinen populaatio on ollut alhaisin vuonna 2025.

Tietoa tehollisesta populaatiokoosta
Tehollinen populaatiokoko on laskennallinen arvio rodun perinnöllisestä monimuotoisuudesta. Mitä suurempi se on, sitä paremmin perinnöllinen vaihtelu säilyy. Pieni tehollinen koko tarkoittaa nopeaa sukusiitoksen lisääntymistä. Yksinkertaistaen voidaan sanoa, että tehollinen populaatiokoko kertoo kuinka monen yksilön geenimuotoja tietyssä rodussa on. Esimerkiksi lukema 50 tarkoittaa, että rodun sukusiitosaste kasvaa yhtä nopeasti kuin jos rodussa olisi 50 tasaisesti jalostukseen käytettyä koiraa. Kun tehollista kokoa arvioidaan jalostuskoirien lukumääristä tai rekisteriaineistojen sukutauluista, laskelmat tehdään aina sukupolvea kohden. Sukupolven pituus on seurakoirilla kolmesta neljään vuotta. Nyrkkisääntönä on, että tehollinen koko on enintään neljä kertaa tänä aikana jalostukseen käytettyjen, eri sukuisten urosten lukumäärä.
Paras tapa pitää tehollinen koko mahdollisimman suurena on käyttää rodun koiria jalostukseen mahdollisimman laajasti ja huolehtia, että niiden jälkeläismäärät pysyvät tasaisina.

Taulukko. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 urosta

Jalostusurokset keltainen ja tiikerijuovainen 2016 - 2025										
			Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Uros	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	*SMALLTALL'S KNOW IT ALL*	2019	6	41	6,06 %	6 %	6	22	7	53
2	*SARDI'S SECRET AGENT 007 AT HOPPINGHAMS*	2013	5	32	4,73 %	11 %	6	35	6	40
3	*DJURHEDENS BALTAZAR AF LISE*	2016	3	24	3,55 %	14 %	3	25	3	24
4	*CHILL GIANT'S COGNAC HENNESSY*	2016	4	21	3,10 %	17 %	4	20	4	21
5	*CHOCOBONES DIABLO GREAT DANE*	2015	3	20	2,95 %	20 %	4	28	3	20
6	MAX'S GREAT BOHEMIAN RHAPSODY	2018	2	19	2,81 %	23 %	0	0	2	19
7	*DJURHEDENS ASTOR AF LISE*	2014	3	19	2,81 %	26 %	3	19	3	19
8	*LAMPE MR GREAT PUMPKIN*	2013	3	17	2,51 %	29 %	4	29	3	17
9	*GRAND DE FELD'S URANUS*	2015	3	17	2,51 %	31 %	2	13	3	17
10	ALDER GLADE'S ALONSO	2011	3	17	2,51 %	34 %	5	36	3	17
11	CATAPHA'S GOLDEN I'M FEAR OF THE DARK	2018	2	17	2,51 %	36 %	1	10	2	17
12	*SARDI SILKWD DOUBLE TROUBLE*	2006	2	14	2,07 %	38 %	3	13	2	14
13	*LIEBE DOGGEN NIGHT WISH*	2010	3	14	2,07 %	40 %	0	0	3	14
14	EDENDANE'S THE JOE COOL	2018	2	13	1,92 %	42 %	3	11	2	13
15	*MAXIDAN'S ABRACADABRA*	2016	2	12	1,77 %	44 %	0	0	2	12
16	C'MON HIGH FIVE	2010	2	11	1,62 %	45 %	0	0	2	11
17	RED RUBLEV A HARD DAY'S NIGHT	2016	1	11	1,62 %	47 %	0	0	1	11
18	CATAPHA'S GOLD FERRARI	2014	1	11	1,62 %	49 %	3	25	1	11
19	LOVE-DANE'S JIVE ROCK'N ROLL	2013	1	10	1,48 %	50 %	2	22	1	10
20	*GRAND ROYAL'S INVINCIBLE CEASAR*	2014	1	10	1,48 %	52 %	1	7	1	10

Keltainen tiikerijuovainen väriryhmässä eniten käytetyimmällä uroksella Smalltall's Know It All on 6 pentuetta, pentumäärä 41 kpl. Toisessa polvessa tällä tuontiuroksella on 22 pentua ja yhteensä pentuja on 53 kpl.
Toiseksi käytetyimmällä uroksella Sardi's Secret Agent 007 At Hoppinghams on 5 pentuetta ja 32 pentua. Toisessa polvessa pentuja on 35 kpl ja yhteensä pentuja on 40 kpl.
Kolmanneksi käytetyimmällä uroksella Djurheden's Baltazar Af Lise on 3 pentuetta ja 24 pentua. Toisessa sukupolvessa pentuja on 25 kpl ja yhteensä pentuja on 24 kpl.

Urosten liikakäytön raja ke/ti väriryhmässä on 7,25 jälkeläistä ensimmäisessä sukupolvessa (4v 1 sukupolvi, 2,5). Tämä ylittyy listan 20 uroksella. Toisen polven jälkeläisiä saisi olla enintään 5% yhden sukupolven (4v.) rekisteröinneistä. Ke/ti väriryhmässä tämä tarkoittaa, että toisen polven jälkeläisiä saisi olla enintään 14,45 kpl. Määrä ylittyy 10 uroksella: Smalltall'sKnow It All 22kpl, Sardi's Secret Agent 007 At Hoppinghams 35 kpl, Djurheden's Baltazar Af Lise 25 kpl,Chill Giant's Cognac Hennessy 20 kpl, Djurhedens's Astor Af Lise19 kpl, Chocobone's Diablo Great Dane 28 kpl, Lampe Mr Pumpkin 29 kpl, Alder Glade's Alonso 36 kpl, Catapha's Gold Ferrari 25 kpl ja Love Dane's Jive Rock'N Roll 22 kpl.

20 käytetyimmästä uroksesta 12 on tuonti uroksia Ruotsista, Norjasta, Yhdysvalloista, Tanskasta ja Puolasta.
Vuosien 2016-2025 ajanjakson aikana on tarvittu 21 urosta siihen, että on pystytty tuottamaan puolet ajanjakson pentu määrästä.

Jalostusurokset musta ja harlekiini 2016 - 2025

			Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Uros	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	ROSESTAR'S NEWBORN LOVE	2013	9	51	5,67 %	6 %	5	30	9	53
2	*NORDIC GIANT'S GRANT TO JÄTTILÄISEN*	2012	5	39	4,33 %	10 %	8	46	6	47
3	*BALOU WARRIOR QUEEN*	2015	4	28	3,11 %	13 %	2	20	4	28
4	*GALLEN-KALLELA MAGICAL MACZUPIKCZU*	2015	3	27	3,00 %	16 %	3	7	3	27
5	OZAENAS SUPERNOVA	2014	6	27	3,00 %	19 %	1	9	6	27
6	HAINARON ABSOLUTE ARROW	2017	3	26	2,89 %	22 %	2	12	3	26
7	*SCHMUCKSTÜCK'S ELIJAH*	2016	2	21	2,33 %	24 %	0	0	2	21
8	GRAND OAK'S WANNAB HAPPYHARLEKIN	2012	2	19	2,11 %	26 %	2	13	2	19
9	CATADELIAN AMOROUS ROMEO	2011	3	19	2,11 %	29 %	2	5	3	19
10	*HIMMELSSTEIN DE ROYAL TOPAZ*	2021	2	17	1,89 %	30 %	0	0	3	23
11	*WINDYCITY-ORION'S GUITAR HERO*	2011	2	16	1,78 %	32 %	16	52	2	16
12	GRAND OAK'S BLACK ACORN	2012	2	15	1,67 %	34 %	0	0	2	24
13	*ARIOSTO-N*	2015	3	15	1,67 %	36 %	3	12	3	15
14	GENEDDA CHACUN SON GOUT	2013	1	14	1,56 %	37 %	2	5	1	14
15	*CARPE DIEM JACK POT VOM KROENCHEN*	2015	1	13	1,44 %	39 %	4	25	1	13
16	*SMALLTALL'S KNOW IT ALL*	2019	1	12	1,33 %	40 %	6	22	7	53
17	*BLOCKBUSTER VON SCHÖNTAL*	2002	2	12	1,33 %	41 %	15	89	8	35
18	PIISTAR GERONIMO	2009	1	12	1,33 %	43 %	1	7	2	16
19	VIA GRANO'S PRIMERRANGO	2016	2	12	1,33 %	44 %	0	0	2	14
20	C'MON PLEASE BE MY STAR	2013	1	12	1,33 %	45 %	0	0	1	12

Mustien ja harlekiinien väriryhmässä eniten käytetyimmällä uroksella, Rosestar`s NewbornLove on 9 pentuetta, pentumäärä 51 kpl. Toisessa polvessa uroksella on 30 pentua ja yhteensä pentuja 53kpl. Ensimmäinen tuontiuros löytyy listalta toisena, Nordic Giant`s Grant To Jättiläisen. Tällä norjalaisella harlekiiniuroksella on 5 pentuetta, pentuja sillä on 39 kpl. Toisessa polvessa 46 pentua ja yhteensä pentuja on 47 kpl. Toinen tuontiuros löytyy listalta sijalta 3, Balou Warrior Queen tällä Puolan tuonti uroksella on jälkeläisiä 28 kpl. Toisessa sukupolvessa 20 ja yhteensä 28kpl.
Urosten liikakäytön raja mu/ha väriryhmässä 22,5 jälkeläistä ensimmäisessä sukupolvessa (4.v 1 sukupolvi, 2,5%). Tämä ylittyy listan 6 uroksella.
Toisen polven jälkeläisiä saisi olla enintään 5% yhden sukupolven (4v.) rekisteröinneistä. Mu/ha väriryhmässä tämä tarkoittaa, että toisessa sukupolvessa saisi jälkeläisiä olla enintään 45 kpl. Tämä määrä ylittyy listan kolmella uroksella: Blockbuster Von Schöntal 89 kpl, Windycity-Orion´s Guitar Hero 52 kpl, Nordic Giant´s Grant to Jättiläisen 46 kpl. Kahdestakymmenestä käytetyimmästä musta ja harlekiini uroksesta 10 on tuontiuroksia. Tuontimaita ovat mm. Norja, Puola, Italia, Yhdysvallat ja Saksa. Blockbuster Von Schöntalin jälkeläisistä 11 on käytetty jatkojalostukseen. Rosestar's Newborn Loven jonka jälkeläisistä neljää on käytetty jatkojalostukseen ja Ozaenas Supernovan jälkeläisistä vain yhtä on käytetty jatkojalostukseen toistaiseksi. Rosestar's Newborn Love ja Ozaenas Supernovan sukutauluista löytyy Blockbuster Von Schöntalin joko toisessa tai kolmannessa polvessa.
Vuosien 2016-2025 ajanjakson aikana on tarvittu 23,5 urosta siihen, että on pystytty tuottamaan puolet ajanjakson pentu määrästä.

Jalostusurokset sininen 2016 - 2025										
			Tilastointiaikana				Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Uros	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	kumulat.%	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	*KAPPADANE COLRDGE REMMINGTON STEELE*	1997	4	27	9,23 %	9 %	0	0	4	27
2	BONEL ROLAND	2004	3	19	7,01 %	16 %	9	78	5	46
3	*HOUSTON'S BLACK MARKET LIQUID ASSET*	1996	2	18	6,64 %	23 %	3	8	4	29
4	*LAWAETZ DANES BOLD IN BLUE*	2015	4	18	6,64 %	30 %	3	7	4	18
5	BLUE HOOD'S RYKER'S ROAD	2017	2	16	5,90 %	35 %	1	10	2	16
6	C'MON REASON TO BELIEVE	2015	1	13	4,80 %	40 %	2	21	1	13
7	*GRANDEBYNS EGO*	2020	1	12	4,43 %	45 %	0	0	1	12
8	DANEMANIAN FAITH IN BLU FOR LHAD	2018	1	10	3,69 %	48 %	1	9	1	10
9	GRANDE GREMIN'S I M YOUR LOVEJOY	2016	1	10	3,69 %	52 %	1	10	1	10
10	SARADANE'S DUDE OF DREAMS	2004	1	9	3,32 %	55 %	3	22	5	48
11	*ALEXANDER BODHI V ROSHERTA*	2012	3	9	3,32 %	59 %	0	0	3	14
12	DANEMANIAN COOL CHARMING BLUE	2014	1	9	3,32 %	62 %	0	0	1	9
13	*DREAMKEEPER'S CAPRA'S NORTHERN EXPOSURE V STUH*	2009	1	9	3,32 %	65 %	1	7	1	9
14	GRANDE GREMIN'S DARK SIDE OF THE BLU	2012	2	8	2,95 %	68 %	6	40	2	17
15	RIVERAN CALL ME FOGMAN JR	2011	1	7	2,58 %	71 %	6	36	3	16
16	EURO POWER KING FOR NORDLANDIA	2017	1	7	2,58 %	73 %	0	0	1	9
17	*ELDERBERRY`S KNOCKING KNIGHT OF HEARTS*	2021	1	7	2,58 %	76 %	0	0	1	7
18	LHA DANES BAROSSO ONYX	2012	1	7	2,58 %	79 %	3	15	1	7
19	*TORRENS PLACE ON EART*	2014	1	6	2,21 %	81 %	0	0	1	6
20	GRAND OAK'S BLACK ACORN	2012	1	5	1,85 %	83 %	0	0	2	24

Sinisten väriryhmän käytetyimmällä uroksella Kappadane Colrdge Remmington Steele on 4 pentuetta, pentumäärä 27 kpl. Toisessa polvessa ei ole vielä syntyneitä pentuja. Bonel Roland on 3 pentuetta, pentumäärä 19. Toisessa polvessa pentuja on 78 kpl ja yhteensä 46 kpl. Toinen tuontiuros löytyy listan sijalta 3, Houston´s Black Market Liquid Asset tällä tuontiuroksella on 18 jälkeläistä. Toisessa polvessa 8 ja yhteensä 29 kpl.
Urosten liikakäytön raja sinisissä on 7 jälkeläistä ensimmäisessä sukupolvessa (4.v 1 sukupolvi 2,5%). Tämä ylittyy listan 14 uroksen kohdalla.
Toisen polven jälkeläisiä saisi olla enintään 5% yhden sukupolven (4v.) rekisteröinneistä. Sinisten urosten kohdalla tämä tarkoittaa, että toisessa polvessa saisi olla jälkeläisiä enintään 13,5 kpl. Tämä määrä ylittyy viiden uroksen kohdalla: Bonel Roland 78 kpl, Grande Gremin´s Dark Side of The Blue 40 kpl, Riveran Call Me Fogman JR 36 kpl, Saradane's Dude of Dreams 22 kpl, Lha Danes Barosso Onyx 15 kpl. Danemanian Cool Charming Blue on Riveran Call me Fogmanin poika. Käytetyimmästä kahdestakymmenestä sinisestä uroksesta 8 on tuonti uroksia. Tuontimaita ovat mm. Puola, Hollanti, Ruotsi ja Saksa. Tuonneista huolimatta sinisten populaatio on todella pieni ja jo 4 pentuetta samalle urokselle on tässä värissä liikaa. Kasvattajien tulisi tätä välttää. Vuosien 2016-2025 ajanjakson aikana on tarvittu 8,5 urosta siihen, että on pystytty tuottamaan puolet ajanjakson pentu määrästä.

Taulukko. Viimeisen 10 vuoden aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 20 narttua

Jalostusnartut keltainen ja tiikerijuovainen 2016 - 2025									
			Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Narttu	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	EURO POWER HELLO KITTY ROCK	2013	2	21	3,10 %	1	7	2	21
2	EURO POWER KARAMELLI	2017	2	18	2,66 %	3	21	2	18
3	*GANTEUS QUEEN OF SPADES*	2018	2	17	2,51 %	0	0	2	17
4	CHIC CARELIA'S ODE TO WINTERSUN	2019	2	17	2,51 %	3	15	2	17
5	SAMURAIWOOD'S PEPPI PITKÄTOSSU	2017	2	16	2,36 %	2	7	2	16
6	EDENDANE'S DIAMONDS R BIG DEAL	2015	2	15	2,22 %	5	27	2	15
7	EDENDANE'S FRONT PAGE NEWS	2014	2	15	2,22 %	4	27	2	15
8	EURO POWER HELSINKI ROCK	2013	2	14	2,07 %	5	30	2	14
9	SAMURAIWOOD'S INDICA FROM BVLGARI	2013	3	14	2,07 %	4	30	3	14
10	RIVERSIDE TAIL'S ADELIE	2017	2	14	2,07 %	2	9	2	14
11	SAMURAIWOOD'S ROXETTE JOYRIDE	2019	2	14	2,07 %	3	9	2	14
12	ALDER GLADE'S TREASURE	2018	2	13	1,92 %	3	16	2	13
13	GRAZY DANES RHEIA VON NAVIGATOR	2014	2	13	1,92 %	0	0	2	13
14	*KINNEGANS VALLERI*	2022	2	13	1,92 %	0	0	2	13
15	SAMURAIWOOD'S HONDA JAZZ	2013	2	12	1,77 %	0	0	2	12
16	*MAXIDAN'S WAITING FOR A GIRL LIKE YOU*	2015	2	12	1,77 %	0	0	2	12
17	GREAT-BODY'S NOTHING THINK BOUT TOMORROW	2016	1	11	1,62 %	3	25	1	11
18	GREAT-BODY'S NOW AND FOREVER TIGER PRINCES	2016	1	11	1,62 %	0	0	1	11
19	CATAPHA'S GOLD GEMSTONE PRINCESS	2017	2	11	1,62 %	0	0	2	11
20	*MONA LISA BIG LORD*	2011	1	10	1,48 %	2	22	2	22

Keltainen tiikerijuovainen väriryhmästä eniten käytetyimmällä nartulla Euro Power Hello Kitty Rock on 2 pentuetta ja 21 pentua. Toisessa polvessa pentuja on 7 kpl. Yhteensä pentuja on 21 kpl.
Toiseksi käytetyin narttu on Euro Power Karamelli, jolla on 2 pentuetta ja 18 pentua. Toisessa sukupolvessa pentuja on 21 kpl ja yhteensä pentuja on 18 kpl.
Kolmanneksi käytetyin narttu on Ganteus Queen Of Spades, jolla on 2 pentuetta ja 18 pentua. Toisessa polvessa ei ole pentueita eikä pentuja.
Narttujen liikakäytön raja ke/ti väriryhmässä on 7,25 jälkeläistä ensimmäisessä sukupolvessa (4v 1 sukupolvi, 2,5%). Tämä ylittyy kaikilla 20 nartulla.
Toisen polven jälkeläisiä saisi olla enintään 5 % yhden sukupolven rekisteröinneistä eli toisen polven jälkeläisiä saisi olla 14,45 kpl. Tämä ylittyy 9 nartulla: Euro Power Karamelli 21 kpl, Chic Carelia’s Ode to Wintersun 15 kpl, Edendane’s Diamonds R Big Deal 27 kpl, Edendane’s Front Page News 27 kpl, Euro Power Helsinki Rock 30 kpl, Samuraiwood’s Indica From Bvlgari 30 kpl,AlderGlade’s Treasure 16 kpl, Great Body’s Nothing Think Bout Tomorrow 25 kpl. ja Mona Lisa Big Lord 22 kpl.
20 käytetyimmästä ke/ti väriryhmän nartusta 4 on tuonti narttuja Ruotsista, Tanskasta, Irlannista ja Slovakiasta.

Jalostusnartut musta ja harlekiini 2016 - 2025									
			Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Narttu	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	ROSESTAR'S UNBREAKABLE DIAMOND	2015	3	27	2,92 %	1	3	3	27
2	FINSKILÄN ADMINISTRATOR	2015	2	23	2,49 %	3	24	2	23
3	GOLDGIRLS EIRENE	2015	3	22	2,38 %	1	6	3	22
4	HAPPY HARLEKIN'S MARY CORLEONE	2016	2	21	2,27 %	5	37	2	21
5	GRANDE GREMIN'S FABULOUS FLORESTINA	2014	3	18	1,95 %	6	40	3	31
6	GRANDE GREMIN'S DARK ART BY BLUE	2012	2	18	2,00 %	4	29	3	29
7	ROSESTAR'S WORLD WINNER	2016	2	17	1,89 %	0	0	2	17
8	GRAND OAK'S SEABISCUIT	2018	2	17	1,89 %	0	0	2	17
9	DANEMANIAN DIVA IN DISGUISE	2015	2	15	1,67 %	3	18	2	15
10	FINSKILÄN ACE FOR HAINARON	2015	2	15	1,67 %	1	4	2	15
11	JÄTTILÄISEN ILLUSIA PINK	2015	2	15	1,67 %	4	21	2	15
12	GOLDGIRLS EYASSA	2015	2	14	1,56 %	0	0	2	14
13	GENEDDA ENCHANTÉ	2014	1	14	1,56 %	2	5	1	14
14	FINSKILÄN CIUSOITTELEVA DIIVA	2018	2	14	1,56 %	0	0	2	14
15	FINSKILÄN DIAMANT LIEBE	2019	1	14	1,56 %	1	6	1	14
16	*A-STALAVISTA MACZUPIKCZU*	2012	2	13	1,44 %	1	8	2	13
17	GENEDDA AUTREMENT DIT	2012	1	12	1,33 %	1	7	1	14
18	JÄTTILÄISEN GENTIANA NIVALIS	2014	1	12	1,33 %	0	0	1	12
19	OZAENAS SO CUTE	2014	1	12	1,33 %	0	0	1	12
20	HAINARON SPITFIRE	2019	1	12	1,33 %	0	0	1	12

Mustien ja harlekiinien käytetyimmällä nartulla Rosestar's Unbreakable Diamond 3 pentuetta, pentumäärä 27 kpl. Toisessa polvessa 3 ja yhteensä 27 kpl. Listan toisena Finskilän Administrator tällä nartulla on pentuja 23 kpl. Toisessa polvessa 24 ja yhteensä 23 kpl. Listan kolmantena olevalla nartulla Goldgirls Eirene on 22 pentua ja toisessa polvessa 6 kpl ja yhteensä 22 kpl. Ensimmäinen tuontinarttu löytyy listalta sijalta 16 A-Stalavista Maczupikczu jolla on 2 pentuetta, pentumäärä 13 kpl. Toisessa polvessa 8 ja yhteensä 13 kpl.
Narttujen liikakäytön raja mu/ha väriryhmässä on 22,5 jälkeläistä ensimmäisessä sukupolvessa (4.v 1 sukupolvi 2,5%). Tämä ylittyy listan kahdella nartulla.
Toisen polven jälkeläisiä saisi olla enintään 5% yhden sukupolven (4v.) rekisteröinneistä. Musta ja harlekiini narttujen kohdalla tämä tarkoittaa, että toisessa polvessa saisi olla jälkeläisiä enintään 45 kpl. Tämä ei ylity yhdenkään nartun kohdalla. Käytetyimmästä kahdestakymmenestä nartun listasta löytyy vain yksi tuonti narttu joka on tuotu Tsekeistä. Goldgirls Eirene ja Eyassa ovat sisaruksia keskenään. Finskilän Administrator on äiti Finskilän Diamant Liebelle. Jättiläisen Illusia Pink ja Gentiana Nivalis ovat sukua keskenään emän puolelta.

Jalostusnartut sininen 2016 - 2025									
			Tilastointiaikana			Toisessa polvessa		Yhteensä	
#	Narttu	Synt.	Pentueita	Pentuja	%-osuus	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	DOGGIMAINEN TINAKENKÄTYTTÖ	2015	2	19	6,99 %	1	5	2	19
2	GRANDE GREMIN'S LONG AWAITED LOVE	2020	2	17	6,25 %	0	0	2	17
3	*HORSEBJERG NOT A BAD LOSER*	2015	2	16	5,88 %	2	20	2	16
4	GRANDE GREMIN'S FABULOUS FLORESTINA	2014	3	13	4,78 %	6	40	3	31
5	VIA GRANO'S UNAGRADABLESORPRESA	2016	1	13	4,78 %	1	12	1	13
6	BONEL JUBILEE	2019	1	13	4,80 %	0	0	1	13
7	AMANDA	2014	2	11	4,06 %	0	0	2	11
8	DANEMANIAN CHICA BUENA	2014	1	10	3,69 %	1	10	1	10
9	DANEMANIAN GASOLINEGIRL TO FINSKILÄN	2018	1	10	3,69 %	1	9	1	10
10	GRANDE GREMIN'S LADY FLORESTINA	2020	1	9	3,32 %	0	0	2	15
11	FINSKILÄN ASGÅRDIN FRIGG	2021	1	9	3,32 %	0	0	1	9
12	EURO POWER QS-GT TO HOOD'S	2023	1	9	3,32 %	0	0	1	9
13	GRANDE GREMIN'S HAPPY ENDING	2016	1	9	3,32 %	0	0	1	9
14	*CHAJA BLUE HOOD'S VOM RÄUBERBARON*	2018	2	8	2,95 %	1	10	2	11
15	*LEEVINDANE I'M SCARLETT FOR YOU*	2016	1	7	2,58 %	3	28	1	12
16	BLUE HOOD'S PEPPER'S LANE	2017	1	7	2,58 %	0	0	1	9
17	GENEDDA LA BELLE	2018	1	7	2,58 %	0	0	1	7
18	GRANDE GREMIN'S BLUE BEAUTY	2010	1	7	2,58 %	2	14	1	7
19	AURORA	2014	1	6	2,21 %	0	0	1	6
20	*LEEVINDANE JEDI PRINCESS LEIA*	2016	2	6	2,21 %	0	0	2	6

Sinisten käytetyimmällä nartulla Doggimainen Tinakenkätyttö on 2 pentuetta, pentumäärä 19 kpl. Toisessa polvessa 5 kpl ja yhteensä 19 kpl. Listan toisella nartulla Grande Gremin's Awaited Love on 2 pentuetta pentumäärä 17 kpl. Toisessa polvessa pentuja ei ole.
Ensimmäinen tuontinarttu löytyy listalta sijalta 3 Horsebjerg Not A Bad Loser jolla on 2 pentuetta, pentumäärä 16 kpl. Toinen tuonti narttu löytyy listan sijalta 14 Chaja Blue Hood's Vom Räuberbaron tällä nartulla on 2 pentuetta, pentumäärä 8 kpl. Toisessa polvessa pentumäärä 20 kpl.- Yhteensä 16 kpl.
Sinisten narttujen liikakäytön raja 7 jälkeläistä ensimmäisessä sukupolvessa (4.v 1 sukupolvi 2,5%). Tämä ylittyy listan 14 nartulla.
Toisen polven jälkeläisiä saisi olla enintään 5% yhden sukupolven (4v.) rekisteröinneistä. Sinisten narttujen kohdalla tämä tarkoittaa, että toisessa polvessa saisi olla jälkeläisiä enintään 13,5 kpl. Tämä määrä ylittyy neljän nartun kohdalla: Grande Gremin's Fabulous Florestina 40 kpl, Leevindane I'm Scarlett For You 28 kpl, Horsebjerg Not A Bad Loser 20 kpl ja Grande Gremin's Blue Beauty 14 kpl.
Käytetyimmästä kahdestakymmenestä nartun listasta löytyy 4 tuonti narttua. Tuontimaat ovat: Tanska, Saksa ja Irlanti. Grande Gremins Fabulous Florestina on emä Lady Florestinalle. Danemanian Chica Buena on emä Gasolinegirl to Finskilän. Danemanian Gasolinegirl to Finskilän on emä Asgårdin Frigille.

4.1.3 Rodun populaatiot muissa maissa

Yleinen tilanne on, että tanskandoggien rekisteröintimäärät ovat laskussa Pohjoismaissa ja Keski-Euroopassa. Saksassa syntyi/rekisteröitiin vain 663 pentua vuonna 2023. Valitettavasti tilanne ei kuitenkaan ole vakiintunut tai edes parantunut, vuonna 2025 VDH:ssa rekisteröitiin vain 414 tanskandoggin pentua. Vuonna 2025 SKG:hen (Sveitsin kennelliitto) rekisteröitiin vain neljä pentuetta, joissa oli 25 pentua, ja Itävallan kennelliittoon (ÖKV) kolme pentuetta, joissa oli 21 pentua. Vuonna 2025 Ruotsin kennelliitto rekisteröi vain 14 pentuetta, joissa oli 79 pentua.
Tanskandoggin tulevaisuus on siksi kriittinen, jos tämä trendi jatkuu eikä vastatoimiin ryhdytä. Rotu on ajautunut niin sanottuun "geneettiseen pullonkaulaan", kuten viimeksi tapahtui kahden maailmansodan aikana. Tämä tarkoittaa, että rotu menettää nopeasti geneettistä monimuotoisuuttaan, ja siihen liittyy kaikki sisäsiittoisuuslaman keskipitkän ja pitkän aikavälin negatiiviset seuraukset, kuten perinnöllisten sairauksien leviäminen, heikentynyt vastustuskyky negatiivisille ympäristövaikutuksille, heikentynyt hedelmällisyys ja käyttäytymisongelmat.

Tilanne on vakava, sillä hyvin samanlaista laskevaa trendiä voidaan nähdä paitsi Saksassa myös muissa Keski-Euroopan maissa sekä myös pohjoismaissa. Siksi on ratkaisevan tärkeää, että sekä yksittäiset

kasvattajat että jalostusyhdistykset tiedostavat tämän ongelman ja ryhtyvät kohdennettuihin vastatoimiin tämän upean, historiallisen koirarodun säilyttämiseksi. Eikä vain sairaana jäänteenä näyttelyissä, vaan elinvoimaisena, fyysisesti ja henkisesti terveenä, nelijalkaisena perheenjäsenenä. (https://gesunde-dogge.de/en/is-the-great-dane-threatened-with-extinction? 4.8.2026)

Jatkossa yhdistys saa enemmän tietoa Euroopan tanskandoggien tilasta, koska Suomi on valittu yhdeksi edustajamaaksi EuDDC:n Breed and Health-ryhmään vuosille 2025-2027.

4.1.4 Yhteenveto populaation rakenteesta ja jalostuspohjasta

Rodun jalostuspohjan laajuus

Tanskandoggit jakaantuvat kolmeen eri väriryhmään/rotuun: keltaiset ja tiikerijuovaiset, mustat ja harlekiinit sekä siniset. Risteyttäminen eri väriryhmien välillä on sallittu vain poikkeusluvalla. Tosin sininen – musta -väristeytysten poikkeuslupakäytäntöä on helpotettu rotujärjestön toiveesta. Jalostustoimikunta on käsitellyt kaudella 2021 - 2025 pentueita 32 kpl. Käsiteltyjä keltainen/tiikeri -pentueita 7 kpl, keltainen/keltainen 1 kpl, sinisiä 2 kpl, musta/harlekiini 5 kpl. Hyväksyttyjä väristeytyspoikkeuslupia on käsitelty jalostustoimikunnassa 13 kpl ja hylättyjä 4 kpl.
Jalostuspohjan laajuus ja rodun monimuotoisuus on elinehto monille suurilukumääräisille roduille. Huolestuttavaa on, että väristeytyksillä ei ole tuotu uutta verta koko tanskandoggien geenipooliin vaan vähemmistöväreihin on tuotu väristeytyksillä materiaalia muiden väriryhmien käytetyimmistä / paljon käytetyistä suvuista.
Monimuotoisuutta turvaava rajoitus yksittäisen koiran elinikäiselle jälkeläismäärälle on suurilukuisilla roduilla 2-3 % jälkeläisiä omana sukupolvenaan (4 viimeisimmän vuoden rekisteröinnit). Nartulla pentujen enimmäismäärä on rajoitettu viiteen pentueeseen. Uroksen omistajan vastuulla on huolehtia, etteivät jälkeläismäärät ylity. Kasvattajien jalostusmateriaalin etsimistä vaikeuttaa tietojen puutteellisuus mm. Kennelliiton jalostustietokannassa. Kuolinikiä ja kuolinsyitä ei kirjata systemaattisesti. Nämä olisivat ensiarvoista tietoa jalostusta suunniteltaessa. Tähän rotujärjestön täytyy edelleen suunnata resursseja ja valistusta näiden asioiden suhteen.

Tärkeimmät jalostuspohjaa kaventavat tekijät

Geenipoolin kaventuminen kaikissa väreissä ja matador-jalostus.

Jälkeläismäärään perustuva PEVISA-ohjelma

Tällä hetkellä jälkeläismäärään perustuvaa jalostussääntöä ei tarvita PEVISAAN, mutta todettakoon, että jälkeläisten määrärajoitus 30kpl on syytä laittaa rodun jalostusohjesääntöön aina kapenevan geenipoolin takia. Pentujen määrän huomattavasti pienentyessä aikaisemmista vuosista populaation koko on otettava huomioon vakavasti.

4.2 Luonne ja käyttäytyminen sekä käyttöominaisuudet

4.2.1 Rotumääritelmän maininnat luonteesta ja käyttäytymisestä sekä rodun käyttötarkoituksesta

Tanskandogin käyttäytyminen ja luonne rotumääritelmän mukaan:
Tanskandoggi on ystävällinen, lempeä ja omistajiinsa kiintynyt. Se voi olla pidättyväinen vieraita kohtaan. Tanskandogin tulee olla aina itsevarma, peloton, helposti käsiteltävä ja rauhallinen seura- ja perhekoira, jolla on korkea ärsytyskynnys; tanskandoggi ei ole käytökseltään hyökkäävä.
Yhteiskuntakelpoinen käytös on äärimmäisen tärkeää näin suurelle rodulle.

Vakavat virheet:

- Luonne: Itseluottamuksen puute, arkuus, hermostuneisuus

Hylkäävät virheet:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen

- Luonne: Pelkopureminen, matala ärsytyskynnys

Huomioitavaa on, että Kennelliiton rotukohtaisissa ohjeissa (RKO) liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuotoarvostelussa mainitaan erikseen tanskandogin luonne yhtenä viidestä seurattavasta riskitekijästä. Rotukohtaisten ohjeiden eli RKO:n tarkoitus on tunnistaa mahdolliset riskitekijät ja ehkäistä mahdollisten ongelmien syntyminen.

Tanskandoggi – molossityyppi
Tarkkailtavaa:
5. Käyttäytyminen: Hermostuneisuus ja liiallinen arkuus.
Tavoitteena luoksepäästävyys, oikeanlainen etu- ja takaosa, oikeanlaiset käpälät ja terveet silmät.

4.2.2 Jakautuminen näyttely- / käyttö- / tms. -linjoihin

Tanskandoggi rotu ei ole jakautunut erilaisiin linjoihin vaan on puhtaasti seurakoira.

4.2.3 PEVISA-ohjelmaan sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja/tai käyttöominaisuuksien testaus ja/tai kuvaus

Rodun PEVISA-ohjelmaan ei ole sisällytetty luonteen ja käyttäytymisen ja / tai käyttöominaisuuksien testausta tai kuvausta.

4.2.4 Luonne ja käyttäytyminen päivittäistilanteissa

Rotumääritelmän mukaan tanskandogin tulee olla ystävällinen, lempeä ja rauhallinen perhekoira, jota ne suuremmissa määrin ovat. Ongelmia normaalielämässä tulee selkeimmin esille nuorten urosten “teini-ikään” liittyvissä hallinta vaikeuksissa koiran suuren aikuisiän koon tai pahimmassa tapauksessa hermorakenteessa on ei rotuun kuuluvaa vilkkautta ja puolustusviettiä. Voimakas sukupuolivietti aiheuttaa myös nuorille koirille käyttäytymishäiriöitä. Yhteiskuntakelpoinen käytös on äärimmäisen tärkeää näin suurelle rodulle. Nämä seikat ovat tulleet esille mm. nuorien aikuisikään tulleiden koirien kodinvaihto- ja koulutushaasteiden selvittämisessä yhdistykseltä.

Luonnetesti on tanskandoggien käytetyin luonteen testausmalli, mutta testattujen koirien määrä on pieni suhteessa rodun rekisteröintimääriin. Luonnetestattujen koirien määrä on pysynyt samalla tasolla verrattuna edelliseen tarkastelujaksoon. MH-kuvauksen suorittaneiden tanskandoggien määrä on hyvin pieni eikä rodun koirille ole vielä tehty käyttäytymisen jalostustarkastuksia.

Tanskandoggien luonnetestaus

Rotujärjestö on järjestänyt luonnetestejä vuodesta 2011 alkaen. Vuosina 2021-2025 rotujärjestö on järjestänyt tai osallistunut muiden yhdistysten kanssa yhteensä 15 luonnetestipäivän järjestämiseen. Vuosina 2021-2025 tanskandoggeja on osallistunut luonnetesteihin 54 kpl, joista yksi keskeytti testin. Tanskandogeille hyväksyttiin 2017 luonnetestin ihanneprofiili, joka ei enää ole voimassa, mutta antaa alla olevassa taulukossa suuntaa tulostavoitteesta.

Edelliseen tarkastelujaksoon (2016-2020: 55 testin suorittanutta) verrattuna voidaan havaita seuraavaa:

- Toimintakyvyn osalta tuloksissa on havaittavissa siirtymää ihanteesta hyväksyttyyn tulokseen. Ei-toivottujen, miinusmerkkisten arvosanojen lisääntyessä hieman.
- Terävyyden osalta tuloksissa on havaittavissa siirtymää ihanteesta hyväksyttyyn tulokseen, muiden arvosanojen ollessa harvinaisia.
- Puolustushalun osalta tuloksissa on havaittavissa siirtymä ihanteesta hyväksyttyyn tulokseen, muiden arvosanojen pysyessä aiemmassa suhteellisessa määrässä.
- Hermorakenteen osalta arvosanat ovat pysytelleet melko samana, poikkeuksena

kuitenkin kahden koiran saama -1 arvosana (vähän hermostunut)

- Temperamentin osalta ihannetulosten määrä on hieman noussut, mutta samalla myös ei-toivottujen ja miinusmerkkisten tulosten osuus on kasvanut.
- Kovuuden osalta tuloksissa on havaittavissa siirtymä ihanteesta hyväksyttyyn tulokseen, muiden arvosanojen pysyessä lähellä aiempaa suhteellista määrää
- Luoksepäästävyydessä tuloksissa on havaittavissa pientä siirtymää ihanteesta hyväksyttyyn tulokseen, muiden arvosanojen pysyessä aiemmassa suhteellisessa määrässä, yhden koiran saadessa miinusmerkkisen arvosanan (”selvästi pidättyväinen, ei yritä purra”)
- Laukauspelottomuudessa ihannetuloksen saaneiden suhteellinen määrä on pysynyt samana, kolmen koiran saadessa arvosanan ”-” eli ollen laukausaltis.

Taulukko: Luonnetestatut tanskandogit vuosina 2021-2025

2021-2025	Koirien lukumäärä			Kokonaispisteet			Koirien lukumäärä			Kokonaispisteet	
	Yht.	uros	narttu	Alin	Ylin		Yht.	uros	narttu	Alin	Ylin
Kaikki	54	26	28	-7	203						
Si	6	1	5	85	203	Mu+ma+pl	21	11	10	29	174
Ke	7	3	4	99	125	Ha	9	7	2	78	203
Ti	10	4	6	7	157	Me	1	0	1	43	43

Taulukko: Tulostaulukko arvosteluosioittain 2021-2025, kaikki väriryhmät

Toimintakyky	+3	+2	+1a	+1b	-1	-2	-3	
%	0 %	6 %	28 %	40 %	19 %	8 %	0 %	
Terävyys	**+3**	**+2**	**+1a**	**+1b**	**-1**	**-2**	**-3**	
%	21 %	2 %	23 %	55 %	0 %	0 %	0 %	
Puolustushalu	**+3**	**+2**	**+1**	**-1**	**-2**	**-3**		
%	42 %	0 %	32 %	26 %	0 %	0 %		
Taisteluhalu	**+3**	**+2**	**+2a**	**+2b**	**+1**	**-1**	**-2**	**-3**
%	0 %	0 %	6 %	26 %	0 %	43 %	19 %	6 %
Hermorakenne	**+3**	**+2**	**+1a**	**+1b**	**-1**	**-2**	**-3**	
%	0 %	2 %	45 %	49 %	4 %	0 %	0 %	
Temperamentti	**+3**	**+2**	**+1**	**-1a**	**-1b**	**-1c**	**-2**	**-3**
%	17 %	68 %	6 %	2 %	0 %	8 %	0 %	0 %
Kovuus	**+3**	**+2**	**+1**	**-1**	**-2**	**-3**		
%	6 %	0 %	75 %	0 %	19 %	0 %		
Luoksepäästävyys	**+3**	**+2a**	**+2b**	**+1**	**-1a**	**-1b**	**-2**	**-3**
%	77 %	15 %	6 %	0 %	2 %	0 %	0 %	0 %
Laukauspelottomuus	**+++**	**++**	**+**	**-**	**- -**			
%	58 %	36 %	0 %	6 %	0 %			
I	Ihanne (sininen)							
N	Hyväksyttävä (keltainen)							

Taulukko: Luonnetestatut tanskandogit vuosina 2016-2020

2016-2020	Lukumäärät			Kokonaispisteet			Lukumäärät			Kokonaispisteet	
	Yht.	uros	narttu	Alin	Ylin		Yht.	uros	narttu	Alin	Ylin
Kaikki	56	27	29	+46	+221	Ti	7	5	2	+59	+221
Si	6	3	3	+112	+159	Mu	21	10	11	+46	+221
Ke	11	6	5	+83	+157	Ha	11	3	8	0 / +46	+213

Taulukko: Tulostaulukko arvosteluosioittain 2016-2020, kaikki väriryhmät

Toimintakyky	+3	+2	+1a	+1b	-1	-2	-3	
lkm	0	3	21	18	13	0	0	
%	0 %	5 %	38 %	33 %	24 %	0 %	0 %	
Terävyys	**+3**	**+2**	**+1a**	**+1b**	**-1**	**-2**	**-3**	
lkm	8	0	19	28	0	0	0	
%	15 %	0 %	35 %	51 %	0 %	0 %	0 %	
Puolustushalu	**+3**	**+2**	**+1**	**-1**	**-2**	**-3**		
lkm	18	0	23	14	0	0		
%	33 %	0 %	42 %	25 %	0 %	0 %		
Taisteluhalu	**+3**	**+2**	**+2a**	**+2b**	**+1**	**-1**	**-2**	**-3**
lkm	2	0	3	17	0	17	15	1
%	4 %	0 %	5 %	31 %	0 %	31 %	27 %	2 %
Hermorakenne	**+3**	**+2**	**+1a**	**+1b**	**-1**	**-2**	**-3**	
lkm	0	2	26	27	0	0	0	
%	0 %	4 %	47 %	49 %	0 %	0 %	0 %	
Temperamentti	**+3**	**+2**	**+1**	**-1a**	**-1b**	**-1c**	**-2**	**-3**
lkm	12	35	7	0	0	1	0	0
%	22 %	64 %	13 %	0 %	0 %	2 %	0 %	0 %
Kovuus	**+3**	**+2**	**+1**	**-1**	**-2**	**-3**		
lkm	7	0	38	0	10	0		
%	13 %	0 %	69 %	0 %	18 %	0 %		
Luoksepäästävyys	**+3**	**+2a**	**+2b**	**+1**	**-1a**	**-1b**	**-2**	**-3**
lkm	44	6	5	0	0	0	0	0
%	80 %	11 %	9 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Laukauspelottomuus	**+++**	**++**	**+**	**-**	**--**			
lkm	32	23	0	0	0			
%	58 %	42 %	0 %	0 %	0 %			
I	Ihanne (sininen)							
N	Hyväksyttävä (keltainen)							

Tanskandoggien MH-kuvaus

MH-luonnekuvaus virallistettiin vuonna 2010. Ensimmäiset tanskandoggit kävivät MH-luonnekuvauksessa vuonna 2009. Tanskandogeille on luotu vuonna 2017 oma ihanne rotuprofiili. Vuosina 2010–2020 doggeja on kuvattu 62kpl,joista narttuja 29kpl ja uroksia 33kpl. Väreittäin: musta/harlekiini 26 kpl, sininen 21kpl sekä keltainen/ tiikeri 15kpl. Vuosina 2016–2020 tanskandoggeja on MH- luonnekuvattu vain 10 kpl, kaksi kuvausta keskeytettiin. 6 mu/ha väriryhmästä, 1 sininen, sekä 3 ke/ti väriryhmästä. Vuonna 2020 kuvauksia ei järjestetty korona tilanteen vuoksi. Kuvausten tulokset löytyvät osoitteesta https://jalostus.kennelliitto.fi/frmTulostilastot.aspx?R=235&Lang=fi
2016–2020 Tanskandoggi yhdistys on ollut mukana järjestämässä kolmea kuvausta Maaningan haukkumajalle. Kuvauksiin osallistuminen on ollut määrällisesti vähäistä, huolimatta yhdistyksen ja aluejaostojen maksamasta tuesta. 2021 – 2025 kuvattuja koiria on vain 5. Kaikki kuvaukset suoritettiin loppuun.

Taulukko: MH - luonnekuvaukset vuosina 2021 - 2025

2021-2025	Lukumäärät					Lukumäärät			
	Yht.	uros	narttu	Suoritettu		Yht.	uros	narttu	Suoritettu
Kaikki	**5**	**2**	**3**	**5**					
Si	3	2	1	3	**Mu+ma+pl**	1	0	1	1
Ke	1	0	1	1	**Ha**	0	0	0	0
Ti	0	0	0	0	**Me**	0	0	0	0

Taulukko: MH - luonnekuvaukset vuosina 2016 - 2020

2016-2020	Lukumäärät					Lukumäärät			
	Yht.	uros	narttu	Suoritettu		Yht.	uros	narttu	Suoritettu
Kaikki	10	5	5	8					
Si	1	0	1	1	Mu+ma+pl	5	3	2	3
Ke	2	1	1	2	Ha	1	1	0	1
Ti	1	0	1	1					

Onko käyttäytymisessä eroja rodun eri maiden populaatioiden välillä ja onko rodun sisällä käyttäytymisessä sukupuolien välisiä eroja?

Perus- ja arkikäyttäytymisen mahdollisia eroja eri maissa ei ole saatavilla.
Nuorten koirien epävarma käytös on kyllä kansainvälistä ja sitä esiintyy joka puolella maailmaa. Nartuilla valeraskaus tuo luonteeseen usein haluttomuutta ja jopa flegmaattisia piirteitä. Kiiman aikana jotkut nartut voivat suhtautua varautuneesti lajitovereihinsa.
Urokset saattavat olla lajikumppaneilleen enemmän pullistelevaisempia kuin nartut. Jotkut urokset voivat pullistella toisilleen esimerkiksi, jos kehässä on ollut juoksuinen narttu tai sellainen on kehän ulkopuolella. Sekä narttujen että urosten ei-toivottu käytös voi myös kertoa siitä, onko koiraa ”totutettu/koulutettu” kohtaamaan lajitovereitaan esim. näyttely tilanteissa.

Yleismaailmallisesti väriryhmien väliset luonne-erot ovat havaittavissa joissain määrin. Vilkkaampia ja ”luonteikkaampia” kaikin puolin ovat selvästi musta-harlekiiniväriryhmän koirat, kun taas tasaisimmiksi ehkä voitaneen lukea keltainen- tiikerijuovainen väriryhmän edustajat, joista ei paljon poikkea sinisen väriryhmän edustajat.

Tanskandogin tulee olla ystävällinen, lempeä ja rauhallinen seurakoira jo kokonsakin puolesta. Kasvattajien tulisi huomioida siitospareja valitessa yksilöiden luonteet myös siltä osin, ettei yhdistettäisi kahta erittäin vilkasta yksilöä.

4.2.5 Käyttö- ja koeominaisuudet

Tanskandoggi on alkuperältään metsästyskoira, jota käytettiin lähinnä suurriistan metsästykseen. Nykypäivän tanskandoggi on suurikokoinen seurakoira, jonka kanssa voi harrastaa lähes kaikkia koiraharrastuslajeja. Rotu ei ole jakautunut käyttö- ja näyttelylinjaisiin vaan se on yhtenäinen seurakoira rotu. Rodulla ei ole rodunomaista koemuotoa. Rotua ei Suomessa käytetä hyötykoirina eikä virkakäytössä.
Tanskandoggin kanssa harrastetaan näyttelyiden lisäksi myös mm. tottelevaisuuskokeita, rally-tokoa, agilityä, mejä-kokeita, koiratanssia ja vesipelastusta. Tarkastelujakson 2021-2025 aikana 30 eri tanskandoggia suoritti 301 koekäyntiä seitsemässä eri lajissa. Vastaavat luvut edellisellä tarkastelukaudella 2016-2020 olivat 29 eri tanskandoggia, 333 käyntiä, kuudessa eri lajissa. Suhteessa rekisteröintimääriin kilpailevien koirien määrä on pieni.

Taulukko: Tanskandoggien koekäynnit vuosina 2021-2025 lajeittain ja luokittain

2021-2025	KOIRAT				KOEKÄYNNIT / LUOKKA				
Laji	Yhteensä	keti	muha	si	Yhteensä	SOVE / ALO / 1	AVO / 2	VOI /3	EVL / MES
Agility	2	1	1		2	2	-	-	
TOKO	2	2			29	6	14	9	-
MEJÄ	14	5	4	5	44		30	14	
Vesipelastus	2			2	22	7	4	11	
Rally-toko	17	8	8	1	140	51	39	40	10
Koiratanssi	2	2			61	47	14		
BH-koe	3	3			3	(2 hyväksyttyä tulosta)			

Taulukko: Koetulokset edellisenä tarkkailujaksona 2016-2020

2016-2020	KOIRAT				KOEKÄYNNIT / LUOKKA				
Laji	Yhteensä	keti	muha	si	Yhteensä	SOVE / ALO / 1	AVO / 2	VOI /3	EVL / MES
Agility	2	1	1	0	67	62	5	0	
TOKO	7	2	4	1	46	28	9	9	
MEJÄ	12	3	6	3	66	0	34	32	
Vesipelastus	2	1	0	1	12	2	0	10	
Rally-toko	17	8	7	2	140	38	21	8	73
BH-koe	2	1	1		2	(2 hyväksyttyä tulosta)			

Koekäyntien tuloksena tarkastelujaksolla 2021-2025 neljä tanskandoggia valioitui kolmessa eri lajissa, yhden sinisen dogginartun saavuttaessa nelinkertaisen mejä-valionarvon. Toinen sininen dogginarttu kvalifioitui vesipelastuksen Suomen Mestaruus 2025 -finaaliin sijoittuen finaalissa 11. sijalle.

MEJÄ: Ruotsin JVA keltainen uros ja
FI + SE + NO + POHJ JVA sininen narttu
Rally-toko: Ruotsin RTVA keltainen narttu
Vepe: FI VPVA sininen narttu

4.2.6 Käyttäytyminen kotona sekä lisääntymiskäyttäytyminen

Jalostustoimikunta lähetti kasvattajakyselyn elokuussa 2020 yhteensä 40 kasvattajalle. Kyselyyn vastasi 17 kasvattajaa. Vastausprosentiksi saatiin 43 %. Kasvattajia pyydettiin nimeämään tämänhetkiset rotumme huolenaiheet ja kuinka niitä voisimme ehkäistä. Kasvattajien vastauksista nousi 3 suurinta huolenaihetta siten että sydän nostettiin ensimmäiseksi, mutta lähes yhtä paljon huolta nousi tämänhetkisistä selkä- ja luonnetilanteista. Alla luetellut käyttäytymis- ja lisääntymiskäyttäytymis kohdat on koostettu kasvattajakyselyn (2020) perusteella. Uusi luonnekysely tullaan toteuttamaan vuonna 2029.

Yksinoloon liittyvät ongelmat

Tanskandogeilla esiintyy jonkin verran eroahdistusta ja myös ylivilkkautta sekä niistä johtuvia ongelmia yksin jäämiseen liittyen. Tämä on syy lähes joka toisen kotia vaihtavan aikuisen koiran uuden kodin etsintään.

Lisääntymiskäyttäytyminen

Tanskandogeilla tehdään paljon siemennyksiä, mikä on geenipoolin kannalta tärkeää mutta voi myös aiheuttaa lisääntymiskäyttäytymisen tietoisuuden hämärtymistä. Uroksilla saattaa esiintyä lipidon puuttumista, jonka voidaan katsoa olevan yksi syy uroksen huonoon lisääntymiskäyttäytymiseen. Nartuilla vastaavaa käyttäytymistä esiintyy todella harvoin. Oikeaan ajankohtaan tehty astutus on yleensä nartun osalta helppoa. Koirien koko aiheuttaa ongelmia lisääntymiskäyttäytymisessä, mm.

uroksen suuri koko verrattuna narttuun.

Sosiaalinen käyttäytyminen
Tanskandoggi on ehdottomasti sosiaalistettava hyvin nuoresta pennusta lähtien, sen perusluonteen pidättyväisyyden ja pehmeyden vuoksi.

Pelot ja ääniherkkyys
Kyselyn mukaan normaaliluonteisella tanskandogilla ei ole ääniherkkyyksiä tai pelkotiloja joista se ei pääsisi yli.

Ikään liittyvät käytöshäiriöt
Ikään liittyviä käytöshäiriöitä voi esiintyä nuorilla yksilöillä hormonitoiminnan voimistuessa. Kyseisen käytöksen tulee poistua koiran aikuistuessa.

Taulukko: Käytös- tai käyttäytymishäiriöiden takia lopetettujen tanskandoggien jakauma syittäin ja väriryhmittäin suhteessa ilmoitettuihin kuolinsyihin 2016-2025

Kuolinsyyt 2016-2025	Kaikki värit	Yht.	%	ke-ti	Yht	%	mu-ha	Yht	%	si	Yht	%
Kaikki kuolinsyyt yhteensä	**7 v 0 kk**	**1066**		**7 v 1 kk**	**397**		**7 v 1 kk**	**504**		**6 v 8 kk**	**163**	
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	**4 v 0 kk**	**26**	**2,4 %**	**3 v 4 kk**	**7**	**1,8 %**	**4 v 6 kk**	**13**	**2,6 %**	**3 v 10 kk**	**6**	**3,7 %**
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi	3 v 6 kk	14	1,3 %	3 v 1 kk	2	0,5 %	3 v 10 kk	7	1,4 %	3 v 4 kk	5	3,1 %
Muu käytösongelma	1 v 6 kk	1	0,1 %	1 v 6 kk	1	0,3 %						
Pelokkuus	6 v 0 kk	1	0,1 %	6 v 0 kk	1	0,3 %						
Salakavaluus tai arvaamattomuus	4 v 10 kk	7	0,7 %	2 v 11 kk	2	0,5 %	5 v 4 kk	4	0,8 %	6 v 9 kk	1	0,6 %
Vihaisuus	3 v 2 kk	2	0,2 %	3 v 10 kk	1	0,3 %	2 v 6 kk	1	0,2 %			
Yksinolo-ongelmat	8 v 0 kk	1	0,1 %				8 v 0 kk	1	0,2 %			

Rakenteelliset tai terveydelliset seikat, jotka voivat vaikuttaa koirien käyttäytymiseen
Tanskandoggi on perusrakenteeltaan liioittelematon terverakenteinen koira ilman liioiteltuja piirteitä. Nuorena sairastetut luuston kasvuhäiriöt tai mahdolliset luusto- ja nivelvaivat voivat tuoda iän mukana määrittelemättömiä kipuja jotka voivat esiintyä käytöksen muutoksina.

4.2.7 Yhteenveto rodun käyttäytymisen ja luonteen keskeisimmistä ongelmakohdista sekä niiden korjaamisesta

Tanskandoggien luonteessa on havaittavissa epävarmuutta sekä arkuutta, mutta valitettavasti myös jonkin verran aggressiivisuutta toisia koiria kohtaan. Jalostusmateriaalin valinnassa tulee siten aina kiinnittää huomiota enenevissä määrin rauhallisuuteen sekä itsevarmuuteen.
Arkaa, ylivilkasta tai vihaista koiraa ei tule käyttää jalostukseen.
Tanskandoggi on perusluonteeltaan pehmeäksi luettava koira eikä kestä kovin kovaa käsittelyä. Huonon kokemuksen, tuli se sitten toiselta koiralta tai ihmiseltä, tanskandoggi muistaa läpi elämänsä. Pentu- ja nuoruusaikana tulisi kiinnittää huomio koiran hyvään sosiaalistamiseen ja hyvien kokemusten saamiseen.

Vuosien 2021-2025 Luonnetestauksissa saatujen tulosten mukaan tanskandoggin luonteessa on havaittavissa epävarmuutta sekä arkuutta. Oman koiran objektiivinen arviointi on monelle vaikeaa, joten luonnetesti sekä MH-luonnekuvaus antaisivat ulkopuolisen näkemyksen koiran luonteesta. Tällä hetkellä luonteen arviointi, ainakin testeissä käyntien perusteella, on kasvattajan / omistajan omassa harkinnassa. Tällaisessa omavalvonta periaatteessa on aina olemassa riskinsä ja luonteeseen liittyvien ongelmien korjaaminen on vaikeaa ja vie kauan aikaa. Arkaa tai vihaista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Tanskandoggi on nykyään luonteeltaan pehmeä koira eikä kestä kovin kovaa käsittelyä. Luonnetestien tulokset antavat samansuuntaista trendiä kuin muutkin eli luonteen olevat pehmeä ja myös hermorakenteen olevan hieman rauhaton. Pehmeys näkyy muistina epämiellyttäviin tilanteisiin ja

rauhattomuus kuormittumisena eri tilanteissa. Molemmat ovat epätoivottuja ominaisuuksia ottaen huomioon rotumääritelmänkin.

4.3. Terveys ja lisääntyminen

4.3.1 PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

PEVISA-ohjelman voimaantulovuosi sekä ohjelman muutokset

Tanskandoggi liittyi Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan (PEVISA) 1.1.2007 alkaen, rotukohtaisena vastustamisohjelmana vanhempien tutkimuspakko lonkkanivelen dysplasian (HD) eli kasvuhäiriön osalta. Alkuun oli niin, että jalostukseen käytettävien tanskandoggien tuli olla virallisesti lonkkakuvattuja viimeistään siinä vaiheessa, kun pentuja rekisteröidään.

Seuraava PEVISA-ohjelma astui voimaan 1.1.2017 ja se päättyi 31.12.2021. 2022–2026 jalostukseen käytettäviltä koirilta vaaditaan ja pentujen rekisteröinnin ehtona on lonkka- ja kyynärnivellausunto, sekä virallinen sydänultratulos (terve), sydänkuuntelutulos sekä 5 min EKG, tutkimus ei saa olla yhtä vuotta vanhempi, joka ei saa olla astutushetkellä 12 kk vanhempi.

Ohjelmaa päivitettiin sydäntutkimuksen osalta ja 1.7.2019 alkaen pentujen vanhemmista tulee lisäksi olla ennen astutusta tehty sydänultra sisältäen sydänkuuntelun ja 5 min EKG:n. Tutkimus on voimassa 12 kk. Alaikäraja on 18 kk. Koira ei saa osoittaa merkkejä mistään perinnöllisestä sydänsairaudesta, eikä avointa tulosta DCM:n, eikä muidenkaan sydänsairauksien osalta hyväksytä.

Ulkomaisten urosten sydänultratulokset huomioidaan, kun tutkimuksen on tehnyt virallinen eläinlääkäri, koiran tunnistusmerkintä on tarkastettu ja sen tiedot ilmenevät tutkimuksesta, samoin tutkimuksesta tulee käydä ilmi, ettei koira sairasta dilatoivaa kardiomyopatiaa (DCM), eikä tutkimus saa olla yli 12 kk vanha. Mikäli ulkomaisella uroksella ei ole sydänultratulosta, sitä koskee poikkeuslupa kaksi (2) pentuetta /uros. Uroksen seuraavien pentueiden kohdalla vaaditaan, että uros täyttää PEVISA-ehdot tai yhdistelmälle tulee anoa etukäteen tapauskohtainen poikkeuslupa.

Tanskandoggeille on vuoden 2012 alusta kirjattu seuraava koirarekisteriohjeen kohdan 8 mukainen pysyvä poikkeuslupa: Ulkomaisilta uroksilta ei vaadita kyynärnivelkuvauslausuntoa. Koirarekisteriohjeen mukaisesti lupa ei koske Suomessa tapahtuvia astutuksia.

Nykyinen PEVISA on voimassa 31.12.2026. Jalostustoimikunta esittää, että jatkaisimme samalla PEVISAlla seuraavan viisivuotiskauden.

PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet ja viat

Lonkkanivelen kasvuhäiriö

Lonkkanivelen kasvuhäiriö eli ”lonkkavika”, (engl. hip dysplasia, HD) on koirien yleisin luuston ja nivelten kasvuhäiriö. Se voidaan määritellä perinnölliseksi lonkkanivelen löysyydeksi. Lonkat ovat syntymähetkellä silmämääräisesti normaalit, mutta muutokset alkavat jo pennun ensimmäisten elinviikkojen aikana.

Löysyys johtaa reisiluun pään ja lonkkamaljan riittämättömään kontaktiin. Alueelle kohdistuu epänormaalin suuri paine, joka on sitä suurempi mitä pienempi kontaktialue on. Tämä voi johtaa mikromurtumiin ja lonkkamaljan mataloitumiseen. Noin vuoden iässä lantion luutuminen on täydellistä ja yleensä kipukin helpottaa tässä iässä.

Lonkkanivelen kasvuhäiriö johtaa usein nivelrikkoon. Nivelrikon kehittymisen aikatauluun ja tyyppiin vaikuttavat rotukohtaiset ja yksilölliset erot. Lonkkanivelen kasvuhäiriön perimmäistä syytä ei tiedetä, mutta se periytyy tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella kvantitatiivisesti eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Myös ympäristöllä on vaikutusta lonkkavian ilmenemiseen ja vaikeusasteeseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriötä tavataan lähes kaikilla roduilla, mutta yleisintä se on suurilla ja jättiroduilla. Oireet voidaan huomata pentuna 3–12 kuukauden iässä, jolloin kipu johtuu löysyyden aiheuttamasta nivelkapselin tulehduksesta tai luukalvon hermojen jännityksestä ja repeämisestä. Nuorilla koirilla oireina voivat olla takajalkojen ontuminen,”pupuhyppely”, ylösnousuvaikeudet levon jälkeen, liikkumishaluttomuus ja naksahteleva ääni kävellessä. Oireet voivat alkaa äkillisesti ja omistaja voi liittää ne johonkin tapaturmaan. Oireet voivat vähentyä selvästi tai loppua kokonaan jopa useiksi vuosiksi, kun nivelen ympärille muodostuva sidekudos vähentää nivelen löysyyttä.

Toinen oireilevien koirien ryhmä on aikuiset koirat, joiden oireiden syynä on nivelrikko. Vanhemmilla nivelrikkoisilla koirilla oireet voivat olla epämääräisiä ja oireilu laitetaankin usein vanhenemisen piikkiin. Tyypillisiä oireita ovat takajalkojen ontuminen ja jäykkyys liikkeessä. Lonkkavikainen koira yrittää viedä painoa pois takaosalta, mikä ilmenee kävellessä selkälinjan aaltoiluna ja lantion kiertymisenä. Tämä johtaa myös takaosan lihaskatoon ja etupään lihasten voimistumiseen.

Lonkkanivelen kasvuhäiriön ja siitä johtuvan nivelrikon hoidossa on ruokinnalla keskeinen merkitys. Ylipaino pahentaa oireita ja pelkkä painon pudotus voi helpottaa koiran oloa. Tulehduskipulääkkeitä ja pistoksena tai suun kautta annettavia nivelnesteen ja nivelruston koostumusta parantavia aineita käytetään yleisesti. Sopiva liikunta pitää lihaksiston kunnossa ja nivelet liikkuvina. Kirurgisia hoitoja on myös olemassa.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu useimmilla roduilla lonkkien röntgenkuvaukseen. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuunkin perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista eikä lonkkavikaisia koiria käytetä. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria .

(https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/lonkkanivelen-kasvuhairio, ELT Anu Lappalainen 25.5.2023).

Lonkkakuvauslausunnot v. 2016-2025, kaikki värit

	A		B		C		D		E		
Vuosi	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	YHTEENSÄ
2016	23	27 %	39	45 %	20	23 %	4	5 %	0	0 %	86
2017	27	29 %	31	34 %	24	26 %	10	11 %	0	0 %	92
2018	23	33 %	20	29 %	19	27 %	8	11 %	0	0 %	70
2019	19	28 %	20	29 %	24	35 %	5	7 %	1	1 %	69
2020	29	27 %	28	26 %	35	33 %	15	14 %	0	0 %	107
2021	13	20 %	23	36 %	24	38 %	4	6 %	0	0 %	64
2022	19	35 %	14	25 %	21	38 %	1	2 %	0	0 %	55
2023	12	24 %	11	22 %	23	45 %	4	8 %	1	2 %	51
2024	10	17 %	18	31 %	28	47 %	3	5 %	0	0 %	59
2025	9	13 %	26	37 %	32	45 %	4	6 %	0	0 %	71
Yhteensä	184	25 %	230	32 %	250	35 %	58	8 %	2	0 %	724

Lonkkaniveltutkimuksia on vv. 2016–2025 tehty 724 tanskandoggille, eniten lausuntoja on vuodelta 2020 yhteensä 107 kpl. Vuosina 2016–2025 on vain vuonna 2020 ylittänyt sadan lonkkalausunnon, vuonna 2023 kuvattu vain 51 tanskandoggia.

Vuosien 2016–2025 aikana tulokset ovat vaihdelleet välillä A – E, mutta selvä enemmistö kuvatuista on B/C-lonkkia, A-lonkkia kuvatuista 184 kpl 25 % ja B-lonkkia 230 kpl 32 % ja C-lonkkia 250 kpl 35%. Kun yhdistää A – B lonkkanivellausunnot, niin kuvatuista 414 kpl eli 57 % on tervelonkkaisia tanskandoggeja. C –lonkkia, joka on lievän dysplasian raja on kuvatuista on 35%. Lonkkaniveldysplasiaa eli D –lonkkia oli 58 kpl eli 8 %. E-lonkkia 2 kpl. D-lonkissa havaittavissa lievää laskua. A- ja B- lonkkien

ilmaantuvuudessa pientä laskua. Vuonna 2019 ja 2023 on tullut yksi E – lausunto.

Jalostustoimikunta suosittaa, että siitosparin jalostusindeksin (BLUP-indeksi) keskiarvo tulisi lonkkien osalta olla 100 tai enemmän. BLUP-indeksi on ennuste koiran jalostusarvosta jossakin tietyssä ominaisuudessa. Koiran indeksiin vaikuttavat paitsi sen oma tulos, myös kaikki sukulaistulokset. Lisäksi indeksien laskennassa otetaan huomioon tuloksiin vaikuttavia ympäristötekijöitä.

Kyynärnivelen kasvuhäiriöt

Kyynärnivelen kasvuhäiriö (engl. elbow dysplasia, ED) on yleisin isojen ja jättikokoisten koirien etujalan nivelkivun ja ontumisen aiheuttaja. Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan sairaus, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (pro-cessus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön periytyminen on kvantitatiivista eli siihen vaikuttaa useita eri geenejä. Kasvuhäiriön tyyppi vaihtelee eri roduilla, mikä viittaa siihen, että aiheuttajina ovat eri geenit. Kyynärnivelen kasvuhäiriö on yleisempää uroksilla todennäköisesti urosten suuremman painon ja mahdollisesti myös hormonaalisten tekijöiden takia. Nykykäsityksen mukaan perinnöllisillä tekijöillä on suurin osuus kyynärnivelen kasvuhäiriön synnyssä, mutta ympäristötekijöillä on osuutensa sen ilmenemisessä.

Kaikissa kyynärnivelen kasvuhäiriöissä oireet alkavat keskimäärin 4–7 kuukauden iässä. Tyypillinen oire on ontuminen, joka voi pahentua rasituksessa tai olla voimakkainta levon jälkeen. Ontuminen voi olla jatkuvaa tai ajoittaista. Omistajan voi olla vaikea havaita koiran ontumista, jos kasvuhäiriö on molemminpuolinen. Toisinaan kasvuhäiriö on molemmissa kyynärnivelissä, vaikka koira ontuu vain toista jalkaa. Usein oireet huomataan vasta aikuisiällä ja silloin oireet johtuvat kasvuhäiriön seurauksena kehittyneestä nivelrikosta. Kiinnittymätön kyynärpään uloke ei välttämättä oireile nuorella koiralla ja se voi olla röntgenkuvauksen sivulöydös.

Kasvuhäiriöiden ja niiden erilaisten kirurgisten hoitojen tehosta ja pitkäaikaisennusteesta ei ole olemassa kattavia tutkimuksia. Leikkaushoidon hyöty on epävarma, jos nivelessä on jo selvät nivelrikon merkit. Kaikkien kyynärnivelen kasvuhäiriöiden seurauksena on ainakin hoitamattomana yleensä nivelrikko. Leikattuunkin jalkaan kehittyy usein jonkin asteinen nivelrikko, mutta sen määrä voi olla vähäisempää ja se voi kehittyä myöhemmin kuin ilman leikkausta hoidetussa nivelessä. Kyynärnivelen nivelrikko invalidisoi koiraa yleensä pahemmin kuin esim. lonkkien nivelrikko, koska koiran painosta noin 60 % on etuosalla. Nivelrikon hoidossa tärkeitä ovat painon pudotus, liikunnan rajoitus ja tarvittaessa käytetään myös tulehduskipulääkkeitä. Lisäksi voidaan käyttää nivelnesteen koostumusta parantavia lääkkeitä ja ravintolisiä (https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/kyynarnivelen-kasvuhairiot, ELT Anu Lappalainen, 10.4.2025).

Kyynärnivellausunnot v. 2016-2025, kaikki värit									
	0		1		2		3		
Vuosi	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%	YHTEENSÄ
2016	75	85 %	8	9 %	4	5 %	1	1 %	88
2017	76	84 %	10	11 %	4	4 %	1	1 %	91
2018	65	88 %	4	5 %	3	4 %	2	3 %	74
2019	62	89 %	6	9 %	0	0 %	2	3 %	70
2020	96	91 %	3	3 %	5	5 %	1	1 %	105
2021	56	89 %	5	8 %	0	0 %	2	3 %	63
2022	46	85 %	7	13 %	0	0 %	1	2 %	54
2023	45	85 %	4	8 %	2	4 %	2	4 %	53
2024	55	93 %	1	2 %	3	5 %	0	0 %	59
2025	70	100 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	70
Yhteensä	646	89 %	48	7 %	21	3 %	12	2 %	727

Kyynärniveltutkimuksia on vv. 2016–2025 tehty 727 tanskandoggille. Eniten lausuntoja on vuodelta 2020 yhteensä 105 kpl. Vuosina 2016–2025 on jääty alle sadan lausunnon paitsi 2020. Vuosien 2016–2025 aikana tulokset ovat vaihdelleet 0 – 3, mutta selvä enemmistö kuvatuista on puhtaita kyynärniveliä eli 0 –tuloksia 646 kpl eli 89 % kuvatuista. Lievää nivelrikkoa eli 1 –lausuntoja on kuvatuista 48 kpl eli 7:lla %. Kohtalaisia muutoksia 2 – lausuntoja 21 kpl eli 3 % ja voimakkaita muutoksia 3 – lausuntoja 12 kpl eli 2 %.

Dilatoiva kardiomyopatia (DCM)

Dilatoiva kardiomyopatia on sairaus, jossa sydänlihaksen etenevä rappeuma johtaa sydämen vasemman kammion laajentumiseen ja pumppausvoiman pettämiseen. Sairaus saattaa johtaa sydämen vajaatoimintaan ja koiran ennenaikaiseen menehtymiseen.

Dilatoivaa kardiomyopatiaa esiintyy tyypillisesti isoilla koiraroduilla, kuten dobermanni, irlanninsusikoira, tanskandoggi ja bokseri. Monilla roduilla sairaus on todettu perinnölliseksi, tai perinnöllisyyttä epäillään. DCM ei ole synnynnäinen sairaus. Se ilmenee yleisimmin keski-ikäisillä ja vanhemmilla koirilla, mutta sitä esiintyy myös nuoremmilla koirilla.

DCM ilmenee eri roduilla eri tavalla. Tyypillistä kaikilla roduilla kuitenkin on, että muutokset ovat todettavissa 2–3 vuotta ennen oireiden ilmenemistä. Sydänlihasmuutokset todetaan ultraäänitutkimuksella vasemman kammion laajenemisena ja supistumisvireyden laskuna. Joillakin roduilla todetaan sairauteen liittyviä rytmihäiriöitä, joko kammiolisälyöntisyyttä tai eteisvärinää. Rytmihäiriöt todetaan sydänfilmitutkimuksella. Rytmihäiriöt voivat esiintyä ilman ultraäänimuutoksia, niitä ennen, tai yhtäaikaisesti niiden kanssa. Rotukohtaiset vaihtelut tulee huomioida seulontatutkimuksia (PEVISA ja JTO:n tutkimussuositukset jalostuskoirille) laadittaessa.

Oireina sydänlihasrappeuman aiheuttamassa vajaatoiminnassa ovat rasituksensietokyvyn alentuminen sekä nesteen kertyminen keuhkoihin, mikä ilmenee yskänä ja hengitysvaikeuksina. Rytmihäiriöistä kammioperäiset rytmihäiriöt voivat olla henkeä uhkaavia, ja saattavat johtaa äkkikuolemaan ilman edeltäviä oireita (https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koirien-sydansairaudet-ja-niiden-diagnostiikka, ELT Maria Wiberg, 2016).

Dilatoivaa kardiomyopatiaa ei voida parantaa, ja se vaikuttaa koiran elämänlaatuun ja on myös henkeä uhkaava sairaus. Äkkikuolema voi kohdata lääkityksestä huolimatta, eikä aina ehditä aloittaa edes

lääkitystä. Sydämen vajaatoiminnan hoidossa käytetään useimmiten kahden tai useamman lääkkeen yhdistelmää, mm. nesteenpoistolääkkeitä, verenpainetta alentavia lääkkeitä ja sydänlihaksen supistumista tehostavia lääkkeitä. Lääkehoito kestää koko koiran loppuiän. Hyvin suunniteltu lääkehoito ja huolellinen hoidon seuranta ovat sydänpotilaan hoidon kulmakiviä. Säännölliset kontrollikäynnit ja eläinlääkärin tekemä tilannearvio aina potilaan voinnin muuttuessa parantavat ennustetta..

Sydänsairaudet kokonaisuudessaan ovat tyypistä riippumatta hankalia tutkia. Sydänsairauksiin on koirilla vain muutama geenitesti, joiden luotettavuus ei ole 100 %. Geenilöydöt ovat myös vain tietyille roduille ja rodun sisälläkin vielä tietyille populaatiolle. Tanskandoggien tutkimuksessa voidaan ehkä tulevaisuudessa hyödyntää muiden sukulaisrotujensydäntutkimuksia. Se edellyttää kuitenkin kattavaa ja tarkkaa datan keräämistä.

Suomen Kennelliiton terveyskyselyn (vuodet 2015–2019, mu – ha väriryhmä, vastauksia 107 kpl) mukaan vastaajista yli 95 % kertoo että tanskandoggeilla ei ole todettu sydänsairauksia. Dilatoivaa kardiomyopatiaa (DCM), sydänlihasrappeumaa, on todettu 2,8 %:lla vastaajista. Muina sairauksina mainitaan mm. rytmihäiriöt ja sivuäänet sydämessä. Sydämen ja verenkierron sairauksista on löydetty 80 % alle 4-vuotiailta tanskandoggeilta.

Sydänultratilasto, v. 2021–2025, kaikki värit

Vuosi	YHTEENSÄ	Ultra OK	Avoin tulos	Sairas	Sivuääni, aste 1	Sivuääni, aste 2	Sivuääni, aste 3	lepo-EKG, rytmihäiriö
2021	85	78	2	5	4	8	1	0
2022	69	61	5	3	5	4	0	0
2023	56	56	0	0	5	1	0	0
2024	55	55	0	0	7	2	0	0
2025	69	66	3	0	5	2	0	0
yht.	334	316	10	8	26	17	1	0

- 0 – ei sivuääniä
- Aste I – Hyvin pehmeä sivuääni, jolla matala intensiteetti ja kuuluu vain rauhallisessa ympäristössä.
- Aste II - Paikallinen pehmeä, joka kuitenkin kuuluu välittömästi
- Aste III – Keskitasoinen sivuääni, kuuluu myös laajemmalta alueelta, omat sydänäänet kuultavissa

Sydänultrauksia on tehty vv. 2021 – 2025 yhteensä 334 tanskandoggille. Eniten lausuntoja on vuodelta 2021 yhteensä 85 kpl. Enemmistö sydänultrista on terveitä (316 kpl eli 94,6 %). Vuosien 2021–2025 aikana sivuääni on ollut 44 tanskandoggilla, avoimia tuloksia on ollut 10 kpl ja rytmihäiriöitä 0 kpl. Sivuäänet ovat olleet asteikolla 1–3, 1-tuloksen saaneita on ollut määrällisesti eniten 26 kpl. Voimakkaita sivuääniä (aste 4–6) ei todettu tutkimuksissa.

Myös Suomen Tanskandoggi Ry:n jalostusohjesäännössä kerrotaan suosituksenomaisesti millaisilla lonkka- ja kyynärkuvauslausunnoilla sekä sydänlausunnolla olevia koiria kannattaa käyttää jalostukseen.

Vähimmäisvaatimukset jalostukseen käytettäville koirille

Narttu:

- iältään vähintään 24 kk astutushetkellä, ei yli 7-vuotias. Ensi-synnyttäjä ei saa olla yli 5-vuotias astutushetkellä.

- näyttelyistä vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) TAI 2 x erinomainen (ERI) tai hyväksytty jalostustarkastus.
- lonkkakuvaustulos A-C, ei kuitenkaan 2 x C (sekä uroksen että nartun lonkat C). C-lonkkaisen koiran siitospariksi suositellaan A-lonkkaista koiraa.
- kyynärnivelet 0/0, jolloin siitosparin kyynärnivelten kuvaustulos voi olla 1/1.
- virallinen sydänultratulos (terve), sydänkuuntelutulos sekä 5 min EKG, tutkimus ei saa olla yhtä vuotta vanhempi

Uros:

- iältään vähintään 24 kk (1.7.2026 alkaen)
- näyttelyistä vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) TAI 2 x erinomainen (ERI) tai hyväksytty jalostustarkastus.
- lonkkakuvaustulos A-C, ei kuitenkaan 2 x C (sekä uroksen että nartun lonkat C). C-lonkkaisen koiran siitospariksi suositellaan ensisijaisesti A-lonkkaista koiraa.
- kyynärnivelet 0/0, jolloin siitosparin kyynärnivelten kuvaustulos voi olla 1/1. Ulkomaalaisilta uroksilta ei vaadita kyynärnivellausuntoa.
- virallinen sydänultratulos (terve), sydänkuuntelutulos sekä 5 min EKG, tutkimus ei saa olla yhtä vuotta vanhempi

Sairauksien esiintyminen muissa maissa

Rodun kotimaassa Saksassa ei ole käytössä PEVISA:n kaltaista sairauksien vastustamisohjelmaan pohjautuvaa tutkimuspakkokäytäntöä. Tällaista käytäntöä ei myöskään ole muissa pohjoismaissa, eikä terveystutkimuksia tehdä juurikaan edes vapaaehtoisesti. Tämä tietenkin antaa varsin epätodenmukaisen kuvan rodun terveydestä em. maissa.

Tanskan rotuyhdistys (DGDK) ei ole kerännyt tietoa heillä rodussa esiintyvistä sairauksista, mutta arvion mukaan tanskalaiset rodunedustajat menehtyvät useimmiten mahalaukunkiertymään ja DCM:ään.

Norjan rotuyhdistyksellä (NGDK) oli terveysseuranta yhteistyössä Norjan Eläinlääketieteellisen korkeakoulun kanssa vuonna 2013. NGDK on kerännyt tietoa heidän Jalostusstrategiaansa (RAS) varten myös Agria -vakuutusyhtiöltä (tiedoissa oli mukana tosin myös ruotsalaisia koiria). Olemassa olevien/ tehtyjen tutkimusten valossa heillä ei esiinny yhtä erityistä sairautta, joka nousisi muita useammin esille.

21 koiralla 272:sta tutkitusta oli sydänongelmia, DCM ja rytmihäiriöt olivat yleisimmät raportoidut. Kiertymää raportoitiin ongelmaksi asti. Erikoista oli, että ripulia esiintyi ja joissain tapauksissa jopa kroonisena. Tuki- ja liikuntaelinongelmia, mukaan lukien neurologiset ongelmat ja joitain syöpä- ja kasvainsairauksia raportoitiin myös. Pyometra eli märkäkohtu mainittiin myös, mutta luku ei ollut muita rotuja korkeampi.

Keisarinleikkauksia ilmoitettiin yllättävän paljon. Kyselyn mukaan 19,9 % lopetettiin nivel- ja luusto-ongelmien vuoksi. 16,2 % kuoli vanhuuteen ja 15,4 % sydänsairauksien vuoksi. 10,8 % menehtyi syövän /kasvaimien takia. 10 % kuoli yllättäen ja 28,5 % kuoli “muiden syiden” vuoksi. Yllättävät kuolemat ja muut syyt voivat olla myös mahalaukunkiertymästä ja /tai sydänsairauksista johtuvia kuolemia.

Englannin Kennelklubin teettämässä eri rotuja koskevassa Breed Health Survey -tutkimuksessa oli mukana 182 tanskandoggia (näillä keski-ikä oli 3 vuotta) sekä tietoa myös 47 jo edesmenneestä dogista keski-iän ollessa 7 vuotta. Kuolinsyytilastoissa kardiomyopatia sai eniten mainintoja, 11 kpl eli 23,4 % menehtyneistä. Toisena oli mahalaukunkiertymä 7 kpl (14,9 %) ja kolmantena vanhuus (4 kpl, 8,5 %). Neljänneksi eniten mainintoja saivat luusyöpä, sydämenvajaatoimintaan liittyvät ongelmat ja halvaantuminen (kaikkia 3 kpl eli 6,4 % menehtyneistä).

Tutkimukseen osallistuneista elossa olevista 182 tanskandogista 107 oli täysin terveitä vailla mitään sairausoireita. 75 koiralla todettiin vähintään yksi oire jostain sairaudesta, joka ilmeni yleensä noin

kahden vuoden iässä. Yleisin oire oli jonkinlainen iho-oire, kysta tai paţ , ruoka-aineallergia, yliherkkyys ja kutina. Silmäongelmat kuten entropium, kolmannen vilkkuluomen eversio ja cherry-eye sekä virtsatieinfektiot, spondyloosi, anaalirauhasvaivat ja nivelrikko saivat myös mainintoja.

Ruotsissa, Norjassa eikä myöskään Tanskassa vaadita koirilta minkäänlaisia terveystutkimuksia ennen jalostuskäyttöä. Muutamat kasvattajat tutkituttavat koiriensa lonkat ja kyynärät. Suomi on siis todellinen edelläkävijämaa.

4.3.2 Muut rodulla todetut merkittävät sairaudet ja viat

Yleisimmin esiintyviä vakavia sairauksia ovat erilaiset syövät ja kasvaimet, mahalaukunkiertymä, luustosairaudet sekä sydänsairauksista DCM. Näiden yhteenlaskettu osuus kuolinsyistä on terveyskyselyiden perusteella huomattava. Tanskandoggilla esiintyy joukko muitakin sairauksia, ja seuraavassa on käsitelty ne merkittävimmät. Kasvattajakyselyssä 2020 vastauksista nousi 3 suurinta huolenaihetta siten että sydän nostettiin ensimmäiseksi, mutta lähes yhtä paljon huolta nousi tämänhetkisistä selkä- ja luonnetilanteista. Sairauksien osalta huolena nousivat sydän ja selkä, mahalaukunkiertymät, epilepsia, iho ja allergiaongelmat. Lisäksi vakava-asteisten kyynärien käyttö jalostukseen.

Suomen Kennelliiton terveyskyselyyn, vuosilta 2015–2019, musta – harlekiini väriryhmältä oli saatu vastauksia 107 joten suuntaa antavaa yhteenvetoa on pystytty jo tekemään. Muiden väriryhmien osalta vastausmäärät olivat vielä niin alhaiset, ettei suurempia yhteenvetoja eikä johtopäätöksiä vielä voida tehdä. Terveyskyselyyn vastaajien mielestä musta – harlekiini tanskandoggien terveystilanne on ollut hyvä. Vastaajista 77,5 % koki, että koira on ollut aina terve ja hyvinvoiva eikä sillä ole ollut merkittäviä sairauksia. Sairauksista mainintoja saivat iho-ongelmat, silmä- tai silmäluomiongelmia, mahalaukunkiertymä, spondyloosi ja nivelrikko, myös kasvainsairaudet saivat mainintoja. Tuloksia tulkittaessa täytyy kuitenkin muistaa tanskandoggien suhteellisen pieni vastausmäärä ja yhteenveto on tehty vain tästä määrästä. Mikäli vastausmäärä olisi huomattavasti suurempi, yhteenveto ja prosenttiosuudet voisivat olla aivan toiset. Tällä vastausmäärällä tuloksia voidaan kuitenkin pitää suuntaa antavina.

Tanskandoggeilla esiintyy yksittäin lukuisia sairauksia, mutta mitkä niistä ovat rodullemme merkittäviä ja siten kasvatustyössä huomioitavia. Rotumääritelmään ei kuulu pään runsas nahkaisuus tai raskaat roikkuvat huulet. Terveydellisistä syistä tulisi välttää kaikkea liioiteltua.

Mahalaukunkiertymä

Mahalaukun täydellinen tai osittainen kiertyminen sulkee mahansuun ja mahanportin niin, ettei mahalaukun sisältö pääse kulkemaan mihinkään suuntaan. Kaasut laajentavat mahalaukun nopeasti ja voimakkaasti. Koiralle tulee vakavia hengitys- ja verenkiertovaikeuksia ja se joutuu sokkiin. Jos koiraa ei saada nopeasti eläinlääkärin hoitoon, se menehtyy kiertymään tai usein hoidosta huolimattakin, leikkauskomplikaatioihin.

Mahalaukku sijaitsee vatsaontelossa välittömästi maksan ja pallean takana. Pallea on kaareva rintaonteloon päin. Vatsaontelon elimet työntyvät sen mukana osaksi rintakehän sisälle. Koiran mahalaukku on huonosti kiinnittynyt ja pääsee suhteellisen vapaasti liikkumaan ja laajenemaan ruokailun jälkeen. Suurikokoisilla ja kapearintakehäisillä koirilla mahalaukku joutuu ruokailun jälkeen puristukseen. Se ei pääse laajenemaan sivusuuntaan. Tällöin saattaa tavallista täyttyneempi ja laajempi mahalaukku joutua epänormaaliin asentoon vatsaontelossa. Varsinainen kiertymä tapahtuu eriasteisen laajentuman ja asennonmuutoksen jälkeen. Katsottaessa koiraa takaapäin poikkileikkauksena voidaan sanoa mahalaukun kiertyneen myötäpäivään koiran pituusakseliin nähden. Ruokatorvi on kiinnittynyt niin, että syntyy kierre mahalaukun suulle. Sitä voidaan verrata kierteeseen, joka syntyy pyykkiä käsissä kuivaksi väännettäessä. Ruokatorvenkierre estää koiraa nielemästä jopa vettä (Maria Väänänen / Kirurgian laitos / Eläinlääketieteellinen korkeakoulu).

Suomen Kennelliiton terveyskyselyn (vuodet 2015–2019, mu – ha väriryhmä) mukaan vastaajista kertoo, ettei tanskandoggeilla ole ollut ruoansulatuskanavan ongelmia tai sairauksia. Yli 10 % vastaajista kertovat, että koiralla on ollut vatsalaukun kiertymä ja 15 % kertoo, että on ollut jatkuvaa tai toistuvaa herkkämahaisuutta tai ripulointia. Ruoansulatuskanavan ongelmat ovat alkaneet 40 % tapauksista alle yksivuotiaana, 1–2 -vuotiaana 16 %, 3–4 -vuotiaana 13 %, 5–6 -vuotiaana 17 % ja yli 7-vuotiaana 13 %.

Syöpä ja kasvaimet

Yleisin tanskandoggeilla esiintyvä syöpä on luusyöpä. Koiran osteosarkooma on erittäin aggressiivinen kasvain, joka aiheuttaa koiralle runsaasti kipua ja pehmytkudosturvotusta kasvainalueella. Etäpesäkkeitä löydetään vain harvoin diagnoosihetkellä otetuista röntgenkuvista. Tästä huolimatta 85–90 % koirapotilailla on mikroetäpesäkkeitä diagnoosihetkellä.

Tavallisimmin kasvaimen lähettämiä etäpesäkkeitä löytyy keuhkoista. Myös muualta luustosta ja imusolmukkeista tavataan etäpesäkkeitä. Vaikkakin koiralla osteosarkooma on pahanlaatuinen, se harvoin leviää nivelen yli seuraavaan luuhun. Kasvavan tai juuri kasvunsa päättäneen koiran luusyöpä on usein suuri järkytys koiran omistajalle. Se kehittyy usein kyynär-värttinäluun alaosaan eli paikkaan, jossa on totuttu toteamaan kasvuhäiriöt. Koiran voimakas ontuminen ja kasvaimen nopea kasvu käännyttävät eläinlääkärin puoleen. Kasvaimet voidaan helposti diagnosoida röntgentutkimuksella. Tämä nuoruuden luusyöpä on yleisin bernhardinkoiralla, rottweilerilla, tanskandoggilla ja eräillä muilla suurikokoisilla roduilla. Luusyövän hoitomahdollisuudet ovat huonot (Saki Paatsama, Terve ja sairas koira, 1995).

Myös erilaiset ihokasvaimet ja rasvapatit ovat yleisiä, joskin eivät yleensä yhtä kohtalokkaita kuin luusyöpä. Rodussa esiintyy myös imusolmukesyöpää (lymphoma). Nisissä olevat kasvaimet ovat yksi narttujen yleisimmistä kasvaimista, jotka voivat myös olla pahanlaatuisia. Pahanlaatuisilla nisäkasvaimilla on taipumus lähettää etäpesäkkeitä, ja levitä etenkin keuhkoihin. Kasvaimia kehittyy ensimmäiseksi takimmaisiin nisiin. Joskus havaitaan pieniä kasvaimia samanaikaisesti useissa maitorauhasissa. Toiset kasvaimet saattavat pysyä pitkän aikaa samankokoisina, toiset kasvavat nopeasti suuriksi.

Kasvaimet, joiden peittämä iho muuttuu tai ne alkavat vuotaa eritteitä, ovat yleensä pahanlaatuisia. Niiden kirurginen hoito on yleensä menestyksellistä (Saki Paatsama, Terve ja sairas koira, 1995). Leikatut kasvaimet voidaan, etenkin jos ne näyttävät epäilyttäviltä, määrittää patologisella tutkimuksella, josta saadaan varmuus, onko kyseessä hyvän- tai pahanlaatuinen kasvain. Useat tutkimukset ovat selvästi osoittaneet syy-yhteyden nisäkasvainten ja narttujen sterilisaation välillä: steriloimalla narttu ennen ensimmäistä juoksuaikaa nisäkasvainten muodostuminen myöhemmällä iällä voidaan eliminoida lähes kokonaan. Ensimmäisten juoksuaikojen jälkeen mahdollisuudet nisäkasvainten muodostumiseen lisääntyvät, joskin kasvainten muodostuminen on verraten harvinaista alle kaksivuotiailla nartuilla. Tämän jälkeen todennäköisyys kasvaa, ja on jo varsin suuri vanhoilla nartuilla. Nisäkasvaimen muodostumisen estäminen voisikin olla yksi merkittävimmistä syistä steriloida narttu, jota ei aiota käyttää siitokseen. Uroksilla puolestaan esiintyy kiveskasvaimia.

Suomen Kennelliiton terveyskyselyyn vastanneiden mukaan 84 % vastanneista kertoo, ettei tanskandoggeilla ole todettu kasvainsairauksia. Yli 50 % kasvaimista on ollut hyvälaatuisia ja n. 25 % kasvainten laadusta ei ole tietoa.

Selkäsairaudet

Suomen Kennelliiton terveyskyselyn (vuodet 2015–2019, mu – ha väriryhmä) mukaan vastaajista yli 84 % ilmoitti, ettei tanskandoggeilla ole todettu merkittävää ontumaa tai liikuntavaikeuksia. Oireilevista koirista noin 80 % on jäänyt ilman diagnoosia, diagnosoituja löydöksiä on ollut mm. spondyloosi ja nivelrikko. Oireilut ovat alkaneet yli 50 % vastaajista alle 2-vuotiaana.

Spondyloosi

ELT Anu Saikku-Bäckström

Spondylosis deformans eli spondyloosi on selkärangan rappeumasairaus, jossa selkänikamien rajoille muodostuu luupiikkejä ja/tai -siltoja. Spondyloosia kehittyy usein normaalistikin ikääntymisen myötä, mutta boksereilla rappeumaa todetaan jo nuorilla koirilla. Spondyloosi on todettu perinnölliseksi sairaudeksi boksereilla (perinnöllisyys 0,42–0,62), joten sitä voidaan vastustaa jalostusvalinnoilla.

Silloittumat ovat yleisimpiä rintarangan loppuosassa ja lannerangan sekä ristiselän alueella, joten rinta- ja lannerangasta otetut sivukuvat ovat riittäviä kartoituskuvaamisessa. Spondyloosin suositeltava kuvausikä boksereilla on 2 vuotta, jolloin ikääntymismuutoksia ei vielä ole, mutta perinnölliset muutokset ovat ehtineet muodostua. Vanhalle koiralle sallitaan hieman enemmän muutoksia kuin saman lausunnon saavalle nuorelle koiralle, mutta eri-ikäisten koirien lausuntoja on vaikea verrata suoraan, koska ikääntymismuutosten osuutta on hankalaa arvioida. Kuitenkin kannattaa muistaa, että spondyloosi on etenevä sairaus, joten puhdas selkä tai vain lievät muutokset vanhemmalla koiralla on jalostuksellisesti erittäin merkittävä löydös.

Spondyloosia pidettiin pitkään koiralle merkityksettömänä oireettomana ikääntymismuutoksena. On kuitenkin havaittu, että selkärankaan muodostuneet luupiikit ja silloittumat voivat aiheuttaa koiralle vaihtelevanasteisia oireita kuten jäykkyyttä, ontumista, epämääräisiä selkäkipuja ja hyppäämishaluttomuutta. Kehittymässä olevat luupiikit voivat murtua tai hangata toisiaan aiheuttaen tulehduskipua alueella – toisinaan paikalliset oireet helpottavat, kun luutuminen etenee täydeksi sillaksi. Ventraalinen eli nikamien alapuolelle muodostuva siltamuodostus jäykistää selkää rasittaen viereisiä nikamavälejä. Harvinaisempi lateraalinen eli nikamien sivuille muodostuva spondyloosi voi painaa hermojuuria ja aiheuttaa koiralle rajujakin oireita, kuten virtsan ja ulosteen pidätyskyvyttömyyttä tai halvausoireita. Tällaisen tilanteen diagnosointi vaatii useimmiten röntgenkuvauksen lisäksi tietokonetomografia (CT) tai magneetti (MRI) tutkimuksen. Spondyloosia sairastavien koirien oireilu vaihtelee voimakkaasti yksilöittäin ja jopa vaikeaa spondyloosia sairastava bokseri voi olla täysin oireeton, joten kartoituskuvaaminen on jalostuksellisesti tärkeää.

On tärkeää muistaa, että selkänikamissa voi olla paljon muitakin sairauksia kuin spondyloosi, joten spondyloosipuhdas (SP0) selkä ei aina ole sama kuin terve selkä. Välimuotoiset nikamat erityisesti lannerangan lopun ja ristiselän välissä (L7–S) ovat melko yleisiä ja altistavat ristiselän kivuille tai toimintahäiriöille usein jopa enemmän kuin spondyloosi.

Välimuotoinen lanne-ristinikama LTV

ELT Anu Lappalainen, Helsingin yliopisto

Välimuotoinen lanne-ristinikama (lumbosacral transitional vertebra, LTV) on yleinen synnynnäinen ja perinnöllinen nikamaepämuodostuma, jonka periytymismekanismia ei tunneta. LTV:llä tarkoitetaan nikamaa, jossa on sekä lanne- että ristinikaman piirteitä. Välimuotoinen nikama voi olla viimeinen lannenikama (L7), jolloin puhutaan sakralisaatiosta tai ensimmäinen ristiluun nikama (S1), jolloin puhutaan lumbalisaatiosta. Muutos voi olla symmetrinen eli samanlainen oikealla ja vasemmalla puolella tai epäsymmetrinen, jolloin selällään otetussa röntgenkuvassa nähdään puoliero.

LTV:tä esiintyy useilla koiraroduilla, ja ainakin saksanpaimenkoirilla sen yhteydestä selkävaivoihin on tutkimustietoa. LTV altistaa lanne-ristiluuliitosalueen varhaiselle rappeutumiselle, minkä seurauksia voivat olla takaselän kivut ja pahimmassa tapauksessa takajalkojen halvausoireet. Hoitona käytetään lepoa ja kipulääkkeitä ja vakavimmissa tapauksissa leikkaushoitoa. Kotikoirina sairastuneet koirat pärjäävät usein melko hyvin, mutta ennuste paluusta harrastus tai työkoiraksi on epävarma.

Nikamaepämuodostumat VA

ELT Anu Lappalainen, Helsingin yliopisto

Selkärangan nikamien epämuodostumia (vertebral anomaly, VA) esiintyy useilla koiraroduilla. Niin sanotuilla ”korkkiruuvihäntäisillä” roduilla (bostoninterrieri, englanninbulldoggi ja ranskanbulldoggi) saattaa koko selkäranka olla korkkiruuvihäntään liittyen epämuotoinen. Myös mopsi kuuluu perinteisesti tähän brakykefaalisten (lyhytkalloisten) rotujen joukkoon, vaikka sen häntä on eri tavalla kierteinen. Näillä koirilla yleisimpiä nikaman kehityshäiriöitä ovat erimuotoiset puolinikamat (hemivertebra) ja perhosnikamat (nikama, joka selällään otetussa kuvassa muistuttaa muodoltaan perhosta).

Spina bifida (selkärankahalkio) on tila, jossa nikaman katto ei ole sikiönkehityksen aikana sulkeutunut ja selkäydin tai sen kalvot ovat ilman nikaman luista suojaa. Myös häntä ja ristiluu ovat em. roduilla muodostuneet epämuodostuneista nikamista, minkä takia häntä on epämuodostunut, hyvin lyhyt ja jäykkä. Kipuja tai neurologisia ongelmia esiintyy, jos epämuodostuneet nikamat painavat selkäydintä. Tällainen selkä on myös normaalia alttiimpi tapaturmille. Hännän epämuodostumat voivat aiheuttaa virheasennon, joka voi johtaa ulostamisvaikeuksiin tai ihovaurioihin. On todennäköistä, että kaikilla em. tyyppisillä koirilla esiintyy epämuodostuneita nikamia, mutta niiden määrä ja muoto vaihtelevat eri yksilöillä.

Joillakin koirilla voi olla nikamissa hyvin lieviä poikkeamia normaalista. Tällöin koira saa tuloksen VA0 (normaali), mutta lausunnon lisätietoihin merkitään VA-rajatapaus. Myös tällaisten muutosten lukumäärä näkyy koiran tiedoissa jalostustietojärjestelmässä. Yleisin tällainen muutos on viimeisen rintanikaman vaillinaisesti kehittynyt kylkiluupari.

(https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/perinnolliset-selkamuutokset, ELT Anu Lappalainen 2025)

Selkäkuvaustulosten yhteenvetoa

Spondyloosin (Spondylosis Deformans) luokitus: SP0 Puhdas, ei muutoksia, SP1 Lievä, todetaan < 3 mm piikkejä korkeintaan 4 nikamavälissä tai > 3 mm piikkejä korkeintaan 3 nikamavälissä tai saareke korkeintaan 2 nikamavälissä, SP2 Selkeä, todetaan silloittuma (täysi tai vajaa) korkeintaan 2 nikamavälissä ja/tai suuria saarekkeita korkeintaan 2 nikamavälissä, SP3 Keskivaikea, todetaan silloittumia (täysiä tai vajaita) ja/tai suuria saarekkeita 3 – 7 nikamavälissä, SP4 Vaikea, edellisiä vakavammat muutokset. Lausunnossa otetaan huomioon kaikki rintanikamat (1–13) sekä lannenikamat (1–7) ja ristiluu. Tätä asteikkoa noudatetaan koiran 5 ikävuoteen saakka. Tämän jälkeen arvostelussa otettaan huomioon koiran ikä siten, että 5–7 -vuotiaalla koiralla jätetään huomioimatta yksi silloittuma ja 8- vuotiaalla tai vanhemmalla koiralla jätetään huomioimatta kaksi silloittumaa. Kuitenkin jos vanhallakin koiralla on silloittumaa, ei se voi saada SP0 lausuntoa.

Spondyloositilasto v. 2021–2025, kaikki värit

	0		1		2		3		4		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	31	64,6 %	6	12,5 %	7	14,6 %	2	4,2 %	2	4,2 %	48
2022	25	75,8 %	5	15,2 %	3	9,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	33
2023	17	60,7 %	2	7,1 %	6	21,4 %	3	10,7 %	0	0,0 %	28

2024	36	80,0 %	4	8,9 %	3	6,7 %	2	4,4 %	0	0,0 %	45
2025	41	83,7 %	6	12,2 %	0	0,0 %	2	4,1 %	0	0,0 %	49
yht.	150	73,9 %	23	11,3 %	19	9,4 %	9	4,4 %	2	1,0 %	203

Vuosina 2021–2025 selkäkuvauksia yhteensä 203 kpl. Eniten on kuvattu vuonna 2025 49 kpl. 0-tuloksia yhteensä 150 kpl.

Väreittäin tulokset jakaantuivat seuraavasti:

Spondyloositilasto v. 2021-2025, keltaiset ja tiikerijuovaiset

	0		**1**		**2**		**3**		**4**		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	3	42,9 %	2	28,6 %	1	14,3 %	1	14,3 %	0	0,0 %	7
2022	3	50,0 %	3	50,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	6
2023	7	58,3 %	0	0,0 %	3	25,0 %	2	16,7 %	0	0,0 %	12
2024	9	52,9 %	3	17,6 %	3	17,6 %	2	11,8 %	0	0,0 %	17
2025	6	75,0 %	2	25,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	8
yht.	28	56,0 %	10	20,0 %	7	14,0 %	5	10,0 %	0	0,0 %	50

Keltaisilla-tiikerijuovaisilla vuosina 2021–2025 50 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 28 koiralla oli puhtaat tulokset (56,0 %). 22 koiralla oli huomauttamista (44,0 %) Vaikein aste oli SP 3.

Spondyloositilasto v. 2021-2025, mustat ja harlekiinit

	0		**1**		**2**		**3**		**4**		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	21	63,6 %	4	12,1 %	5	15,2 %	1	3,0 %	2	6,1 %	33
2022	11	78,6 %	2	14,3 %	1	7,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	14
2023	8	80,0 %	0	0,0 %	2	20,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	10
2024	21	95,5 %	1	4,5 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	22
2025	23	82,1 %	4	14,3 %	0	0,0 %	1	3,6 %	0	0,0 %	28
yht.	84	78,5 %	11	10,3 %	8	7,5 %	2	1,9 %	2	1,9 %	107

Musta-harlekiineilla vuosina 2021–2025 107 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 84 koiralla oli puhtaat tulokset (78,5 %). 23 koiralla oli huomauttamista (21,5 %) Vaikein aste oli SP 3.

Spondyloositilasto v. 2021-2025, siniset

	0		**1**		**2**		**3**		**4**		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENS**

											Ä
2021	7	87,5 %	0	0,0 %	1	12,5 %	0	0,0 %	0	0,0 %	8
2022	11	84,6 %	0	0,0 %	2	15,4 %	0	0,0 %	0	0,0 %	13
2023	2	33,3 %	2	33,3 %	1	16,7 %	1	16,7 %	0	0,0 %	6
2024	6	100,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	6
2025	12	92,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	7,7 %	0	0,0 %	13
yht.	38	82,6 %	2	4,3 %	4	8,7 %	2	4,3 %	0	0,0 %	46

Sinisillä vuosina 2021–2025 46 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 38 koiralla oli puhtaat tulokset (82,6 %). 8 koiralla oli huomauttamista (17,4 %) Vaikein aste oli SP 3.

LTV

Välimuotoinen lanne-ristinikama -tilasto v. 2021–2025, kaikki värit

	0		1		2		3		4		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	41	82,0 %	8	16,0 %	0	0,0 %	1	2,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	50
2022	35	89,7 %	2	5,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	2	5,1 %	0	0,0 %	39
2023	26	83,9 %	4	12,9 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	3,2 %	31
2024	41	83,7 %	5	10,2 %	2	4,1 %	0	0,0 %	1	2,0 %	0	0,0 %	49
2025	47	88,7 %	5	9,4 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	1,9 %	0	0,0 %	53
yht.	190	85,6 %	24	10,8 %	2	0,9 %	1	0,5 %	4	1,8 %	1	0,5 %	222

Vuosina 2021–2025 LTV-kuvauksia yhteensä 222 kpl. Eniten on kuvattu vuonna 2025 53 kpl. 0-tuloksia yhteensä 190 kpl.

Väreittäin tulokset jakaantuivat seuraavasti:

Välimuotoinen lanne-ristinikama -tilasto v. 2021-2025, keltaiset ja tiikerijuovaiset

	0		1		2		3		4		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	6	85,7 %	1	14,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	7
2022	7	100,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	7
2023	12	92,3 %	1	7,7 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	13
2024	19	95,0 %	1	5,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	20
2025	8	80,0 %	1	10,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	10,0 %	0	0,0 %	10
yht.	52	91,2 %	4	7,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	1,8 %	0	0,0 %	57

Keltaisilla-tiikerijuovaisilla vuosina 2021–2025 57 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 52 koiralla oli puhtaat tulokset (91,2 %). 5 koiralla oli huomauttamista (8,8 %) Vaikein aste oli LTV 4.

Välimuotoinen lanne-ristinikama -tilasto v. 2021–2025, mustat ja harlekiinit

	0		1		2		3		4		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	27	79,4 %	7	20,6 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	34
2022	17	94,4 %	1	5,6 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	18
2023	9	75,0 %	3	25,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	12
2024	16	69,6 %	4	17,4 %	2	8,7 %	0	0,0 %	1	4,3 %	0	0,0 %	23
2025	27	90,0 %	3	10,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	30
yht.	96	82,1 %	18	15,4 %	2	1,7 %	0	0,0 %	1	0,8 %	0	0,0 %	117

Musta-harlekiineilla vuosina 2021–2025 117 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 96 koiralla oli puhtaat tulokset (82,1 %). 21 koiralla oli huomauttamista (17,9 %) Vaikein aste oli LTV 4.

Välimuotoinen lanne-ristinikama -tilasto v. 2021–2025, siniset

	0		1		2		3		4		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	8	88,9 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	11,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	9
2022	11	78,6 %	1	7,1 %	0	0,0 %	0	0,0 %	2	14,3 %	0	0,0 %	14
2023	5	83,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	16,7 %	6
2024	6	100,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	6
2025	12	92,3 %	1	7,7 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	13
yht.	42	87,5 %	2	4,2 %	0	0,0 %	1	2,1 %	2	4,2 %	1	2,1 %	48

Sinisillä vuosina 2021–2025 48 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 42 koiralla oli puhtaat tulokset (87,5 %). 6 koiralla oli huomauttamista (10,5 %) Vaikein aste oli LTV 4.

VA

Nikamien epämuotoisuus -tilasto v. 2021-2025, kaikki värit

	0		1		2		3		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	33	66,0 %	7	14,0 %	1	2,0 %	0	0,0 %	9	18,0 %	50
2022	35	89,7 %	4	10,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	39
2023	19	61,3 %	9	29,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	3	9,7 %	31
2024	38	77,6 %	6	12,2 %	0	0,0 %	0	0,0 %	5	10,2 %	49
2025	40	75,5 %	7	13,2 %	0	0,0 %	1	1,9 %	5	9,4 %	53
yht.	165	74,3 %	33	14,9 %	1	0,4 %	1	0,4 %	22	9,9 %	222

Vuosina 2021–2025 VA-kuvauksia yhteensä 222 kpl. Eniten on kuvattu vuonna 2025 53 kpl. 0-tuloksia

yhteensä 165 kpl.

Väreittäin tulokset jakaantuivat seuraavasti:

Nikamien epämuotoisuus -tilasto v. 2021-2025, keltaiset ja tiikerijuovaiset

	0		1		2		3		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	3	42,9 %	3	42,9 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	14,3 %	7
2022	6	85,7 %	1	14,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	7
2023	6	46,2 %	6	46,2 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	7,7 %	13
2024	16	80,0 %	3	15,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	5,0 %	20
2025	5	50,0 %	4	40,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	10,0 %	10
yht.	36	63,2 %	17	29,8 %	0	0,0 %	0	0,0 %	4	7,0 %	57

Keltaisilla-tiikerijuovaisilla vuosina 2021–2025 57 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 36 koiralla oli puhtaat tulokset (63,2 %). 17 koiralla oli huomauttamista (29,8 %) Vaikein aste oli VA 1.

Nikamien epämuotoisuus -tilasto v. 2021–2025, mustat ja harlekiinit

	0		1		2		3		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	25	73,5 %	1	2,9 %	1	2,9 %	0	0,0 %	7	20,6 %	34
2022	18	100,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	18
2023	8	66,7 %	3	25,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	8,3 %	12
2024	17	73,9 %	2	8,7 %	0	0,0 %	0	0,0 %	4	17,4 %	23
2025	25	83,3 %	1	3,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	4	13,3 %	30
yht.	93	79,5 %	7	6,0 %	1	0,9 %	0	0,0 %	16	13,7 %	117

Musta-harlekiinilla vuosina 2021–2025 117 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 93 koiralla oli puhtaat tulokset (79,5 %). 8 koiralla oli huomauttamista (6,9 %) Vaikein aste oli VA 2.

Nikamien epämuotoisuus -tilasto v. 2021–2025, siniset

	0		1		2		3		Ei tulosta		
Vuosi	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**lkm**	**%**	**YHTEENSÄ**
2021	5	55,6 %	3	33,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	11,1 %	9
2022	11	78,6 %	3	21,4 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	14
2023	5	83,3 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	1	16,7 %	6
2024	5	83,3 %	1	16,7 %	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	6
2025	10	76,9 %	2	15,4 %	0	0,0 %	1	7,7 %	0	0,0 %	13
yht.	36	75,0 %	9	18,8 %	0	0,0 %	1	2,1 %	2	4,2 %	48

Sinisillä vuosina 2021–2025 48 tutkimustulosta. Näistä tuloksista 36 koiralla oli puhtaat tulokset (75 %). 10 koiralla oli huomauttamista (20,9 %) Vaikein aste oli VA 3.

Atopiat ja allergiat

Allergiat voidaan jakaa kahteen ryhmään: ruoka-aineyliherkkyydet ja atopiat. Sairastuneella yksilöllä on taipumus tuottaa liiallisesti vasta-aineita (immunoglobuliineja) tavallisissa olosuhteissa harmittomia proteiineja (allergeeneja) vastaan. Tyypillistä molemmille on, että koiran oireet alkavat kutinana, usein ilman muita nähtäviä ihomuutoksia. Raapimisen ja ihon nuolemisen myötä ihoon kehittyy sekundaarinen tulehdus. Ruoka-aineyliherkkyys saattaa alkaa oireilla jo hyvin nuorena eli jo pentuiässä. Kutinaan ei liity vuodenaikaisvaihtelua. Ns. eliminaatiodieetti on paras tapa testata ruoka-aineyliherkkyydestä epäiltyä potilasta. Laboratoriotestit ovat epäluotettavia ja antavat runsaasti virhepositiivisia tuloksia. Atoopikot sairastavat joko ympärivuotisesti, mikäli allergeeni on sisätiloissa, tai esimerkiksi vain kesäaikaan, jolloin voidaan epäillä, että allergeeni on esimerkiksi ulkona esiintyvää siitepölyä. Testaus voidaan suorittaa iho- tai veritestein.

Pääasiallisena oireita helpottavana lääkityksenä käytetään kutinaa helpottavia kortikosteroideja. Ruoka-aineallergikoille etsitään sopiva ruokavalio, joka yksinään eliminoi kortikosteroidien käyttötarpeen. Siedätyshoito (hyposensibilisaatio) on hyvä vaihtoehto kortisonien käytölle atopian hoidossa. Lisäksi yliherkkyysoireiden lievittämiseksi käytetään kutinaa hillitseviä shampoopesuja, ravintolisiä, rasvahappovalmisteita sekä antihistamiineja. Koirien ihosairauksien diagnosoiminen on aikaa ja rahaa vievää ja vaatii usein monia tutkimuksia diagnoosiin pääsemiseksi. Krooniset ihosairaudet vaativat usein koko elämän kestävää lääkitystä tai erikoisruokavaliota.

(https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran-atopia*, Ell Nina Mahlanen, Eläinklinikka Peninkulma. SKL internetsivut.)*

Atopia on elinikäinen vaiva, joka on kontrolloitavissa, muttei parannettavissa. Ruoka-aineallergia on koiralla atopiaa huomattavasti harvinaisempaa. Vain 10 % iho-oireisista koirista kärsii ruoka-aineallergiasta, jolloin koiralla on yleensä myös ruuansulatuskanavan oireita (ilmavaivat, ripuli). Atooppista tai allergista koiraa ei saa käyttää jalostukseen.

Atopia on tyypillisesti nuoren aikuisen koiran sairaus ja oireet alkavat suurimmalla osalla atoopikoista 6 kk – 3 vuoden iässä. Allerginen nuha, astma ja silmän sidekalvontulehdus ovat koiralla harvinaisia. Koira reagoi ihollaan ja atopia onkin koiran yleisin ihosairaus. Atopiaan liittyvien toistuvien ihon bakteeri- ja hiivatulehdusten esiintymisestä on päätelty, että atoopikkokoirilla olisi puutteellisesti toimiva soluvälitteinen immuunivaste. Atopialle tyypillistä on, että oireet helpottuvat ja pahenevat kausittaisesti ainakin sairauden alkuvaiheessa. Jos oireet ovat heti alkuun jatkuvia, voidaan hyvällä syyllä epäillä ruoka-aineallergiaa aiheuttajaksi.

Atooppinen iho kutisee, minkä seurauksena koira raapii ihonsa rikki. Turkki on hilseilevä ja huonokuntoinen sekä ohut tai jopa paikoin kalju. Niiltä alueilta, joissa kutina on voimakkainta, iho paksunee jatkuvan raapimisen ja kalvamisen seurauksena sekä tummuu. Muutokset paikallistuvat naamaan (huulet ja silmien ympärys), korviin, tassuihin, jalkoihin, leukaan ja vatsan alle (kainalot ja nivuset). Joillakin koirilla jatkuva kutina aiheuttaa myös käyttäytymisen muutoksia, esim. ärtyisyyttä. Toistuvat korvatulehdukset ovat eräs tavallisimmista atoopikon iho-oireista.

Koiran kutinan syy on selvitettävä huolellisesti. Jos muuta selittävää syytä ei löydy ja koiralla on atopiadiagnoosin tekemiseen oikeuttavat oireet, koiralle tehdään joko ihotesti tai allergiavasta-aineita etsitään verestä. Koiran atopian hoitoon käytetään monia eri hoitomuotoja. Kaikkein tärkein on allergeenialtistuksen vähentäminen esim. toistuvien pesujen ja ympäristön saneerauksen avulla. Jollei näiden toimenpiteiden ja sekundaaristen bakteeri – ja hiivatulehdusten hallinnalla päästä riittävään lopputulokseen, voidaan allergiatestin tulosten perusteella aloittaa siedätyshoito ja/tai lääkehoito.

Yllämainittujen ihosairauksien lisäksi tanskandogella esiintyy furunkuloosia eli tassunvälitulehdusta, ulkokorvan tulehduksia ja märkäisiä ihotulehduksia. Ihotulehduksia ei esiinny kaikilla, ja niiden esiintymiseen vaikuttaakin yksilön oman ihon vastustuskyky, joka on osittain perinnöllistä. Perinnöllisiä ihosairauksia ovat atopia- ja allergiataipumus sekä alttius saada erilaisia tulehduksia.

Taudille tyypillisiä ovat rakkulamaiset muodostelmat tassuissa varpaiden ja polkuanturoiden välissä.

Näitä rakkuloita voi olla vain muutama, mutta melkein aina niitä on paljon. Ajan myötä rakkulat puhkeavat ja paranevat, mutta uusia saattaa ilmaantua. Iho varpaiden ja polkuanturoiden välissä on punoittava ja arka. Tauti on kivulias, ja koiralla saattaa esiintyä ontumista (Huittisten Ammatti- ja yrittäjäopiston Pieneläinhoitajalinjan oppimateriaali).

Suomen Kennelliiton terveyskyselyn (vuodet 2015–2019, mu – ha väriryhmä) mukaan vastaajista lähes 90 % ilmoitti, ettei omistamallaan tanskandoggilla ole havaittu ihon ongelmia tai sairauksia. Esiintulleita iho-ongelmia on mm. furunkuloosi (6 %), ulkokorvan tulehdukset (6 %). Iho-oireet ovat puhjenneet alle kahden vuoden iässä. Oireilut ovat olleet voimakkaita tiettyyn vuodenaikaan 40 % vastauksista, 20 % samanlaisia ympäri vuoden ja 40 % selvästi ruokavalioon liittyviä oireita. Ihosairauksia on hoidettu pitkillä antibioottikuureilla, erikoisruokavalioilla ja ravintolisävalmisteilla.

Autoimmuunisairaudet

Kaikki elävät olennot, koirat, ihmiset tai mikrobit, sairastavat jossakin elämänvaiheessaan. Syynä voi olla virus tai bakteeri, loukkaantuminen tai vaikkapa ikääntyminen. Mutta se, että koirasi oma elimistö voi hyökätä itseään vastaan ja aiheuttaa vakavan sairauden, tuntuu oudolta ja epäuskottavalta. Näin kuitenkin tapahtuu autoimmuunisairauksissa.

Huono MHC-kompleksiyhdistelmä voi altistaa yksilön autoimmuuniperäiselle sairaudelle. Tietyt MHC-geenit vaikuttavat jokaiseen yli kolmeen tusinaan tunnettuun autoimmuunisairauteen. Autoimmuunisairaudessa immuunijärjestelmä ei kykene erottamaan omaa ja vierasta alkuperää olevia asioita toisistaan ja alkaa hyökätä elimistön omia kudoksia vastaan. Immuunijärjestelmä on kehittynyt etsimään ja tuhoamaan mikroskooppisia taudinaiheuttajia ja vieraita organismeja. Immuunijärjestelmän erikoistuneet solut kiertävät verenkierron mukana metsästäen ja tuhoten viruksia ja bakteereja, jotka ne tunnistavat niiden pinnalla olevien vieraiden proteiinien avulla. Immuunijärjestelmän solut ovat geneettisesti koodattu tunnistamaan myös elimistön omat proteiinit sekä elimistölle hyödylliset proteiinit ja organismit, jotka saavat elää omaa elämäänsä immuunijärjestelmän niistä häiriintymättä. Immuunijärjestelmän toiminnan häiriintyessä syntyy soluja, jotka hyökkäävät elimistön omien kudosten tai elimistölle tarpeellisten ja hyödyllisten vierasaineiden kimppuun. Aiemmin läpikäydyt ympäristötekijät voivat saada autoimmuunisairauden puhkeamaan, mutta koiran genetiikalla on myös oma osansa. On elintärkeää, että kasvattajat ottavat selvää koirien perinnöllisistä autoimmuunisairauksista, siitä kuinka ne diagnosoidaan ja miten ne periytyvät. Autoimmuunisairaus ei puhkea itsestään, jonkin täytyy laukaista taudin eteneminen. Syynä voi olla jonkinlainen stressitekijä – toinen sairaus, loukkaantuminen, ylirasittuminen, altistuminen, henkinen stressi, myrkytys, tai jokin niin pieni asia, että sitä ei koskaan saada selville.

Jossain tapauksissa autoimmuunireaktio voi olla väliaikainen ongelma, joka vähenee sitä mukaa kun elimistö paranee. Esimerkiksi sopii paikallinen demodikoosi. Sikaripunkki, joka aiheuttaa demodikoosin, elää useimpien, ellei jopa kaikkien koirien karvatupissa. Normaalisti ne ovat harmittomia vieraita, joista ei ole mitään haittaa eikä hyötyä koiralle. Jotkut pennuista reagoivat sikaripunkkiin ja niille kehittyy demodikoosin oireita. Oireina ovat pieni kolikon kokoinen, kalju läiskä koiran kasvoissa tai etujaloissa. Useimmat eläinlääkärit määräävät hoidoksi punkkilääkitystä, mutta tämä demodikoosin muoto häviää yleensä myös itsestään, vaikkei sitä hoidettaisikaan. Tauti siis voi puhjeta nuorelle koiralle väliaikaisesti, kunnes immuunisysteemi alkaa toimia oikein ja täydellä teholla, jolloin taudin oireet saattavat hävitä.

Joissakin tapauksissa koiran elimistö ei kestä normaaliflooraansa kuuluvia sikaripunkkeja ja se alkaa reagoida niiden läsnäoloon karvattomilla alueilla ruumiissaan. Hoitamattomina tällaiset karvattomat alueet saattavat levitä koko ruumiin alueelle ja tulehtua vakavasti, jopa kohtalokkaasti sekundaaristen bakteeritulehdusten vuoksi. Diagnoosi tehdään taudin oireiden mukaisesti, demodikoosille ei ole olemassa spesifiä testiä.

Suurimmassa osassa tällaisista nuoruusiän tapauksista koira selviää jatkosta ilman taudin uusimista, mutta kirjoittajan tietoon on tullut ainakin yksi koira, joka sairasti pentuaikana demodikoosin ja aikuisiällä sairastui systeemiseen lupukseen. Varhaiset autoimmuunireaktiot voivat koirilla olla

merkkinä autoimmuunipuolustuksen perinnöllisistä ongelmista. Koira, jolla on demodikoosi ja demodikoosin sairastaneita sukulaisia tai muita sukulaisia, joilla on autoimmuunisairauksia, on riskiryhmässä sairastua vakavampaan autoimmuunisairauteen.

Suurimpina huolenaiheina, varsinkin kasvattajille, ovat krooniset, geneettisesti periytyvät muodot autoimmuunisairauksista. Sairaudet, jotka kerran puhjettuaan vaivaavat koiraa läpi sen elämän. Kroonisiin autoimmuunisairauksiin vaikuttavat monet tekijät, joiden pitää ”loksahtaa kohdalleen” ennen taudin puhkeamista. Ensinnäkin koiralla pitää olla geneettinen alttius ja tietynlaiset MHC-geenit, jotta se voi sairastua. Lisäksi sen pitää altistua jollekin sairauden laukaisevalle tekijälle. Jos koira ei kohtaa sairautta laukaisevaa tekijää, se ei sairastu, vaikka sillä on siihen geneettiset edellytykset.

Sairastuneet koirat voivat olla melko oireettomia aikoina, jolloin tauti on inaktiivisessa tilassa. Mutta tällaisissakin tapauksissa tauti hulmahtaa silloin tällöin esille ja aktiiviseksi lääkityksistä huolimatta. Osa autoimmuunisairauksista on helposti tunnistettavissa, mutta toisia on erittäin vaikea diagnosoida, sillä ne muistuttavat hyvin paljon muita sairauksia. Testausmenetelmiä on olemassa osalle autoimmuunisairauksista, mutta ei suinkaan kaikille. Autoimmuunisairauksia ei voida parantaa ja ne vaativat läpi elämän jatkuvaa hoitoa. Jotkin autoimmuunisairaudet johtavat kuolemaan.

Steroidit ovat tavallinen hoitomuoto useisiin autoimmuunisairauksiin. Tämän tyyppisellä lääkityksellä voi olla vakaviakin sivuvaikutuksia, mikäli niitä käytetään suurina annoksina tai pitkinä hoitojaksoina. Osaan taudeista ei ole tarjolla muita kuin steroidipohjaisia lääkkeitä ja monesti tullaan tilanteeseen, jossa koira ei enää vastaa lääkitykseen oikealla tavalla, eikä sitä ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa. Suurimmalla osalla koirista lääkitys kuitenkin auttaa ja koira voi elää elämisen arvoista elämää taudistaan huolimatta.

Autoimmuunisairaudet eivät yleensä puhkea ennen kuin koira on aikuisiässä ja joskus ne puhkeavat vasta myöhemmällä iällä, jolloin on hyvin todennäköistä, että koiraa on jo keritty käyttää jalostukseen tietämättä mitään sen sairastamasta taudista. Teoriassa kaikki elimistön osat ja kudokset voivat joutua autoimmuunipuolustuksen uhriksi. Käytännössä on olemassa muutamia sairauksia, jotka esiintyvät useammin kuin muut. Joissakin geenipareissa samanlaisuus on toivottavaa, erikoisesti esimerkiksi niissä geenissä, jotka vaikuttavat rotutyypilliseen ulkomuotoon tai tyyppiin. Samankaltaisuus ei kuitenkaan ole missään nimessä toivottavaa, kun puhutaan MHC-kompleksista. Rotutyypilliset piirteet on useimmissa roduissa jo vakiinnutettu.

Jos sukusiitosaste on korkea (12,5 % tai enemmän) tulisi yhdistelmä valita siten, että syntyvillä pennuilla sukusiitosaste on pienempi kuin vanhemmilla ja erityisesti näin tulee toimia, jos vanhempien suvussa on esiintynyt autoimmuunisairauksia. Jokaisessa yhdistelmässä tulisi pyrkiä välttämään toiseen autoimmuunisukuun yhdistämistä. Sairastuneen yksilön vanhempia, sisaruksia eikä jälkeläisiä tulisi enää takaisin risteyttää samoihin taustoihin. Sairastuneen yksilön kaikkien sukulaisten jalostuspäätöksissä tulee ottaa huomioon tautiriskiä kantavien linjojen välttäminen. Yhdistelmät tulee valita siten, että niillä on pienempi sukusiitosaste kuin sairautta kantavasta suvusta olevalla vanhemmallaan. Näillä toimenpiteillä voidaan nostaa MHC-kompleksin monimuotoisuuden todennäköisyyttä. Mitä lähempänä sairastunut sukulainen on jalostukseen käytettävää yksilöä, sitä tarkemmin tulisi nämä seikat ottaa huomioon. Jos koira on tuottanut useita autoimmuunisairauksista tai allergiasta kärsiviä jälkeläisiä, useista eri yhdistelmistä, on sen jalostuskäyttöä harkittava vakavasti. Sellaista yhdistelmää, joka on tuottanut allergiaa tai autoimmuunisairauksia ei tulisi koskaan uusia. Jos on olemassa riski, että koiralle voi kehittyä autoimmuunisairauksia tai allergiaa (sisarukset tai jälkeläiset sairastuneet), on viisasta pitää koira pois jalostuksesta, kunnes se on 3–4 -vuotias ja voidaan olla melko varmoja, ettei sille enää puhkea autoimmuunisairauksia tai allergiaa.

Kilpirauhasen vajaatoiminta

Kilpirauhasen vajaatoiminta eli hypotyroidismi on sisäeritys- eli endokrinologinen häiriötila, jossa kilpirauhashormonia eli tyroksiinia erittyy puutteellisesti. Kyseessä voi olla kilpirauhasen (primaarinen), aivolisäkkeen (sekundaarinen) tai hypotalamuksen (tertiäärinen) toiminnan häiriötila. Koirilla yli 95 %

tapauksista on primaarisia eli kilpirauhasperäisiä. Näiden taustalla voi olla lymfosyyttinen tyroidiitti (immunologinen tulehdustila) (tavallisin taustasyy), idiopaattinen atrofia (solutuho, jonka syy jää avoimeksi), kasvainmuutos tai muu solutason muutos. Synnynnäinen vajaatoiminta, kretinismi, on harvinainen.

Kilpirauhashormonin eritystä kilpirauhasesta säätelee aivolisäkkeestä erittyvä hormoni, TSH, tyrotropiini. Sen tuotantoa puolestaan säätelee tyrotropiinin vapauttajahormoni, TRH, jota erittyy hypotalamuksesta. Kilpirauhashormoni vaikuttaa energia-aineenvaihduntaan, valkuaisainesynteesiin, sokeritasapainoon, rasva-aineenvaihduntaan, luukudoksen aineenvaihduntaan, punasolutuotantoon, lisääntymiseen, lämpötilan säätelyyn ja moniin muihin seikkoihin. Kilpirauhasen vajaatoiminnan oireet ilmenevät tyypillisesti keski-ikäisillä tai vanhemmilla koirilla. Rotualttiutta esiintyy mm dobermanneilla, settereillä, mäyräkoirilla, snautsereilla, villakoirilla ja tanskandoggeilla. Oireina voi ilmetä ylipainoa, ihosairauksia, hermostosairauksia, lisääntymishäiriöitä, sydämen toiminnan muutoksia, muutoksia silmissä/näköaistissa. Pahimmillaan tila voi johtaa myksödemaattiseen koomaan, joka on hengenvaarallinen tila.

Rotualttiuden vuoksi on useissa roduissa Euroopassa ja USA:ssa alettu kiinnittämään huomiota jalostuksessa kilpirauhasen vajaatoiminnan esiintymiseen. Kilpirauhasen toiminnan testaaminen käsittää verinäytteet kilpirauhashormonin T4, tyrotropiinin TSH ja lisäksi kilpirauhasvasta-aineiden TGA osalta. Viime mainittu yhdistetään lymfosyyttisen tyroidiitin esiintymiseen. Itse tyroidiitti on oireeton, mutta se on myöhemmin ilmenevän vajaatoiminnan taustalla. Valitettavasti nämä vasta-aineet saattavat poistua elimistöstä sairastetun tyroidiitin jälkeen, ennen vajaatoiminnan kehittymistä, joten testi ei ole (kuten harvat testit ovat) 100 % herkkyydeltään. Niinpä testien yhdistelmää ja tarvittaessa myös ns vapaan kilpirauhashormonin (fT4) testaamista kannattaa käyttää, varsinkin ristiriitaisissa tuloksissa. Kokeita joudutaan usein myös ottamaan toistetusti, esim. 0,5–vuoden tai kahden vuoden välein. Tulkinnassa tulee ottaa huomioon samanaikaiset muut sairaudet ja esim. tietyt lääkeaineet, samoin muu hormonitoiminta testaushetkellä.

Yhteenvetona voidaan todeta: Kyseessä on sairaus, joka aiheuttaa monia erilaisia oireita ja sairaustiloja ja vaatii elinikäistä lääkkeellistä korvaushoitoa, joten jalostuksellisesta näkökulmasta oireyhtymä on merkittävä. Koska itse sairaus puhkeaa vasta keski-iällä, jolloin koiralla on jo usein jälkeläisiä, on TGA-testaus nuorella iällä tällöin yksi vaihtoehto. Keski-iällä tehty testaus vaikuttaa luonnollisesti puolestaan jälkeläisten seurantaan, mikäli yksilöllä diagnostisoidaan kilpirauhasen vajaatoiminta sen jo saatua jälkeläisiä (Ell Sari Granholm).

Tanskandoggeilla on esiintynyt yksittäisiä kilpirauhasen vajaatoiminta -sairauksia.

(https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/kilpirauhasen-vajaatoiminta, ELL Nina Mahlanen)

Addisonin tauti

Addisonin tauti l. lisämunuaisen kuorikerroksen vajaatoiminta. Lisämunuaisen kuorikerros tuottaa elimistön omia kortikosteroideja. Mineralokortikoideja tarvitaan mm. elektrolyyttitasapainoon, glukokortikoideja erityisesti stressitilanteissa. Lisämunuaiskuoren tuhoutuminen tai toimimattomuus aiheuttaa vajaatoiminnan oireita eli Addisonintaudin. Taudin syy on useimmiten tuntematon: syynä voi olla autoimmuunitauti, infarkti tai amyloidoosi, se voi tulla Cushingintaudin hoidossa käytetyn mitotaanilääkityksen seurauksena, tai syynä voi olla aivolisäkkeen tuottaman ACTH hormoni puute. Joskus pitkäaikaisen kortisonilääkityksen lopettamisen jälkeen koiran lisämunuaiskuori ei enää toimikaan.

Tautia todetaan nuorilla ja keski-ikäisillä (2–4 -vuotiailla) koirilla, nartuilla uroksia enemmän. Koirilla tauti on harvinainen, kissoilla erittäin harvinainen. Aluksi oireita voi esiintyä vain stressitilanteissa (trauma, infektio, leikkaus), ja koiran vointi on välillä parempi. Yleisiä oireita ovat oksentelu, ripuli, ruokahaluttomuus, vatsakipu ja painon menetys. Koira on väsynyt ja haluton. Tärinää, lihasheikkoutta

ja lihaskipuja voi esiintyä. Joskus tauti voi puhjeta kriisiksi: verenpaine laskee, koira on heikko, jopa tajuton, alilämpöinen ja kuivunut (Koira-Kissaklinikka Oy:n verkkosivut). Tanskandoggeilla on esiintynyt yksittäisiä Addisonin tauti tapauksia.

Epilepsia

Epilepsia on toistuvia kohtauksia aiheuttava aivojen sähköisen toiminnan häiriö, joka on koiran yleisin neurologinen sairaus. Kohtauksien luonne vaihtelee ja koiralla voi olla tajunnan, motoriikan, sensorisen toiminnan, autonomisen hermoston ja /tai käyttäytymisen häiriöitä. Kohtauksen aikana koira voi olla tajuissaan tai tajuton. Jos koko koira kouristelee, puhutaan yleistyneestä kohtauksesta. Kohtaus voi esiintyä myös paikallisena, jolloin vain yksi lihasryhmä, esimerkiksi koiran raaja tai raajat kouristelevat. Paikallisalkuinen kohtaus voi laajeta yleistyneeksi kohtaukseksi. Kohtauksen luonne riippuu purkauksen lähtöpaikasta aivoissa ja sen leviämisestä. Epilepsiaa sairastavaa koira ei saa käyttää jalostukseen. Samoin on vältettävä sellaisten riskilinjojen yhdistämistä, joiden tiedetään tuottaneen epileptikkojälkeläisiä, niin kauan kun rodulle ei ole olemassa geenitestiä, jonka avulla sairauden kantajuus voidaan todeta.

Ensimmäinen epilepsiakohtaus tulee useimmiten nuorena, 1–5 -vuotiaana, mutta perinnöllinen epilepsia voi alkaa missä iässä hyvänsä. Samantyyppisiä kohtauksia voivat aiheuttaa myös muut sairaudet kuin epilepsia. Epilepsiadiagnoosi pohjautuu muiden sairauksien poissulkemiseen. Siksi koirasta otetaan virtsa- ja verinäytteitä ja tehdään neurologinen tutkimus. Jollei muuta selittävää syytä löydy, koira sairastaa epilepsiaa. Epilepsiaa ei voida parantaa, vaan koira tarvitsee lääkitystä koko loppuelämänsä ajan. Lääkityksen aloituspäätökseen vaikuttaa kohtauksien esiintymistiheys ja vakavuus. Lääkityksen avulla epilepsiakohtausten esiintymistä voidaan harventaa, kohtauksia lieventää ja niiden kestoa lyhentää. Joskus kohtaukset saadaan lääkityksellä kokonaan loppumaan.

(https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/koiran-epilepsia, ELL Nina Mahlanen)

Suomen Kennelliiton terveyskyselyn (vuodet 2015–2019, mu – ha väriryhmä) mukaan vastaajista 97 % kertoo, ettei tanskandoggeilla ole todettu hermostollisia sairauksia. Vastaajista 1 % kertoo, että koiralla on todettu epilepsia ja 1 % kertoo, että koiralla on todettu selkäydinrappeuma. Rotujärjestön vuonna 2020 tekemässä kasvattajakyselyssä kasvattajat ovat tuoneet epilepsian esille yksittäisissä tapauksissa.

Silmä- ja luomisairaudet

Silmän ja pään rakenne voivat altistaa luomenkiertymille ja kyynelrauhasen esiinluiskahdukselle (SKL Ry, Jalostustieteellinentoimikunta). Yleisin tanskandoggien luomisairaus on entropium eli luomenreunan sisäänpäinkääntymä, joka ärsyttää silmää ja vahingoittaa usein sarveiskalvoa. Silmät ärtyvät, punoittavat, vuotavat ja /tai rähmivät. Vaikea-asteisena entropium on koiralle kivulias ja voi haavauttaa silmän sarveiskalvon pinnan. Myös kolmannen silmäluomen eversiota esiintyy. Eversiossa vilkkuluomen epämuodostunut rusto aiheuttaa vilkkuluomen reunan kääntymisen ulospäin, ja vilkkuluomi tulee punaiseksi ja turpoaa.

Tanskandoggeilla todettu luomisairaus on myös ektropium eli luomenreunan ulospäinkääntymä. Alaluomi on tällöin liian löysä ja siihen muodostuu tasku, johon voi kertyä silmää ärsyttävää likaa. Muutoinkin silmä on alttiimpi ulkoisille ärsykkeille, kun luomi ei muodosta tiivistä suojaa. Silmä punoittaa ja vuotaa. Luomivika voidaan ja se pitää korjata kirurgisesti, jos se selvästi kiusaa koiraa ja esiintyy toistuvia tai kroonista silmätulehdusta.

Entropiumissa luomi kiertyy silmän sarveiskalvoa vasten, ektropiumissa luomi on löysä ja roikkuva tai liian suuri (makroblepharon) – myös näiden yhdistelmiä esiintyy (ns. diamond eye). Nuorilla koirilla esiintyy myös joskus vilkkuluomen sisäpuolen kyynelrauhasen esiinpullistuma, ns. cherry eye, joka näyttää punaiselta lihamuhkuralta silmänurkassa.

Kaikki nämä luomisairaudet voidaan hoitaa leikkauksella. Ne kuitenkin katsotaan perinnöllisiksi vioiksi,

eikä leikattua koiraa siten tulisi käyttää jalostukseen.

Perinnöllinen harmaakaihi eli hereditäärinen katarakta samentaa silmän linssin osittain tai kokonaan. Tunnettujen muotojen periytymismekanismi on yleensä autosomaalinen resessiivinen, mutta useimpien muotojen periytymismallia ei tiedetä. Sairauden alkamisikä vaihtelee suuresti. Perinnöllinen kaihi on yleensä molemminpuolinen ja johtaa sokeuteen, jos linssien samentuminen on täydellinen. Jos kaihisamentuma jää hyvin pieneksi, sillä ei ole vaikutusta koiran näkökykyyn. Katarakta eli kaihi voi olla perinnöllinen tai ei perinnöllinen, synnynnäinen tai hankittu. Syntymän ja 8 viikon iän välillä todetut kataraktat ovat synnynnäisiä. Esimerkkinä hankitusta kataraktasta voidaan mainita sokeritautiin liittyvä, hyvin nopeasti täydelliseksi kaihiksi kehittyvä katarakta.

Ns. nukleaariskleroosi eli linssin kovettuminen vanhalla koiralla ei ole varsinainen kaihimuutos, vaan normaaliin ikääntymiseen liittyvä muutos, jossa linssin ydin muuttuu ’opaalinharmaaksi’. Näkökykyyn se ei vaikuta. Perinnöllinen kaihi voidaan todeta perinnöllisten silmäsairauksien varalta tehtävässä silmätutkimuksessa. Erityisen tärkeää kaihin toteamisessa on viralliseen silmätutkimukseen kuuluva biomikroskooppitutkimus. Kaihi voidaan poistaa leikkauksella fakoemulsifikaatiomentelmällä. Paras leikkaustulos saadaan, kun leikkaus tehdään ennen kuin kaihimuutos on täydellinen. Hoidon edellytyksenä on se, että silmänpohja on terve.

(https://www.kennelliitto.fi/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi/yleisimmat-silmasairaudet, 9/2016)

Silmäluomiongelmat kuten luomien liioiteltu avoimuus usein liittyvät päässä esiintyvään runsaaseen nahkaisuuteen ja liioiteltuihin painaviin huuliin. Tätä kautta myös luomien muut ns. rakenne ongelmat. Myös liian syvällä olevat silmät aiheuttavat luomiongelmia kuten luomenkiertymiä. Rotumääritelmään ei kuulu pään runsas nahkaisuus tai jopa poimut. Terveydellisistä syistä tulisi välttää kaikkea liioiteltua.

Suomen Kennelliiton terveyskyselyn (vuodet 2015–2019, mu – ha -väriryhmä) mukaan vastaajista 84 % kertoo, ettei koiralla ole todettu silmien tai silmäluomien ongelmia. Vastauksista 16 %:lla on ilmennyt silmäluomen ongelmia ja tulehduksia. Näistä eniten mainintoja saivat: Silmäluomen esiinluiskahdus, entropium, kuivasilmäisyys. Vastauksista ”Jokin muu” -kohta sai 6,5 % vastauksia. Jää kuitenkin epäselväksi mitä näillä kohdilla tarkoitetaan.

Silmätutkimustilasto v. 2021–2025 kaikki värit

Vuosi	Syntyneitä	Tutkittu lkm	Tutkittu %	Terveitä lkm	Terveitä %
2021	188	12	6,4 %	10	83,3 %
2022	113	12	10,6 %	7	58,3 %
2023	168	11	6,5 %	8	72,7 %
2024	75	20	26,7 %	16	80,0 %
2025	159	13	8,2 %	9	69,2 %
yht.	703	68	9,7 %	50	73,5 %

Yllä olevasta taulukosta nähdään, että vuosina 2021–2025 Kennelliitossa tallennettiin yhteensä 68 silmätutkimustulosta. Se on todella vähän (alle 10 %), jos ajatellaan, että kyseisellä ajanjaksolla on syntynyt 703 doggia.

Tutkituista terveitä/ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia oli 50 kpl (73,5 %).

Silmätutkimustilasto v. 2021 - 2025 kaikki värit, todetut sairaudet

Vuosi	Distichiasis	Distichiasis / Ektooppinen cilia	Kaihi	Kortikaalinen katarakta	Linssiluksaatio	Makroblepharon	Nukleaarinen katarakta	Silmäluomen sisäänpäin kiertyminen	Trichiasis	Vilkkuluomen ruston kiertymä	Glaukooma	ICAA Kammiokulman poikkeavuus
2021	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0
2022	1	0	1	2	1	2	1	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	1	1
2024	0	1	0	0	0	3	0	1	1	1	0	0
2025	0	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
yht.	1	3	1	3	2	11	2	1	1	1	1	1

Silmistä löytyi huomautettavaa 18 koiralla, yhteensä 28 diagnoosia. Näistä eniten esiintyi: makroblepharon/silmäluomen ulospäinkiertyminen todettu 11 kpl, distichiasis 4 kpl sekä erilaiset kataraktat 6 kpl.

Synnynnäiset viat

Synnynnäisiksi vioiksi on voidaan määritellä mm. ruokatorven laajentuma, kitalakihalkio, huulihalkio, napatyrä, nivustyrä, laskeutumaton kives, häntämutka, pysyvä hammaspuutos. Näitä voi esiintyä myös tanskandogeilla.

4.3.3 Yleisimmät kuolinsyyt

Seuraavassa esitellään Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä (KoiraNet) saadut tilastot tanskandoggien yleisimmistä kuolinsyistä ja –iästä vuosina 2016–2025 (taulukko tehty 31.1.2026)

Kuolinsyy	Kaikki	Yht.	%	keti	yht	%	muha	yht	%	si	yht	%
Kaikki yhteensä	**7 v 0 kk**	**1066**		**7 v 1 kk**	**397**		**7 v 1 kk**	**504**		**6 v 8 kk**	**163**	
Vanhuus (luonnollinen tai lopetus)	**9 v 11**	**183**	**17,2 %**	**9 v 9 kk**	**59**	**14,9 %**	**10 v 0**	**105**	**20,8 %**	**9 v 6 kk**	**18**	**11,0 %**
Kasvainsairaudet, syöpä	**7 v 0 kk**	**171**	**16,0 %**	**6 v 5 kk**	**54**	**13,6 %**	**7 v 4 kk**	**87**	**17,3 %**	**7 v 3 kk**	**30**	**18,4 %**
Kasvainsairaudet, syöpä	7 v 3 kk	47		7 v 1 kk	14		7 v 6 kk	25		6 v 8 kk	8	
Luun tai nivelten kasvain	6 v 10	43		6 v 6 kk	17		7 v 0 kk	18		7 v 4 kk	8	
Muu kasvainsairaus	6 v 11	33		5 v 7 kk	9		7 v 3 kk	18		8 v 2 kk	6	
Maksan, munuaisten tai suoliston kasvain	7 v 1 kk	12		6 v 2 kk	3		7 v 6 kk	7		6 v 10 kk	2	
Lymfoma, imusolmukesyöpä	6 v 6 kk	11		6 v 8 kk	3		6 v 7 kk	6		5 v 11 kk	2	
Pernan, sydämen tai verisuonijärj. kasvain	7 v 4 kk	10		5 v 8 kk	3		8 v 3 kk	5		7 v 9 kk	2	
Kuolinsyytä ei ole ilmoitettu	**7 v 2 kk**	**141**	**13,2 %**	**7 v 4 kk**	**66**	**16,6 %**	**7 v 2 kk**	**54**	**10,7 %**	**6 v 3 kk**	**20**	**12,3 %**
Maksan ja ruoansulatuskanavan sairaus	**6 v 5 kk**	**120**	**11,3 %**	**6 v 8 kk**	**55**	**13,9 %**	**6 v 4 kk**	**42**	**8,3 %**	**6 v 0 kk**	**23**	**14,1 %**
Mahalaukun kiertyminen	6 v 5 kk	99		6 v 8 kk	45		6 v 3 kk	36		6 v 3 kk	18	
Muu sairaus, jota ei ole listalla	**5 v 7 kk**	**87**	**8,2 %**	**5 v 6 kk**	**33**	**8,3 %**	**5 v 8 kk**	**40**	**7,9 %**	**5 v 4 kk**	**14**	**8,6 %**
Sydänsairaus	**5 v 11**	**65**	**6,1 %**	**6 v 9 kk**	**16**	**4,0 %**	**5 v 1 kk**	**37**	**7,3 %**	**7 v 2 kk**	**12**	**7,4 %**
Muu sydämen sairaus tai vajaatoiminta	4 v 10	27		6 v 0 kk	8		3 v 5 kk	14		6 v 9 kk	5	
Sydänlihassairaus, kardiomyopatia	6 v 5 kk	26		8 v 1 kk	3		6 v 0 kk	19		7 v 3 kk	4	
Luusto- ja nivelsairaus	**5 v 10**	**50**	**4,7 %**	**5 v 11 kk**	**9**	**2,3 %**	**5 v 11**	**31**	**6,2 %**	**5 v 5 kk**	**10**	**6,1 %**
Selkäsairaus	**6 v 4 kk**	**44**	**4,1 %**	**6 v 5 kk**	**20**	**5,0 %**	**5 v 11**	**18**	**3,6 %**	**7 v 7 kk**	**6**	**3,7 %**
Spondyloosi, nikamien luusilloittuma, nikamien yhteenluutuminen	6 v 6 kk	24		6 v 4 kk	13		6 v 1 kk	8		8 v 6 kk	3	
Kuollut ilman sairauden diagnosointia	**6 v 6 kk**	**37**	**3,5 %**	**6 v 6 kk**	**13**	**3,3 %**	**6 v 5 kk**	**18**	**3,6 %**	**6 v 8 kk**	**6**	**3,7 %**
Lopetus ilman sairauden diagnosointia	**6 v 11**	**37**	**3,5 %**	**6 v 11 kk**	**23**	**5,8 %**	**7 v 4 kk**	**9**	**1,8 %**	**6 v 7 kk**	**5**	**3,1 %**
Virtsatie- ja lisääntymiselinten sairaus	**7 v 5 kk**	**33**	**3,1 %**	**7 v 5 kk**	**14**	**3,5 %**	**7 v 10**	**15**	**3,0 %**	**5 v 9 kk**	**4**	**2,5 %**
Kohtutulehdus, pyometra	7 v 6 kk	22		7 v 9 kk	11		8 v 1 kk	7		5 v 9 kk	4	
Lopetus käytös- tai käyttäytymishäiriöiden vuoksi, pelokkuus, salakavaluus / arvaamattomuus, vihaisuus, muu	**4 v 0 kk**	**26**	**2,4 %**	**3 v 4 kk**	**7**	**1,8 %**	**4 v 6 kk**	**13**	**2,6 %**	**3 v 10 kk**	**6**	**3,7 %**
Tapaturma tai liikennevahinko	**4 v 3 kk**	**21**	**2,0 %**	**5 v 1 kk**	**8**	**2,0 %**	**3 v 3 kk**	**11**	**2,2 %**	**6 v 9 kk**	**2**	**1,2 %**
Hengitystiesairaus, keuhkojen kasvainsairaus, keuhkotulehdus	**5 v 6 kk**	**12**	**1,1 %**	**5 v 1 kk**	**5**	**1,3 %**	**5 v 11 kk**	**6**	**1,2 %**	**4 v 9 kk**	**1**	**0,6 %**
Immunologinen sairaus	**9 v 9 kk**	**12**	**1,1 %**	**11 v 11**	**7**	**1,8 %**	**6 v 9 kk**	**4**	**0,8 %**	**7 v 0 kk**	**1**	**0,6 %**
Hermostollinen sairaus (epilepsia, keskushermoston kehityshäiriö, muu)	**4 v 11 kk**	**10**	**0,9 %**	**7 v 4 kk**	**2**	**0,5 %**	**3 v 10 kk**	**6**	**1,2 %**	**5 v 7 kk**	**2**	**1,2 %**
Iho- ja korvasairaudet, allergia	**5 v 1 kk**	**6**	**0,6 %**	**6 v 6 kk**	**2**	**0,5 %**	**3 v 5 kk**	**3**	**0,6 %**	**7 v 2 kk**	**1**	**0,6 %**
Sisäeritysrauhasten sairaus (Kilpir. vajaatoiminta, Cushingintauti, muu)	**7 v 4 kk**	**4**	**0,4 %**	**5 v 8 kk**	**2**	**0,5 %**	**9 v 0 kk**	**2**				
Kadonnut	**1 v 9 kk**	**3**	**0,3 %**	**1 v 10 kk**	**2**	**0,5 %**	**1 v 6 kk**	**1**	**0,2 %**			
Pennun synnynnäinen vika tai epämuodostuma / Muu kehityshäiriö	**0 v 3 kk**	**2**	**0,2 %**				**0 v 2 kk**	**1**	**0,2 %**	**0 v 4 kk**	**1**	**0,6 %**
Silmäsairaus / sokeutuminen	**6 v 8 kk**	**2**	**0,2 %**				**1 v 6 kk**	**1**	**0,2 %**	**11 v 11**	**1**	**0,6 %**

Taulukkoa tulkittaessa on muistettava, että Koiranet jalostustietokannassa ei suinkaan ole kaikkien vuosina 2016–2025 kuolleiden koirien kuolemia saatikka kuolinsyitä. Kyseisinä vuosina tanskandoggeja rekisteröitiin yhteensä 1985 kpl ja koiria on ilmoitettu kuolleeksi yhteensä 1066 kpl, keskimääräisen eliniän ollessa hieman vajaa 7 vuotta. Näistä ilmoitetuista 1066 koirasta 141kpl (13,2 %) on ilman kuolinsyytä. Vanhuuteen on kuollut 183 kpl eli 17,2 % keskimääräisen eliniän ollessa jo 9 vuotta 11 kk. Ilmoitetuista kuolinsyistä syöpä ja erilaiset kasvainsairaudet saavat eniten mainintoja (171 kpl eli 16 %). Toiseksi eniten (120 kpl eli 11,3 %) saa mainintoja maksan ja ruoansulatuskanavan sairaudet ja eritoten vatsalaukun kiertymä. Kolmanneksi eniten mainintoja löytyy kuolemaan johtaneet sairaudet, joita ei ole listalla 87 kpl (8,2 %). Lisätietoja kohtaan omistaja on voinut kirjoittaa esimerkiksi lopetukseen johtaneita syitä, jotka vaihtelivat mahalaukun kiertymästä halvaukseen. Usein Lisätiedot–kohta oli myös jätetty tyhjäksi. Keskimääräinen elinikä on näissä tapauksissa ollut reilut 5 v 7 kk. Mikäli luusto- ja nivelsairaudet sekä selkäsairaudet yhdistetään, niin kuolinsyiden lukumääräksi näiden kahden ryhmän osalta saadaan 94 kpl (8,8 %), keski-iän ollessa noin 6 vuotta. Seuraavaksi eniten mainintoja saavat sydänsairaudet, 65 kpl (6,1 %), keski-iän ollessa 5 vuotta 11 kk.

Kolme selvästi yleisintä kuolinsyytä on 1) kasvainsairaudet (syöpä), 2) maksan ja ruoansulatuskanavan sairaudet (erityisesti mahalaukunkiertymä) sekä 3) erilaiset luustosairaudet. Neljäntenä tulevat sydänsairaudet. Kaikissa näissä sairauksissa elinikä vaihteli 6 vuoden molemmin puolin.

Kattavamman ja luotettavamman tilastoinnin ja sitä kautta informaation saamiseksi jatkossa olisikin

tärkeää, että koirien omistajat merkitsisivät KoiraNet:iin edesmenneen tanskandogginsa kuolintiedot (ikä ja sairaus/kuolinsyy) mahdollisimman tarkasti käyttäen pääotsikkoa ja tarvittaessa tarkennusta. Lisätiedot -kohtaa olisi hyvä hyödyntää ainakin niissä tapauksissa, joissa kuolinsyy ei löydy Kennelliiton sairauslistauksesta. Kohta mahdollistaa vapaan tekstin kirjoittamisen 100 merkkiin saakka. Koiran kasvattaja ei pääse kirjaamaan muita kuin omassa omistuksessaan olevien koirien tietoja, eli tietojen merkitseminen on kunkin koiran omistajan vastuulla. Jo kuolleeksi merkityn koiran tietoja voi omistaja halutessaan käydä tarkentamassa.

Rotujärjestöllä on nyt paljon työsarkaa kannustaa omistajia merkkaamaan Jalostustietojärjestelmään kuolin iät ja -syyt. Rotujärjestön tulee lisätä näiden asioiden tiedottamista.

4.3.4 Lisääntyminen

Keskimääräinen pentuekoko

Tanskandoggien keskimääräinen pentuekoko vaihtelee 5–8 välillä ajanjaksolla 2021-2025. Aiempaan ajanjaksoon (vuodet 2016–2020) verrattuna pentuekoko on hieman laskenut, ollen aiemmin 6–8.

Pentuekoon vertailua käytettäessä pakastespermaa

Vertailussa on otettu mukaan vuodet 2021–2025. Vertailun tarkoituksena oli selvittää ovatko pentuekoot pienempiä pakastespermalla siemennetyissä pentueissa kuin kaikissa rekisteröidyissä pentueissa (normaali astutus, tuore- tai jäähdytetty – ja pakastespermasiemennys). Ei ole havaittavissa eroa pentuekoissa.

Alla olevat kohdat on kerätty vuoden 2020 kasvattajakyselystä, joka on suunniteltu uusittavaksi vuonna 2029.

Astumisvaikeudet
Tanskandoggit pystyvät lisääntymään luonnollisesti, niillä ei ole merkittäviä rakenteellisia tai liioiteltuja piirteitä, jotka estäisivät luonnollisen astumisen.

Tiinehtymisvaikeudet
Ei ole havaittu erityisiä ongelmia tiinehtymisessä.

Synnytysongelmat
Nartut synnyttävät yleensä ongelmitta isojakin pentueita eikä leikkauspöydälle tarvitse lähteä.

Pentujen hoitamiseen liittyvät ongelmat nartuilla
Nartut hoitavat hyvin pentujaan. Imetyksen aikana voi tulla nisätulehduksia, joita pitää tarkkailla.

Pentukuolleisuus
Pentukuolleisuus on rodussamme vähäinen.

Synnynnäiset viat ja epämuodostumat
Harvakseltaan esiintyy huuli- ja kitalakihalkiota sekä ruokatorven laajentumaa.

4.3.5 Sairauksille ja lisääntymisongelmille altistavat anatomiset piirteet

Ulkomuotoon liittyvät anatomiset piirteet, jotka altistavat rodun yksilöt sairauksille tai lisääntymis- ja hyvinvointiongelmille

Kuten Suomen Kennelliiton Rotukohtaisissa ohjeissa (RKO) liioiteltujen piirteiden huomioimista FCI:n ryhmän 2 roduista sanotaan, on äärimmäisen tärkeää, että nämä koirat ovat mittasuhteiltaan sopusuhtaisia ja etteivät ne ole liian lihavia. Niillä tulee olla terve, vahva rakenne, jotta ne pystyvät

kantamaan tyypillisesti raskaan runkonsa ja päänsä rotumääritelmän mukaisesti. Niiden on liikuttava vaivattomasti ja terveesti. Näillä koirilla tulee olla terve rakenne, hyvä lihaksisto ja sopivasti nahkaa, jotta ne pysyvät toimintakykyisinä ja täyttävät rotumääritelmän erityisvaatimukset. Löysä nahka ei koskaan saa olla liiallista niin, että se aiheuttaa iho-, silmä- tai huuliongelmia. Molossipiirteet eivät saa olla liioiteltuja, eikä suhteettomia. Kapeat etuosat, käyrät eturaajat ja heikot välikämmenet samoin kuin pihtikintut ja puutteelliset tai liian voimakkaat takakulmaukset ovat virhe kaikilla roduilla, mutta näiden seikkojen huomiointi on erityisen tärkeää raskaiden rotujen kohdalla. Nopea korkeus- tai massan kasvu voi herkästi altistaa kasvuvaiheessa olevaa koiraa nivelten kasvuhäiriöille.

Tanskandoggi – molossityyppinen
Tarkkailtavaa:
1. Etu- ja takaosa: Ylikääntyvä ranne (“pukinjalka”), heikko takaosa.
2. Löysät silmäluomet.
3. Käpälät: Polkuanturat jotka eivät koske maahan.
4. Käyttäytyminen: Hermostuneisuus ja voimakas arkuus.
Tavoitteena luoksepäästävyys, terve etu- ja takaosa, hyvät käpälät ja terveet silmät.
(https://www.kennelliitto.fi/liioiteltujen-piirteiden-rotukohtainen-arvosteluohje-rko-ulkomuototuomareille, 11/2023)

Näyttelytuomareiden RKO-raporttien mukaan (vuodelta 2023 saadut raportit) 66 tuomaria on kirjannut mielipiteekseen, että rotu on listattu aiheellisesti tarkkailtavaksi, ja näistä 37 tuomaria ei ole kuitenkaan löytänyt arvostelemistaan koirista mitään huomautettavaa. Lisäksi 5 tuomaria on ollut sitä mieltä ettei rodun pitäisi olla tarkkailtavien listalla. Yhteensä 12 tuomaria ei ole kertonut tästä asiasta mielipidettään. Raporteissa mainittiin eniten silmä ongelmia; löysät luomet tai punoittavat silmät saivat 23 mainintaa. Epäterve rakenne mainittiin 10 kertaa ja epäterveet liikkeet mainittiin 3 kertaa. Maininnat saivat myös hammas- ja purentaongelmat sekä käytösongelmat.

4.3.6 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ongelmista terveydessä ja lisääntymisessä

Keskeisimmät ongelmakohdat
Tanskandoggien yleinen terveydentila on varsin hyvä. Suuresta koosta huolimatta rodulla ei esiinny juurikaan kyynär- tai lonkkaniveldysplasiaa verrattuna muihin kooltaan isokokoisiin rotuihin. Kyynärniveldysplasian vaikea-asteiset (astetta 2–3) tutkimustulokset ovat tällä viisivuotisajanjaksolla (vuodet 2021–2025) prosentuaalisesti vähentyneet verrattuna aiempaan viisivuotisajanjaksoon (vuodet 2016–2020). Kyynärniveldysplasian tutkimuksissa terveitä (astetta 0) on ylivoimaisesti suurin osa, 91 %.

Selkätutkimuksia on tehty ja enemmistö on 0-tuloksia.

Sydänultra on saatu Pevisa-tutkimuksiin ja näin ollen tutkimustulokset lisääntyvät ja sillä on iso merkitys DCM:n ennaltaehkäisevissä toimissa. Valitettavasti KoiraNet -jalostustietojärjestelmästä saatava tieto ei ole yhtä kuin ”kaikki tutkitut”, vaan osa DCM -sairaista tai -avoimista tuloksista jää järjestelmään kirjaamatta omistajien taholta.

Suuri peikko rodussamme kuolinsyytilastoja ajatellen ovat myös erilaiset syövät ja kasvaimet. Niiden osuus on huomattava, kun niitä vertaa muihin ilmoitettuihin kuolinsyihin, lukuunottamatta vanhuuden ja sen mukanaan tuomia vaivoja. Myös mahalaukunkiertymät ovat iso ongelma. Jalostusvalintoja tehtäessä olisi kenties paikallaan miettiä kyseisten sairauksien esiintyvyyttä käytettävissä linjoissa. Mikäli näitä vitsauksia esiintyy lähisuvussa tavallista enemmän, kannattaa harkita vielä hetki.

Ongelmien mahdollisia syitä

Tanskandoggi tunnetaan nopeakasvuisena rotuna, jonka seurauksena esiintyy jonkin verran kasvuhäiriöitä.

DCM -sairaus vaikuttaa kulkevan tietyissä sukulinjoissa, joten periytyvyydellä on sen esiintymiseen suuri vaikutus.
Vaikka tanskandoggi on suurikokoinen ja voimakas rotu, sillä ei esiinny koon tai rakenteen mukanaan tuomia lisääntymisongelmia.

4.4. Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

Tanskandoggi rodun rotumääritelmä päivitettiin vuonna 2024. Päivitetty rotumääritelmä löytyy Suomen kennelliiton sivuilta: TANSKANDOGGI

Rotumääritelmä on hyväksytty 24.10.2024

Käyttötarkoitus:	Seura-, vahti- ja vartiokoira
FCI:N LUOKITUS:	Ryhmä 2 pinserit, snautserit, molossityyppiset ja sveitsinpaimenkoirat alaryhmä 2.1 molossi- ja mastiffityyppiset Käyttökoetulosta ei vaadita

Lyhyt historiaosuus: Nykyisen tanskandoggin esi-isinä pidetään vanhoja ”Bullenbeissereita” sekä villisikakoiria, jotka olivat englantilaistyyppisen vahvan mastiffin ja nopean, ketterän vinttikoiran välimuotoja. Ensisijaisesti doggi-nimitystä käytettiin suuresta ja voimakkaasta koirasta, jonka ei tarvinnut olla mitään tiettyä rotua. Myöhemmin näiden koirien eri väri- ja kokomuunnoksia kutsuttiin monilla eri nimillä: ulmindoggi, englannindoggi, tanskandoggi, ”Hatzrüde” (metsästyskoira), villisikakoira (Saupacker) ja suurdoggi.
Vuonna 1878 seitsemän aktiivista kasvattajaa ja ulkomuototuomaria kokoontui Berliinissä tohtori Bodinusin johdolla, ja tämä ryhmä päätti ryhtyä kutsumaan kaikkia edellä mainittuja muunnoksia nimellä ”Deutsche Dogge”. Näin luotiin perusta itsenäisen saksalaisen koirarodun kasvatukselle.
Vuoden 1880 Berliinin näyttelyn seurauksena näille doggeille vahvistettiin ensimmäinen rotumääritelmä. Vuodesta 1888 rotumääritelmästä on ollut vastuussa samana vuonna perustettu yhdistys ”Deutsche Doggen-Club 1888 e.V.”, ja rotumääritelmää on vuosien varrella muutettu useaan otteeseen. Nykyinen rotumääritelmä on laadittu FCI:n mallin mukaiseksi.

Yleisvaikutelma: Tanskandoggin jalossa ulkomuodossa suureen kokoon sekä voimakkaaseen ja tasapainoiseen rakenteeseen yhdistyvät ylväys, voima ja tyylikkyys. Voimakkaassa olemuksessa yhdistyvät jalous, tasapainoisuus, sopusuhtaiset linjat ja erityisen ilmeikäs pää, ja se antaa veistoksellisen vaikutelman. Se ei koskaan ole karkeatekoinen tai hento. Tanskandoggi on koirarotujen Apollo, aina täydellisen tasapainoinen ja sukupuolileimaltaan selvä.

Tärkeitä mittasuhteita: Lähes neliömäinen, erityisesti urokset; nartut voivat olla rungoltaan hieman pitempiä.

Käyttäytyminen / Luonne: Ystävällinen, lempeä ja omistajiinsa kiintynyt. Voi olla pidättyväinen vieraita kohtaan. Aina itsevarma, peloton, helposti käsiteltävä ja rauhallinen seura- ja perhekoira, jolla on korkea ärsytyskynnys; ei käytökseltään hyökkäävä. **Yhteiskuntakelpoinen käytös on äärimmäisen tärkeää.**

Pää
Kokonaisuuteen nähden sopusuhtainen, pitkänomainen, kapea, selväpiirteinen, ilmeikäs, ei koskaan kiilamainen. Hyvin meislautunut, erityisesti silmien alta.
Etäisyyden kirsusta otsapenkereeseen tulee olla mahdollisimman sama kuin otsapenkereestä vain hieman erottuvaan niskakyhmyyn, **suhde 1:1.** Kuonon ja kallon ylälinjojen tulee olla ehdottoman yhdensuuntaiset. Edestä katsottuna pään tulee näyttää kapealta ja **kulmikkaalta,** kuononselkä on mahdollisimman leveä.
Kallo: **Kallon yläosan tulee olla litteä ja kulmikas**. Kulmakaaret ovat hyvin kehittyneet, eivät kuitenkaan korostuneet.
Otsapenger: Selvästi erottuva.
Kirsu: Hyvin kehittynyt, pikemminkin leveä kuin pyöreä; sieraimet ovat suuret. Kirsun tulee olla musta, poikkeuksena harlekiinit. Niilläkin musta kirsu on toivottava, mutta mustaläiskäinen tai lihanvärinen kirsu on kuitenkin sallittu. Sinisillä koirilla kirsu on antrasiitinvärinen (haalistunut musta).
Kuono: Syvä ja mahdollisimman suorakaiteen muotoinen, ei suippo. Kuononselkä ei koskaan saa olla kovera, kupera tai kirsua kohti laskeva.

Huulet: **Selvä huulikulma**. Hieman, mutta ei liian riippuvat eikä tiukat tai sisäänpäin kääntyneet huulet. Huulten pigmentti on tumma, harlekiineilla sallitaan epätäydellisesti pigmentoituneet tai lihanväriset huulet.
Leuat / hampaat: Hyvin kehittyneet, leveät leuat. Vahva, terve ja täydellinen leikkaava purenta (42 hammasta hammaskaavion mukaisesti). **Enintään kahden P1-hampaan puuttuminen hyväksytään.**
Posket: Poskilihakset vain hieman erottuvat, eivät missään tapauksessa ulkonevat.
Silmät: Keskikokoiset, mantelinmuotoiset, ilmeeltään eloisat, ystävälliset ja älykkäät. Silmäluomet ovat tiiviit. Eivät liian kaukana toisistaan eivätkä syvällä sijaitsevat. Mahdollisimman tummat; pistävän vaaleat tai meripihkanväriset silmät eivät ole toivottavat, joskin sinisillä koirilla hyväksytään hieman vaaleammat silmät. Harlekiineilla (musta-valko- ja harmaa-**mustakirjavilla**) sallitaan vaaleat (jäänsiniset) tai keskenään eriväriset silmät.
Korvat: Keskikokoiset, luonnollisesti riippuvat ja korkealle kiinnittyneet, etureunastaan poskenmyötäiset.

Kaula: Pitkä, kuiva ja lihaksikas, ei koskaan lyhyt eikä paksu. Sulavasti lapoihin kiinnittyvä ja hieman päätä kohti kapeneva, niskalinja on kaareva. Pystyasentoinen mutta hieman etuviisto.

Runko
Säkä: Voimakkaan rungon korkein kohta. Säkä muodostuu lapaluiden harjanteista, jotka ovat korkeammalla kuin okahaarakkeet.
Selkä: Lyhyt, **kiinteä ja lihaksikas**, lähes vaakasuora ja vain hieman taaksepäin laskeva.
Lanne: Leveä ja voimakaslihaksinen.
Lantio: Leveä, vahvalihaksinen, ristiluusta hännän kiinnityskohtaan hieman laskeva ja siihen huomaamattomasti liittyvä.
Rintakehä: Kyynärpäihin ulottuva. Selvästi kaartuvat, pitkälle taakse ulottuvat kylkiluut. Rinta on melko leveä ja syvä. Selvästi erottuva mutta ei liian korostunut eturinta.
Alalinja ja vatsa: Vatsalinja nousee sulavasti taaksepäin ja muodostaa rintakehän alaosan kanssa kauniisti kaartuvan linjan.

Häntä: Kintereisiin ulottuva, ei liian pitkä eikä lyhyt. Korkealle kiinnittynyt, tyvestään leveä ja kärkeä kohti tasaisesti oheneva, ei liian paksu. Koiran ollessa levossa häntä riippuu luonnollisella kaarella. Koiran innostuessa ja liikkuessa häntä on hieman sapelimaisesti kaartunut, se ei kuitenkaan nouse huomattavasti selkälinjaa korkeammalle.

Raajat
Eturaajat:
Yleisvaikutelma: Hyvin kulmautuneet, vahvaluustoiset ja lihaksikkaat. **Edestä katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset.**
Lavat: Voimakaslihaksiset. Pitkä ja viisto lapaluu on n. 100–110° kulmassa olkavarteen nähden.
Olkavarret: Voimakkaat ja lihaksikkaat, hyvin rungonmyötäiset, hieman lapaluita pitemmät.
Kyynärpäät: Eivät ulko- eivätkä sisäkierteiset.
Kyynärvarret: Voimakkaat ja lihaksikkaat, edestä ja sivulta katsottuna täysin pystysuorat.
Ranteet: Voimakkaat, vakaat ja vain hieman kyynärvarren rakenteesta erottuvat.
Välikämmenet: Voimakkaat, edestä katsottuna suorat, sivulta katsottuna vain hieman viistot.
Etukäpälät: Pyöreähköt, korkeat, varpaat hyvin kaartuvat ja tiiviit (ns. kissankäpälät). Kynnet ovat lyhyet, vahvat ja mahdollisimman tummat.
takaRaajat:
Yleisvaikutelma: Lihaksisto on kauttaaltaan vahva, jolloin lantio, lonkka ja reisi vaikuttavat leveiltä ja pyöristyneiltä. Voimakkaat, hyvin kulmautuneet takaraajat ovat takaa katsottuna yhdensuuntaiset eturaajojen kanssa.
Reidet: Pitkät, leveät ja hyvin lihaksikkaat.
Polvet: Voimakkaat, lähes suoraan lonkkanivelen alapuolella sijaitsevat.
Sääret: Pitkät ja lihaksikkaat, suunnilleen reiden pituiset.
Kintereet: Voimakkaat ja vakaat, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.
Välijalat: Lyhyet ja voimakkaat, lähes kohtisuorassa alustaan nähden.
Takakäpälät: Kuten etukäpälät.

LiikKEET: Tasapainoiset, sulavat, maatavoittavat ja keveän joustavat; raajojen tulee edestä ja takaa katsottuna liikkua yhdensuuntaisesti ja hyvässä tasapainossa.

Nahka: Tiiviisti pinnanmyötäinen, yksivärisillä hyvin pigmentoitunut, harlekiineilla pigmentointi on läiskien mukainen.

KARVAPEITE

Karva: Hyvin lyhyttä ja tiheää, sileää, rungonmyötäistä ja kiiltävää. Ei koskaan karkeaa tai kaksinkertaista.
Väri: Tanskandoggia jalostetaan kolmena erillisenä väriryhmänä:

1. Keltaiset ja juovikkaat
2. Harlekiinit (valkoinen mustin laikuin), harmaaharlekiinit (merle, harmaa mustin laikuin) ja mustat
3. Siniset.

Keltainen: Vaalean kullankeltaisesta syvään kullankeltaiseen, **rungossa väri on kauttaaltaan samaa sävyä.** Musta maski on toivottava. **Pienet valkoiset merkit rinnassa sallitaan.**

Juovikas: Pohjaväri vaalean kullankeltaisesta syvään kullankeltaiseen, jossa mahdollisimman säännölliset ja selvästi erottuvat, kylkiluiden suuntaiset mustat juovat. Musta maski on toivottava. **Pienet valkoiset merkit rinnassa sallitaan**.

Harlekiini (valkoinen mustin laikuin): Pohjaväri on puhtaan valkoinen, mieluiten ilman pieniä pilkkuja. Valkoisella pohjalla on rosoreunaisia, puhtaan kiiltävänmustia läiskiä, jotka ovat jakautuneet tasaisesti koko runkoon. Harmaat tai ruskehtavat alueet tai sävyt mustissa läiskissä eivät ole toivottuja, eivät myöskään sinertävänharmaat pilkut valkoisessa värissä.
Harmaaharlekiini (merle, harmaa mustin laikuin): Pohjaväri harmaa, mieluiten ilman pieniä pilkkuja. Harmaalla pohjalla rosoreunaisia, puhtaan mustia läiskiä, jotka ovat jakautuneet tasaisesti koko runkoon. Valkoiset merkit rinnassa ja käpälissä sallitaan. Tähän kuuluvat myös manteliväriset, joilla harmaa-mustat läiskät peittävät rungon manttelin tavoin ja kuono, kaula, rinta, vatsanalus, raajat ja hännänpää ovat valkoiset.

Musta: Kiiltävän musta, valkoiset merkit rinnassa ja raajoissa ovat sallittuja. Mustiin lasketaan myös **manteliväriset,** joissa musta väri manttelin tavoin peittää rungon ja kuono, kurkku, rinta, vatsanalus, raajat ja hännänpää **ovat** valkoiset. Tähän värimuunnokseen sisältyvät myös koirat, joiden pohjaväri on valkoinen ja mustat läiskät ovat suuria ("plattenhunde").

Sininen: Puhtaan teräksensininen, valkoiset merkit rinnassa ja käpälissä ovat sallittuja.

KOKO

Säkäkorkeus: Urokset vähintään 80 cm ja enintään 90 cm
Nartut vähintään 72 cm ja enintään 84 cm

Virheet: Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen ja sen vaikutukseen koiran terveyteen ja hyvinvointiin.

- Pää: Riittämätön otsapenger.
- **Kuono: Ajoittain sisäänpäin kiertyvä alahuuli (alahuuli jää ylä- ja alaetuhampaiden väliin).**
- Leuat / hampaat: Yksittäisten etuhampaiden epäsäännöllinen asento, mikäli purenta kuitenkin pääosin pysyy oikeana; liian pienet hampaat. Osittainen tasapurenta.
- Silmät: Ulkonevat tai syvällä sijaitsevat.
- **Korvat: Liian korkealle tai matalalle kiinnittyneet, ulkonevat tai litteät korvat.**
- **Kaula: Pysty "kauriinkaula".**
- Lavat: Löysät tai liioitellun lihaksikkaat; pystysentoiset lapaluut.
- **Selkä: Taaksepäin kohoava tai liian pitkä.**
- **Rintakehä: Tynnyrimäinen tai litteä**.
- **Alalinja ja vatsa: Riittämättömästi kohoava vatsaviiva, liian roikkuvat nisät.**
- Kyynärpäät: Löysät kyynärpäät.
- Kyynärvarret: Taipuneet tai rannenivelen yläpuolelta pullistuneet.

- Välikämmenet: Pullistuneet, hyvin pehmeät tai ylikääntyvät.
- Takaosa: liian niukasti kulmautuneet tai ylikulmautuneet takaraajat, pihtikinttuisuus tai länkisäärisyys, ahdasasentoiset takaraajat.
- **Häntä: liian korkealle tai liian matalalle kiinnittynyt, kiertynyt tai harjamainen häntä.**
- Käpälät: Hajavarpaiset tai pitkät käpälät. Takakannukset. (Huom. Suomessa typistyskielto)
- **Väri: Keltaisilla koirilla harmahtava, sinertävä tai nokinen väri, juovikkailla harmahtava, sinertävä tai nokinen pohjaväri ja epäselvät juovat. Mustilla koirilla kellertävä, ruskehtava tai sinertävä väritys. Sinisillä koirilla kellertävä tai mustansininen väri.**

VAKAVAT virheet:

- Luonne: Itseluottamuksen puute, arkuus, hermostuneisuus
- **Nahka: Voimakkaat rypyt kuonossa ja poskissa, selvästi löysä kurkun- tai kaulanalusnahka**
- Pää: Pyöreä kallo, liian ulkonevat poskilihakset
- Silmät: Löysät silmäluomet, punoittavat sidekalvot
- Selkä: Notko- tai köyryselkä
- Lantio: Liian jyrkästi laskeva tai **täysin vaakasuora** lantio
- Häntä: Vahingoittunut, kärjestään paksuuntunut tai typistetty häntä
- Liikunta: **Lyhytaskelinen liikunta, jatkuva peitsaaminen**

Hylkäävät virheet:

- Vihaisuus tai liiallinen arkuus
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen
- Luonne: Pelkopureminen, matala ärsytyskynnys
- **Sokeus ja kuurous**
- Kirsu: Maksanvärinen tai halkinainen kirsu
- Silmät: Ulko- tai sisäkierteiset tai liian roikkuvat silmäluomet (ektropium, entropium, makroblepharium), keskenään eriväriset silmät kaikilla yksivärisillä koirilla
- Leuat / hampaat: ylä-, ala- tai ristipurenta, tasapurenta, hammaspuutokset **lukuun ottamatta enintään kahden P1-hampaan puutosta**
- Häntä: häntämutka (= epämuodostuneita häntänikamia)
- Väri: Keltaisilla ja juovikkailla koirilla: hopeansininen tai isabellanväri, valkoinen otsapiirto, kaulus, valkoiset käpälät tai ”sukat” tai hännänpää. Harlekiineilla: valkoinen väri täysin ilman mustaa pigmenttiä (albiino) eli “posliiniharlekiini” (valkoisessa pohjavärissä sinisiä, keltaisia, juovikkaita tai **harmaita laikkuja**). Sinisillä: valkoinen otsapiirto, kaulus, sukat tai hännänpää.
- Koko: Rotumääritelmän antaman säkäkorkeuden alitus

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivestä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria.

Yleistä rodusta ja rodun ulkomuodosta

Tanskandogin esivanhempina pidetään vanhoja ”Bullenbeissereita” kuten myös ajavia vinttikoiria ja villisikakoiria,jotka olivat englantilaistyyppisen vahvan mastiffin ja vinttikoiran välimuotoja. Nykyinen tanskandoggi on suuri, voimakas, tasapainoinen koira, jossa yhdistyy ylväys, voima ja tyylikkyys. Rodussa ei ole liioiteltuja yksityiskohtia, jollei suurta kokoa lasketa sellaiseksi. Voimakkaassa ja jäntevän atleettisessa olemuksessa yhdistyy jalous, yleisvaikutelman tasapainoisuus, sopusointuiset linjat ja erityisen ilmeikäs pää. Tanskandoggi antaa katsojalle vaikutelman jalosta patsaasta. Voiman ja tyylin tulee ilmentyä koossa, liikunnassa, luustossa ja lihaksistossa. Tanskandoggi on rakenteeltaan lähes neliömäinen koira, raajojen ja rungon mittasuhteiden tulee olla rodun kotimaan tekemän rotumääritelmän tulkinnan mukaan 45/55 ja koiran tulisi ylittää selvästi rotumääritelmässä mainitut minimikorkeudet. Koiran ollessa tasapainoinen, sopusuhtainen sekä liikkuessaan rodunomaisella tavalla, ei rotumääritelmässä mainittujen ylärajan suositusten ylitys ole ratkaisevaa.

Tanskandogilla on pitkänomainen kapealinjainen pää, jonka tulee olla selväpiirteinen ja ilmeikäs. Oikea ystävällinen ja rauhallinen ilme sekä aristokraattinen olemus ovat rodulle tärkeitä piirteitä ja antavat oikean rodunomaisen vaikutelman. Suurin osa rodun yksilöistä vastaa tällä hetkellä ulkomuodollisesti kohtuullisen hyvin rotumääritelmää, mutta parannettavaa kuitenkin löytyy. Suurimmat poikkeavuudet löytyvät eri väriryhmien väliltä sekä ns. rotutyypin eriäväisyyksistä. Pään vahvuudet ja muoto vaihtelevat myös väriryhmien välillä ja myös niiden sisällä. Rotumääritelmän määrittelemät koiran ominaisuudet eivät altista rodun hyvinvointia, mutta kaikenlainen rotumääritelmässä mainittujen ominaisuuksien liioittelu altistaa rodun hyvinvointi ongelmille esimerkiksi kun rotumääritelmässä mainitaan vahva, voimakas ei sitä tulisi tulkita, että mitä vahvempi ja voimakkaampi sitä parempi tai vastaavasti jalo, elegantti – ei tarkoita mitä jalompi tai elegantimpi sitä parempi. Myöskään nopeakasvuista erittäin suurikokoista rotua ei saisi pyrkiä saamaan aikuisen koiran muotoon ja mittoihin jo heti vuoden ikäisenä. Kasvulle ja vahvistumiselle aikuisen koiran mittoihin ja ominaisuuksiin tulee antaa aikaa eikä missään tapauksessa suosia ns ”broilerikasvatusta”. Näiden ominaisuuksien korostaminen altistaa mm. sairaille ominaisuuksille rakenteessa, jotka vaikuttavat voimakkaasti koiran elämänlaatuun ja myös elämän pituuteen. Myös pään voimakas ei-tyypillinen rakenne ja liika nahkaisuus altistavat mm silmä- ja iho-ongelmille.

4.4.2 Näyttelyt ja jalostustarkastukset

Rodun koirien näyttelykäynnit

Keltainen ja tiikerijuovainen

VUOSI	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	YHTEENSÄ
2021	285	57	13	1	0	2	358
2022	537	123	16	0	3	2	681
2023	390	75	10	0	6	2	483
2024	436	73	7	1	5	2	524
2025	435	66	5	0	4	4	514

Musta ja harlekiini

VUOSI	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	YHTEENSÄ
2021	134	78	30	1	2	2	247

2022	371	115	41	2	6	4	539
2023	366	126	27	1	0	2	522
2024	449	136	29	4	4	1	623
2025	435	115	10	0	6	5	571

Sininen

VUOSI	ERI	EH	H	T	EVA	HYL	YHTEENSÄ
2021	118	36	6	1	4	0	165
2022	243	54	8	0	1	3	309
2023	159	54	10	2	0	3	228
2024	199	59	27	0	2	3	290
2025	245	88	6	1	1	4	345

Tanskandoggiväki käy aktiivisesti näyttelyissä ja näyttelyt ovatkin rodun harrastajien keskuudessa ehdottomasti yleisin harrastusmuoto. Tanskandoggit ovat sijoittuneet usein ryhmäkilpailuissa ja jopa BIS-tasolla. Suomalaiset tanskandoggit ovat niittäneet mainetta ja kunniaa myös maailmalla sekä suurissa arvokisoissa, kuten Maailmanvoittaja-näyttelyissä.

Seuraavaan osioon on kerätty vuosien 2021–2025 näyttelyiden ei voida arvostella (EVA), ja hylätty tulokset (HYL).
Hylätty tuloksissa ei ole yhtään käytöksestä johtuvaa tulosta, lähes kaikki HYL tulokset johtuvat virheellisestä purennasta, hammaspuutoksista sekä ontumisesta.
Näyttelyissä EVA ja HYL tulokset vuosina 2021–2025 kaikissa väreissä yhteensä, 14 kpl EVA / 44 kpl HYL.
Tilastointijakson aikana vuosina 2022 ja 2025 oli eniten EVA ja HYL tuloksia, 2022 yhteensä 19 kpl (EVA 10 kpl ja HYL 9 kpl) ja 2025 24 kpl (EVA 11 kpl ja HYL 13 kpl).

Väriryhmittäin käyttäytymisestä johtuvat tulokset
v. 2022 jakautuivat seuraavasti:
- keltainen-tiikeri-väriryhmä 4kpl,
- musta-harlekiini -väriryhmä 5kpl.
V. 2025
- keltainen-tiikeri 8kpl ja

- musta-harlekiini 4kpl.
Väreittäin vuosien 2021–2025 tulokset jakautuivat seuraavasti
Keltainen / tiikeri tulokset: EVA 18 kpl / HYL 12 kpl.
Musta / harlekiini tulokset: EVA 18 kpl / HYL 14 kpl.
Sininen tulokset: EVA 8 kpl / HYL 13 kpl.

Näyttelyluokittain tarkasteltuna:
Juniioriluokka 2 kpl EVA, 16 kpl HYL
Nuorten luokka 4 kpl EVA, 2 kpl HYL
Avoin luokka 7 kpl EVA, 17 kpl HYL
Valioluokka 7 kpl EVA, 4 kpl HYL
Veteraaniluokka 4 kpl EVA, 0 kpl HYL

Rodun koirien jalostustarkastukset
Ajanjaksolla 2021-2025 jalostustarkastettiin 5 tanskandoggia hyväksytysti.
Suomen Kennelliiton ulkomuodon jalostustarkastuskaavakkeessa on 3 vaihtoehtoa: jalostustarkastus suoritettu, jalostustarkastus hylätty sekä jalostustarkastus keskeytetty. Kaikki em. ajanjaksolla tarkastetut koirat läpäisivät jalostustarkastuksen. Jalostustarkastuksien tulokset ovat julkisia.

4.4.3 Ulkomuoto ja rodun käyttötarkoitus
Tanskandoggi on alkuperältään metsästyskoira, jota käytettiin lähinnä suurriistan metsästykseen. Nykypäivän tanskandoggi on suurikokoinen seurakoira, jonka kanssa voi harrastaa lähes kaikkia koiraharrastuslajeja. Näyttelyharrastus on tämän päivän suosituin kaikista harrastuslajeista, mutta osallistujia löytyy myös muihin lajeihin kuten agility-, tottelevaisuus-, RallyToko, Nose Work, vesipelastus ja vuosittain järjestetään tanskandoggeille myös MEJÄ-mestaruuskoe.
Rotu on seura-/perhekoirana tunnettu ja soveltuu siihen mitä parhaimmin, mutta kuten edellä mainittu, siitä on myös lukuisiin harrastuksiin omistajan innostuksen mukaan.

4.4.4 Yhteenveto rodun keskeisimmistä ulkomuoto- ja rakenneongelmista
Keskeisimmät ongelmakohdat
Yksi suurimmista ongelmista ja samalla tärkeimmistä tavoitteista on yhtenäisen rotutyypin löytyminen ja lähentyminen väriryhmien (musta - harlekiini/ keltainen -tiikerijuovainen/ sininen) välillä. Rodun suurempia ongelmia ovat tällä hetkellä epätyypilliset päät ja sitä kautta ei tyypilliset ilmeet sekä muut rakenne ongelmat, joista johtuu myös ongelmat liikkeissä. Mittasuhteet ovat kohtuuden rajoissa kaikissa väreissä. Säkäkorkeudet ovat hienosti mittojen sisällä ja sukupuolileimat pääosiltaan erittäin hyviä. Rakenneongelmista mainittakoon myös raajojen kulmaukset. Lähes poikkeuksetta etukulmaukset ovat suoria tai suorahkoja, joka näkyy hyvinkin lyhyinä ja korkeina etuaskeleina. Kun taas takakulmauksien osalta jo mennään toiseen ääripäähän eli ylikulmautuneisuuteen. Tämä epätasapaino luonnollisesti aiheuttaa ongelmaa haluttuun tasapainoiseen rakenteiseen sekä liikkeisiin.
Mittasuhteiltaan tanskandoggin kuuluu olla lähes neliö, jonka rungon ja raajojen suhde 45 / 55. Uroksien tulisi siten olla mittasuhteiltaan lähes neliö, kun taas narttu voi olla selvästi pidempikin. Ylälinjan tulee olla sulava niskasta säkään, siitä vahva tiivis suora selkälinja ja kauniisti kaareutuva lantio sekä jatkeena kauniisti kiinnittynyt häntä. Häntä saa nousta innostuneella koiralla selkälinjan yläpuolelle, mutta se ei saa olla liikkeessä voimakkaasti kaartuneena ylöspäin.
Tanskandoggin lähes neliömäinen rakenne ei vaadi eikä salli liioitellun pitkiä ja ilmavia liikkeitä, vaan liikkeiden tulee olla tasapainossa ja askeleen helppoa ja sujuvaa. Etuosan puutteista ja virheistä johtuen rodussa on löysiä etuliikkeitä ja sisään- tai ulospäin kiertyneitä raaja-asentoja. Etuaskeleesta puuttuu usein ulottuvuus ja etuliikkeet ovat yleensä hyvin jäykän ja sidotun oloisia. Oikea-asentoiset lavat mahdollistavat kaulan liittymisen säkään sulavasti eikä siinä silloin ole näkyvissä selvää kulmaa eikä koiran nahka mene sään kohdalta ns vekeille.

Koirien ylälinjojen pysymiseen tiiviinä ja tasaisena liikkeessä tulee myös kiinnittää huomiota. Useasti koiran etuosan putoaminen liikkeessä johtuu etuosan virheellisestä rakenteesta ja tästä syystä koira liikkuu antaen takakorkean vaikutelman. Takaosan kulmauksien puute lähtee usein lyhyestä ja jyrkästä lantiosta, jolloin koko koiran ulottuvuus jää rungon alle ja liike pyörii myös rungon alla. Liikkeestä muun muassa puuttuu maatavoittavuus ja takapotku eli ”drive”. Kintereet ovat usein myös korkeita sekä heikot ja löysät.
Sukupuolileiman puuttuminen nousee myös yhtenä ongelmana rodussa esiin, niin urosten kuin narttujenkin kohdalla. Keveys ja ilmavuus antaa uroksessa vaikutelman puutteellisesta sukupuolileimasta, samoin kuin myös nartun liiallinen voima ja vahvuus antaa liioitellun ja maskuliinisen vaikutelman. Molemmat ääripäät eivät kuulu rodun ominaisuuksiin, joskin nartun maskuliinisuus ei ehkä niin suuri virhe kuin uroksen narttumainen liiallinen keveys ja jalous.
Väreihin tulee kiinnittää huomiota musta-harlekiini väriryhmässä, esimerkiksi mustien valkoisiin merkkeihin pään alueella, suuriin valkoisiin merkkeihin sekä valkoisiin sukkiin, kuten myös harlekiinien pohjaväriin sekä mustien merkkien kokoon. Myös täysin valkovoittoinen väritys pelkällä pään harlekiinivärityksellä ei ole toivottavaa eikä missään tapauksessa korkeasti palkittavaa. Harmaaharlekiini uutena värinä tässä väriryhmässä antaa oman haasteensa. Värin tulee olla kuin harlekiini, mutta harmaalla pohjalla ja vain manttelikuvioon saakka hyväksyttävillä valkoisilla merkeillä. Manttelin toivottava värinmääritys on selkeästi ilmoitettu rotumääritelmässä.
Keltainen- tiikerijuovainen väriryhmässä on syytä myös huomioida valkoisten rintamerkkien uudelleen sallittavuus uudessa rotumääritelmässä. Keltaisen värin tulisi olla vaalean kullan keltaisesta alkaen syvään tummaan kullan keltaiseen sekä pigmentin päässä ja kynsissä tulisi olla musta.
Sinisen tulisi olla sininen, ei tulkinnanvarainen musta tai voimakkaasti ruskeasävyinen taikka haalea vedenvärinen.
Vaikka väri ei ole rotumme ongelmista suurimpia, on siihenkin kiinnitettävä huomiota. Silmien väriin tulee niin ikään myös kiinnittää huomiota, varsinkin väreissä missä rotumääritelmän mukaan tulisi olla tummat silmät. Ilme on rodulle tärkeä ja vaaleat silmät antavat usein pistävän ja vääränlaisen ilmeen. Eriväriset silmät on sallittu vain harlekiini värisellä koiralla.
Tanskandoggin rotuominaisuuksiin kuuluu ilmeikäs, selväpiirteinen, pitkälinjainen pää ja jossa edelläkin mainittu ystävällinen ja aristokraattinen ilme. Usein päässä esiintyy virheitä, jotka johtavat ei toivottuihin ominaisuuksiin, kuten suuret roikkuvat huulet ja runsas nahkaisuus pään alueella, jotka johtavat usein liian avoimiin / roikkuviin luomiin. Liian tiiviit luomet ja vinot silmät eivät myöskään anna oikeaa ilmettä. Rotumääritelmässä mainitaan, että silmien tulee olla keskisuuret, mantelinmuotoiset ja luomet mahdollisimman tiiviit. Kuonon ja kallon pituuden tulisi olla mahdollisimman sama ja ylälinjojen yhden suuntaiset ja tasaiset sekä voimakkuudeltaan yhtenevät. Kuononselässä on oltava riittävästi leveyttä ja vahvuutta eikä se saisi kaventua kohti kirsua ja antaa suippoa ja kapeaa kevyttä vaikutelmaa. Hyvän huulikulman omaavat huulet ovat runsaat mutta ei koskaan liioitellusti roikkuvat. Liialliset huulipussit antavat raskaan ja mastiffimaisen vaikutelman ja poimuuntuminen tuo iho-ongelmia. Virheellisesti alahuulen rullautuminen yli etualahampaiden on vakava virhe ja myös terveyshaitta. Raskaita, karkeita kalloja esiintyy melko paljon ja tähän yleisesti liittyy se, että koiralla on myös poskia, jolloin pään kapea ja pitkälinjaisuus puuttuu. Kallojen pyöreydestä on jonkin verran päästy eroon, mutta kallon ja kuonon tasapaino ja suhde ovat vielä hieman kadoksissa. Otsapenkereet ovat lähes poikkeuksetta hieman puutteellisia. Pään pituuden ja kapeuden ihannoinnissa ei pidä myöskään mennä liiallisuuksiin, vaarana on se, että pään pituuden kasvaessa alaleuan kapenemisesta tulevia hammas- ja purentaongelmia pääsee syntymään.
Tanskandoggille koko on tärkeä, mutta sitä ei tule ihannoida rakenteen ja terveyden kustannuksella. Rotumääritelmä korostaa voimakkaan yleisvaikutelman tasapainoa ja sopusointuisuutta. Kaikenlainen liioiteltu voimakkuus, raskaus, keveys tai korkeus ei ole tasapainossa ja sopusoinnussa. Alamittaisia tanskandoggeja ei ole esiintynyt ja alamittaisuuden perusteella koiria ei ole näyttelyissä hylätty. Uusitun rotumääritelmän maksimikorkeus uroksilla on 90 cm ja nartuilla 84 cm. Nämä korkeudet varmasti joidenkin yksilöiden kohdalla ylittyy ja joskus

jopa usealla senteilläkin, mutta tasapainoisuus ja terverakenteisuus ovat paljon tärkeämpiä kuin korkeus.
Tanskandoggi tunnetaan ja tiedetään nopeakasvuisena rotuna, jonka seurauksena myös esiintyy jonkin verran kasvuhäiriöitä. Nopeasti kasvavana jättiläisenä tulisi jalostuksessa, näyttelyarvosteluissa ja muissakin harrastuksissa muistaa, ettei suosita ns. broilerikasvatusta ja että junioriluokan 12 kk ”honkkelin” ei tarvitse eikä saisi olla valmiin aikuisen koiran näköinen. Suositeltavaa olisi, että esimerkiksi uros on ns. valmis vasta 3-vuotiaana ja parhaimmillaan 5-6 vuotiaana. Nartut kehittyvät astetta nopeammin ja narttu aikuistuu parhaimmilleen 3 vuoden ikäisenä.
Kun tanskandoggin pentu syntyy 500-700 g painoisena ja vuoden vanhana painaa 45-70 kg, on vauhti kasvamisessa niin nopeaa, ettei sitä saa muilla tavoilla kiihdyttää. Mikäli keski-ikää halutaan pidentää, tulisi jalostuksessa suosia hitaasti kehittyviä yksilöitä, jotka siten 3-4 -vuotiaana ovat valmiita.
Tuomarikoulutuksessa tähän on myös syytä panostaa, ettei näyttelypuolen painotus suosi liian nopeaa kasvua ja vahvistumista. Junioriluokassa aikuiselta näyttävä massakas uros harvoin enää 4-5 vuotiaana kehissä esiintyy, kun taas nuori pitkäjalka ja vielä junioriluokassa hieman rungoton esiintyy silloin parhaimmillaan.
Rodun säilymisessä mahdollisimman paljon rotumääritelmän mukaisena tulee välttää kaikenlaista liioittelua ja ylilyöntejä koiran vahvuuden, koon sekä luonne ominaisuuksien kustannuksella. Tasapainoisuus (myös luonteen osalta), sopusuhtaisuus ja hidas kehittyminen ovat asioita, joihin tulee kiinnittää tulevina vuosina erityistä huomiota muiden rotuominaisuuksien rinnalla.

5. YHTEENVETO AIEMMAN JALOSTUKSEN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Rodun edellisen jalostuksen tavoiteohjelman voimassaolokausi
1.1.2022 - 31.12.2026

Rodun ensimmäisen tavoiteohjelman voimassaolokausi
1.1.2007 - 31.12.2011

5.1 Käytetyimpien jalostuskoirien taso

Urosten jälkeläistilastot 2016-2025, keltainen ja tiikerijuovainen

#	Uros			Pennut		Lonkat			Kyynärnivelet		
		Synt. vuosi	BLUP	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Tutkittu %	Sairas %
1	SMALLTALL'S KNOW IT ALL	2019	83 (73%)	53	22	10	19 %	70 %	10	19 %	20 %
2	DJURHEDENS BALTAZAR AF LISE	2016	99 (75%)	24	25	9	38 %	56 %	9	38 %	22 %
3	CHILL GIANT'S COGNAC HENNESSY	2016	97 (70%)	21	20	5	24 %	80 %	5	24 %	20 %
4	MAX'S GREAT BOHEMIAN RHAPSODY	2018	88 (71%)	19	0	3	16 %	100 %	3	16 %	0 %
5	CATAPHA'S GOLDEN I'M FEAR OF THE DARK	2018	92 (66%)	17	10	2	12 %	100 %	2	12 %	0 %
6	EDENDANE'S THE JOE COOL	2018	113 (72%)	13	11	3	23 %	33 %	3	23 %	0 %
7	JÄTTILÄISEN MYRRHIS ODORATA	2017	93 (72%)	13	6	6	46 %	100 %	6	46 %	0 %
8	MAXIDAN'S ABRACADABRA	2016	105 (67%)	12	0	4	33 %	50 %	4	33 %	0 %
9	RED RUBLEV A HARD DAY'S NIGHT	2016	107 (67%)	11	0	0	0 %	*	0	0 %	*
10	HOPPINGHAM'S SARDI DW FOR EXAMPLE	2020	116 (68%)	10	4	2	20 %	0 %	2	20 %	0 %

Taulukossa näkyy jalostukseen eniten käytettyjen urosten tuottamien pentueiden ja pentujen kokonaismäärä, toisen polven pentujen lukumäärä, lonkka- ja kyynärnivelkuvattujen jälkeläisten määrä yksilöinä ja prosentteina sekä kuvatuista jälkeläisistä sairaiksi todettujen (lonkkakuvaustulos C tai huonompi, kyynärnivelkuvaustulos 1 tai huonompi) määrä yksilöinä ja prosentteina.

Tilastointijaksolla 2016–2025 ensimmäisenä olevalla uroksella Small Tall's Know It All on jälkeläisiä 53 kpl. Toisessa polvessa eniten jälkeläisiä on Djurhedens Baltazar Af Lise , 25 kpl.

BLUP-indeksi on kunkin uroksen nykytilannetta (joulukuu 2025) kuvaava arvo lonkkien suhteen. Jalostukseen käytettyjen urosten taulukossa lonkkaindeksit ovat erittäin hyviä (>100) neljällä uroksella ja näistä kahdella erinomainen (>110). PEVISA:n mukaisia röntgenkuvantamistutkimuksia (lonkat ja kyynärät) on edelleen tehty melko pienelle osalle urosten jälkeläisistä alle neljännes (22,8 %). vain yhdellä uroksella on 46% jälkeläisistä tutkittu. Sairaiden keskimääräinen osuus tutkituista jälkeläisistä lonkkaniveldysplasian suhteen on noin puolet (68,2 %). sen sijaan jälkeläisten keskimääräinen kyynärniveldysplasiasairaiden osuus on 11,4 %. Tulee jatkossa kiinnittää huomiota käytettyjen koirien lonkka- ja kyynärnivelkuvantamistuloksiin.

Urosten jälkeläistilastot 2016-2025, musta-harlekiini

#	Uros			Pennut		Lonkat			Kyynärnivelet		
		Synt. vuosi	BLUP	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Tutkittu %	Sairas %
1	HAINARON ABSOLUTE ARROW	2017	104 (57%)	26	12	10	38 %	90 %	10	38 %	0 %
2	HIMMELSSTEIN DE ROYAL TOPAZ	2021	92 (57%)	23	0	1	4 %	*	0	0 %	*
3	SCHMUCKSTÜCK'S ELIJAH	2016	91 (57%)	21	0	0	0 %	*	0	0 %	*
4	VIA GRANO'S PRIMERRANGO	2016	111 (57%)	14	0	3	21 %	33 %	3	21 %	0 %
5	*BENTLEY'S DANCER IN THE MORNING*	2018	*HDA ED0	12	0	0	0 %	*	0	0 %	*
6	CHAMPION MOYEGO SERDTSA ORION	2018	89 (57%)	12	10	2	17 %	50 %	2	17 %	0 %
7	*DIAMOND VOM POLARSTERN*	2017	*HDA ED0	11	0	0	0 %	*	0	0 %	*
8	PIISTAR LEONARDO DA VINCI	2018	110 (57%)	10	0	5	50 %	0 %	5	50 %	0 %
9	HAPPY HARLEKIN'S HARALD FINEHAIR	2019	90 (57%)	10	0	0	0 %	*	0	0 %	*
10	*OHANA'S LOVE THING*	2016	*HDA ED0	10	0	0	0 %	*	0	0 %	*

* BLUP indeksin kohdalla on ulkomainen koira, jolla ulkomaiset HD/ED lausunnot

Tilastointijaksolla 2016–2025 ensimmäisenä olevalla uroksella Hainaron Absolute Arrow on jälkeläisiä 26 kpl. Toisessa polvessa eniten jälkeläisiä on samalla koiralla, 12 kpl.

BLUP-indeksi on kunkin uroksen nykytilannetta (joulukuu 2025) kuvaava arvo lonkkien suhteen. Jalostukseen käytettyjen urosten taulukossa lonkkaindeksit ovat erittäin hyviä (>100) kolmella uroksella ja näistä kahdella erinomainen (=110). PEVISA:n mukaisia röntgenkuvantamistutkimuksia (lonkat ja kyynärät) on edelleen tehty melko pienelle osalle urosten jälkeläisistä reippaasti alle neljännes (14,1 %). Yhdellä uroksella puolet jälkeläisistä on tutkittu. Sairaiden keskimääräinen osuus tutkituista jälkeläisistä lonkkaniveldysplasian suhteen on yli puolet (52,3 %). Sen sijaan jälkeläisten keskimääräinen kyynärniveldysplasiasairaiden osuus on 0 %. Tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota käytettyjen koirien lonkkakuvantamistuloksiin.

Urosten jälkeläistilasto 2016-2025, siniset

#	Uros			Pennut		Lonkat			Kyynärnivelet		
		Synt. vuosi	BLUP	Yhteensä	Toisessa polvessa	Tutkittu	Tutkittu %	Sairas %	Tutkittu	Tutkittu %	Sairas %
1	BLUE HOOD'S RYKER'S ROAD	2017	105 (67%)	16	10	2	12 %	0 %	2	12 %	0 %
2	GRANDEBYNS EGO	2020	107 (53%)	13	0	8	62 %	12 %	8	62 %	0 %
3	DANEMANIAN FAITH IN BLU FOR LHAD	2018	114 (68%)	10	9	2	20 %	0 %	2	20 %	50 %
4	PINZA'S BLUE FROZEN EXPECTATIONS AT RENES	2016	90 (44%)	10	8	2	20 %	100 %	2	20 %	50 %
5	GRANDE GREMIN'S I M YOUR LOVEJOY	2016	107 (68%)	10	10	2	20 %	0 %	2	20 %	0 %
6	BOMMEL VOM RÄUBERBARON	2017	104 (50%)	9	21	5	56 %	20 %	5	56 %	0 %
7	ELDERBERRY`S KNOCKING KNIGHT OF HEARTS	2021	87 (49%)	7	0	3	43 %	33 %	3	43 %	0 %
8	BE FINNISH GOLDEN BOY LINDEN RIVER	2016	93 (57%)	5	0	0	0 %	*	0	0 %	*
9	*HIGHLANDER VON DER SCHLEHHECKE*	2016	*HDA ED0	5	0	0	0 %	*	0	0 %	*
10	*CASANOVA OF WHISPERING DELIGHT*	2019	*HDA ED0	5	0	0	0 %	*	0	0 %	*
11	GRANDE GREMIN'S KING OF THE RING	2019	95 (63%)	1	0	0	0 %	*	0	0 %	*

* BLUP indeksin kohdalla on ulkomainen koira, jolla ulkomaiset HD/ED lausunnot

Tilastointijaksolla 2016–2025 ensimmäisenä olevalla uroksella Blue Hood's Ryker's Road on jälkeläisiä 16 kpl. Toisessa polvessa eniten jälkeläisiä on Bommel Vom Räuberbaron, 21 kpl.

BLUP-indeksi on kunkin uroksen nykytilannetta (joulukuu 2025) kuvaava arvo lonkkien suhteen. Jalostukseen käytettyjen urosten taulukossa lonkkaindeksit ovat erittäin hyviä (>100) viidellä uroksella ja näistä yhdellä erinomainen (>110). PEVISA:n mukaisia röntgenkuvantamistutkimuksia (lonkat ja kyynärät) on edelleen tehty melko pienelle osalle urosten jälkeläisistä keskimäärin viidennes (26,4 %). Kahdella uroksella ei ole tutkittu yli 50 % jälkeläisistä. Sairaiden keskimääräinen osuus tutkituista jälkeläisistä lonkkaniveldysplasian suhteen 20,8 % ja kyynärniveldysplasian suhteen on 8,3 %. Tulee jatkossakin kiinnittää huomiota käytettyjen koirien kuvantamistuloksiin.

Täytyy edelleen huomioida, että tutkittujen määrät ovat vielä vähäisiä muutamaa poikkeusta lukuunottamatta. Tulokset ovat vain viitteitä antavia eikä suurempia johtopäätöksiä niiden perusteella voi vielä tehdä.

5.2 Aiemman jalostuksen tavoiteohjelman toteutuminen

Tavoite	Toimenpide	Tulos
Jalostuspohja Mahdollisimman laajan geenipohjan säilyttäminen. Sukusiitoksen tulee pysyä alhaisena. Väristeytyksiä tehdään geenipoolin laajentamiseksi. Sukusiitosaste enintään 6,25 viidellä polvella laskettuna.	Jalostussuositukset ja ohjeet. Tiedonjakoa kasvattajille.	Väristeytysten osalta on pyritty hyväksymään yhdistelmät joissa geenipohjan laajentaminen on ollut yhtenä päämääränä jos jalostusohjesäännön vähimmäisvaatimukset ovat täyttyneet Sukusiitosaste on ollut alle 6.25% jalostustoimikunnan käsittelemissä yhdistelmissä Rotuyhdistys on järjestänyt rakenteesta webinaarin vuonna 2022 ja sydänsairauksista webinaarin vuonna 2023, lisäksi järjestettiin live ja etäluento selkäsairauksista vuonna 2023.

Käyttäytyminen ja luonne Säilytetään lempeä ja ystävällinen luonne. Rodussa ei saa esiintyä epävarmuutta tai arkuutta. Jalostukseen ei käytetä vihaisia tai arkoja koiria	Jalostusohjeena - jos koira on saanut HYL tai EVA näyttelyssä luonteen vuoksi kaksi kertaa, koira tulee käyttäytymiseltään jalostustarkastaa, luonnetestata tai MH-luonnekuvata hyväksytyllä tuloksella (LT min. +75) Järjestetään jalostustarkastus vuosittain. koulutetaan MH-luonnekuvauksen toimihenkilöitä. Kasvattajille ja omistajille suunnatut luonne-/käyttäytymiskyselyt.	Yhtään HYL tai EVA:n saanutta yksilöä välillä 2022-2026 ei ole testattu millään luonnetta kuvaavalla menetelmällä. Ajanjaksolla 2022-2025 jalostustarkastettiin 5 tanskandoggia hyväksytysti. MH-luonnekuvauksen toimihenkilöitä ei ole koulutettu yhdistyksen toimesta 2022-2026 välisenä aikana Kaudella 2022-2026 ei ole toteutettu luonne-/käyttäytymiskyselyä
Terveys ja lisääntyminen Suhtaudutaan entistä avoimemmin rodussa ilmeneviin vikoihin ja sairauksiin. Sairauksista ja kuolinsyistä ilmoitetaan rotujärjestölle. Luonnolliset lisääntymisominaisuudet säilyvät.	PEVISA-ohjelmassa lonkka-, kyynär- ja sydänultraus + EKG. Jalostussuosituksena - lonkkaindeksi yhdistelmissä vähintään 100 - virallinen silmätarkastus jalostuskoirilla - laaja selkätutkimus Kasvattajapäivät joka toinen vuosi. Tiedonjakoa kasvattajille.	Joukkosydäntarkastustilaisuuksia on järjestetty vuosittain vähintään 1, yleensä 2 kertaa seuraavasti: Vuonna 2023 järjestettiin 2 joukkosydänultraa, keväällä 11 doggia, syksyllä 10 doggia Vuonna 2024 järjestettiin 2 sydänultraa, kesällä 9 doggia ja syksyllä 9 doggia. Vuonna 2025 järjestettiin 2 sydänultraa, keväällä 10 doggia ja syksyllä 20. Vuonna 2026 kesällä järjestettiin sydänultra jossa 14 doggia ja loppuvuodesta on tulossa vielä yksi sydänultra. Jalostustoimikunnan käsittelyyn tulleilta yhdistelmiltä vaaditaan hyväksymistä varten jalostusohjeen vähimmäisvaatimusten täyttymistä. Yhdistelmiä on jouduttu hylkäämään puutteellisten tulosten takia, esim. ensisynnyttäjän korkea ikä tai puuttuvat näyttelytulokset tai jalostustarkastus. Kasvattajapäivät eli doggiexpo on järjestetty vuonna 2023
Ulkomuoto Rotu säilyy terverakenteisena ja liioittelemattomana. Rotutyyppi yhtenäistyy väriryhmien välillä.	Jalostusohje: molemmilla vanhemmilla vähintään 3 x EH tai 2 x ERI tai hyväksytty jalostustarkastus. Järjestetään jalostustarkastus vuosittain. Ulkomuototuomareiden erikoiskoulutus tarpeen mukaan.	Jalostustoimikunnan käsittelyyn tulee noin 10% toteutuneista yhdistelmistä, näiltä käsittelyyn tulleilta yhdistelmiltä vaaditaan hyväksymistä varten jalostusohjeen vähimmäisvaatimusten täyttymistä. Jalostustoimikunnan käsittelyn ulkopuolella tehtyjen yhdistelmien osalta vähimmäisvaatimukset eivät valitettavasti aina täyty.

		Jalostustarkastus on pyritty järjestämään ulkomuodon osalta vuosittain, mutta niitä on jouduttu perumaan osallistujien puutteen vuoksi. Yksittäisiä jalostustarkastuksia on myös tehty kasvattajien pyynnöstä. Ulkomuototuomarien rodun erikoiskoulutus ja arvostelukoe on järjestetty vuosittain. Lisäksi on toteutettu uusitun rotumääritelmän tuomien muutosten koulutusta jäsenlehdessä että webinaarissa 2025.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus

Jalostukseen käytetään noin 10% koko rodun populaatiosta eli jalostuskäytön ulkopuolelle jää edelleen paljon koiria. Suurimmat syyt ovat terveystutkimustulosten puuttuminen ja se, että kaikki koirat eivät tule esille esim. näyttelyissä eli ne ovat vain perhekoiria.
Alla olevissa taulukoissa on avattu jalostukseen käytettyjä uroksia ja narttuja kaikki värit yhdessä ja värit eriteltyinä.

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus, kaikki väriryhmät 2016-2025

Per sukupolvi (4 vuotta)	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Tehollinen populaatio	86 (57%)	96 (56%)	112 (55%)	113 (55%)	135 (51%)	133 (50%)	142 (52%)	154 (53%)	149 (54%)	146 (53%)
Uroksista käytetty jalostukseen	3 %	4 %	4 %	5 %	6 %	8 %	10 %	10 %	10 %	9 %
Nartuista käytetty jalostukseen	8 %	11 %	13 %	16 %	14 %	15 %	16 %	17 %	21 %	20 %

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus, keltainen ja tiikerijuovainen 2016-2025

Per sukupolvi (4 vuotta)	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Tehollinen populaatio	35 (56%)	39 (56%)	42 (51%)	42 (50%)	50 (51%)	50 (51%)	50 (52%)	58 (55%)	60 (56%)	60 (56%)
Uroksista käytetty jalostukseen	5 %	6 %	6 %	6 %	7 %	9 %	12 %	10 %	11 %	10 %
Nartuista käytetty jalostukseen	10 %	15 %	16 %	21 %	17 %	18 %	18 %	18 %	20 %	21 %

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus, musta ja harlekiini 2016-2025										
Per sukupolvi (4 vuotta)	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**
Tehollinen populaatio	48 (62%)	49 (60%)	60 (59%)	58 (58%)	66 (50%)	68 (49%)	79 (52%)	82 (51%)	77 (53%)	77 (51%)
Uroksista käytetty jalostukseen	3 %	4 %	3 %	6 %	6 %	7 %	10 %	9 %	9 %	9 %
Nartuista käytetty jalostukseen	8 %	11 %	10 %	10 %	12 %	11 %	13 %	15 %	19 %	20 %

Jalostuksen ulkopuolelle jäävien koirien osuus, sininen 2016-2025										
Per sukupolvi (4 vuotta)	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**	**2018**	**2017**	**2016**
Tehollinen populaatio	15 (58%)	20 (59%)	26 (62%)	22 (58%)	28 (56%)	23 (50%)	27 (54%)	28 (58%)	26 (59%)	27 (56%)
Uroksista käytetty jalostukseen	0 %	0 %	0 %	2 %	3 %	5 %	8 %	12 %	13 %	12 %
Nartuista käytetty jalostukseen	2 %	6 %	14 %	17 %	16 %	22 %	25 %	25 %	31 %	21 %

Jalostussuositusten ja PEVISAn ajantasaisuuden arviointi

Jalostustoimikunta suosittaa edelleen selkätutkimuksia samalla kun lonkka- ja kyynärniveltutkimuksetkin tehdään. Jalostustoimikunta tulee jatkossa vaatimaan, että väristeytyksiä varten tulee kasvattajan sitoutua tekemään jalostuskoirien sekä pentujen värigeenitestaus. Vaikka jalostusohjesäännössä on esitetty uroksille jälkeläismääräraja, ei sitä tässä vaiheessa haluta esittää lisättäväksi PEVISAAN. Nykyinen PEVISA on riittävä sellaisenaan, eikä PEVISAAN ole tarpeen lisätä tutkimusten raja-arvoja.
Jalostustoimikunta tulee edelleen keräämään tuloksia ja tilastoi niitä, sekä tekee yhteenvetoja mm. toteutuneista ei-pevisaan liittyvistä terveystutkimuksista yhdistyksen lehteen. Näin tulosten huomattaviin muutoksiin voidaan reagoida tarvittaessa.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

6.1 Jalostuksen tavoitteet

Jalostuksen tavoitteet on esitetty kohdassa 1 taulukkomuodossa.
Yksi tärkeimmistä tavoitteista on se, että kaikki jalostukseen käytettävät koirat täyttävät yhdistyksen jalostusohjesäännön vähimmäisvaatimukset.

6.2 Suositukset jalostuskoirille ja yhdistelmille

Suositukset jalostukseen käytettävien koirien ja yhdistelmien ominaisuuksista
Jalostusohjesääntö tanskandogeille
Vuoden 2017 alusta astui voimaan tanskandoggeille ensimmäinen Perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma - PEVISA. Sitä on sittemmin tarkistettu tämän jälkeen niin yhdistyksen kuin Suomen kennelliiton toimesta. Nykyinen PEVISA on voimassa 2026 asti.

PEVISA- ohjelman mukaan pentujen vanhemmista pitää olla ennen astutusta annettu lonkkakuvauslausunto ja kyynärkuvauslausunto . Lonkka- ja kyynärkuvaushetkellä koiran tulee olla täyttänyt 18 kk.
Ohjelmaa on päivitetty sydäntutkimuksen osalta ja 1.7.2026 alkaen pentujen vanhemmista tulee lisäksi olla ennen astutusta tehty sydänultra sisältäen sydänkuuntelun ja 5 min EKG:n. Tutkimus on voimassa 12 kk. Alaikäraja on 24 kk. Koira ei saa osoittaa merkkejä mistään perinnöllisestä sydänsairaudesta, eikä avointa tulosta DCM:n, eikä muidenkaan sydänsairauksien osalta hyväksytä.
Ulkomaisia uroksia koskeva poikkeuslupa kyynärtutkimusten suhteen, koskee nykyisin kahta (2) pentuetta/ uros. Uroksen seuraavien pentueiden kohdalla vaaditaan, että uros täyttää PEVISA-ehdot tai yhdistelmälle tulee anoa etukäteen tapauskohtainen poikkeuslupa. Koirarekisteriohjeen mukaisesti lupa ei koske Suomessa tapahtuvia astutuksia.
Sydäntutkimusten osalta ulkomaisten urosten sydänultratulokset huomioidaan, kun tutkimuksen on tehnyt virallinen eläinlääkäri, koiran tunnistusmerkintä on tarkastettu ja sen tiedot ilmenevät tutkimuksesta, samoin tutkimuksesta tulee käydä ilmi, ettei koira sairasta dilatoivaa kardiomyopatiaa (DCM), eikä tutkimus saa olla yli 12 kk vanha.
Mikäli ulkomaisella uroksella ei ole sydänultratulosta, sitä koskee poikkeuslupa kaksi (2) pentuetta /uros. Uroksen seuraavien pentueiden kohdalla vaaditaan, että uros täyttää PEVISA-ehdot tai yhdistelmälle tulee anoa etukäteen tapauskohtainen poikkeuslupa.

Yleiset vaatimukset
Kasvattaja on Suomen Kennelliiton ja Suomen Tanskandoggi Ry:n jäsen.
Astutuspyynnöt/ilmoitukset lähetetään jalostustoimikunnan sihteerille jalostustoimikunnan lomakkeella tai vastaavilla tiedoilla varustettuna sähköpostitse. Sähköpostitse lähetetty astutuspyyntö tulee päivätä selkeästi (esimerkiksi Helsingissä 1.1.2026 Maija Meikäläinen.)
Tarvittavat liitteet: sukutaulut, terveystiedot ja näyttelytulokset. Liitteitä ei tarvitse lähettää, mikäli edellä mainitut tiedot ovat saatavissa Kennelliiton jalostustietojärjestelmästä.
Jalostustoimikunta voi käsitellä jalostusanomuksen vasta, kun kaikki tarvittavat liitteet on toimitettu.
Jalostustoimikunta voi kirjallisen hakemuksen perusteella harkita poikkeamista näistä ohjeista erityisen painavien syiden perusteella.

Jalostustoimikunnan antama päätös hyväksyttyä yhdistelmää kohden on kasvattajakohtainen siten, että kyseistä yhdistelmää ei voi siirtää eteenpäin toiselle kasvattajalle/kennelnimelle.
Jalostustoimikunnan antama päätös on myös astutuskohtainen siten, että se koskee tiettyyn kiimaan tehtyä anomusta.
Käsittelyaika jalostustoimikunnassa on viikosta neljään viikkoon, joka kasvattajan tulee huomioida jalostusanomusta, -ilmoitusta toimittaessaan. Mikäli kysymyksessä on poikkeuslupaa vaativa yhdistelmä, kuten esimerkiksi väristeytysyhdistelmä, on hakemus tarvittavine liitteineen oltava toimitettu jalostustoimikunnalle vähintään 2 kk ennen suunniteltua astutusta.

Siitosparin yleiset vaatimukset:
Terveys
Jalostukseen käytettävän tanskandoggin tulee olla fyysisesti ja psyykkisesti terve sekä vapaa perinnöllisistä sairauksista. Mikäli tiedossa on, että koiran vanhemmilla, sisaruksilla ja/tai jälkeläisillä on perinnöllisiä sairauksia, tulee koira tutkia ja todeta terveeksi niiltä osin.
Jalostustoimikunta edellyttää kasvattajia paneutumaan suunnitelmissaan tanskandoggilla

esiintyviin vakaviin perinnöllisiin sairauksiin, kuten sydän-, luusto- ja silmäsairauksiin sekä autoimmuunisairauksien mahdollisiin esiintymiseen suunnitellun yhdistelmän osalta. Sydämen osalta on voimassa oleva PEVISA-ohjelma, joka määrää siitokseen käytettävien yksilöiden tutkimuksen. Kasvattajan tulisi tämän lisäksi pyrkiä selvittämään mahdollisuuksien mukaan käytettävien koirien tutkimustulokset myös taustojen osalta. Jalostuksessa tulee välttää yhdistelmää, jossa sydänongelmia/selvittämättömiä, mahdollisesti sydänperäisiä kuolemia on sekä nartun että uroksen puolella.
Jalostutukseen käytettävien koirien selkäkuvausta suositellaan tehtäväksi virallisena ja siten vasta kahden vuoden iässä, että mukaan saadaan rodulle tärkein spondyloosilausunto.
Yhdistelmien osalta suositetaan, että rodun jalostusindeksi lonkkien osalta (vanhempien keskiarvo) olisi vähintään 100.
Silmien osalta suositellaan virallista silmä- ja silmäluomitarkastusta jalostukseen käytettäville koirille ja toivoo enemmän huomiota kiinnitettävän tanskandoggeilla esiintyviin silmä- ja luomisairauksiin siitosparia valittaessa. Mikäli koiralla on todettu jokin periytyvä silmä- tai silmäluomisairaus, sitä ei tulisi käyttää jalostukseen. Operoituja tai operaatiota tarvitsevia yksilöitä ei saa käyttää jalostukseen. Mikäli vanhemmilla, sisaruksilla ja/tai jälkeläisillä on silmä- /tai silmäluomisairauksia useammalla kuin yhdellä, tarvitaan paritettavalle koiralle puhdas silmälausunto silmäeläinlääkäriltä. Mikäli lähisuvussa esiintyy kataraktia tai glaukoomaa yhdelläkin koiralla, jalostuskäyttöön suunnitellulla koiralla tulee olla puhdas silmäeläinlääkärin lausunto.
Muita vakavia elinikään ja/tai elämänlaatuun selvästi vaikuttavia sairauksia kuten mm epilepsia ja wobblerin syndroomaa sarastavia koiria ei tule käyttää jalostukseen.

Jalostustoimikunnalla on oikeus olla hyväksymättä, perustellusta syystä, nartun astutusta tai uroksen käyttöä. Jalostustoimikunnan ei myöskään tarvitse hyväksyä yksilöä, jonka jälkeläisissä on todettu vakavia virheitä tai sairautta riittävän laajaan luotettavaan aineistoon pohjautuen.
Jalostustoimikunnan päätökset koirien siitokseen kelpaavuuteen perustuvat eläinlääkärin virallisiin lausuntoihin tai omistajien/kasvattajien lausuntoihin ko. koirista tai niiden lähisukulaisista.

Luonne
Jalostuskäyttöön ei hyväksytä yksilöä, joka on saanut arvosanan hylätty tai EVA (ei voida kaikilta osin arvostella) kaksi kertaa luonteen vuoksi, varsinkin jos koira on ollut aggressiivinen tai osoittanut pelkopuremisen merkkejä. Jalostustoimikunta voi poikkeuslupaa varten pyytää tällaiselta koiralta hyväksytyn Suomen kennelliiton jalostustarkastuksen ulkomuodon ja luonneosion, jossa on otettu kantaa ko. koiran luonteeseen tai hyväksytysti suoritetun virallisen luonnetestituloksen tai MH-kuvauksen. Jalostustoimikunta voi pyytää koiralta Suomen Kennelliiton jalostustarkastuksen ulkomuodon ja luonneosion osalta tai luonnetestin myös silloin, kun jalostukseen aiotulla koiralla on useita negatiivisia mainintoja luonteesta näyttelyarvosteluissa ilman hylätty- tai EVA-laatuarvosana. Luonnetesti on suoritettu hyväksytysti, kun loppupistemäärä on vähintään +75 ja lisäksi seuraavat osa-alueet on oltava plussalla: hermorakenne, luokse päästävyys, terävyys ja laukauspelottomuus. Myös MH-kuvauksen hyväksytty tulos hyväksytään.

Ulkomuoto
Näyttelytulosten kohdalla molemmilla vanhemmilla tulee olla vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) tai 2 x erinomainen (ERI) -tulos näyttelyistä tai hyväksytty jalostustarkastus.

Muita suosituksia ja ohjeita

Kasvattaja sitoutuu noudattamaan Suomen Kennelliiton suosituksia koiran sijoittamisesta ja eläinten hyvinvointilakia.
Tämän lisäksi yhdistys suosittaa rodun ominaisuudet huomioiden, että nartun sijoitussopimuksissa narttu siirtyy vastaanottajan omistukseen 1 (yhden) pentueen jälkeen, kuitenkin viimeistään 4 (neljän) vuoden jälkeen.
Tanskandoggi rodun rotuominaisuudet huomioiden, Suomen Kennelliiton koirarekisteriohjeesta poiketen, STD ry:n jalostustoimikunta ei suosittele käyttämään tanskandogginarttua jalostukseen peräkkäisistä juoksuista (pentujen väli vähemmän kuin 10kk).
Siitosparin tulee olla omasta väriryhmästä.
Sukusiitosaste enintään 6,25 % (serkusparitus), 5 sukupolvea taaksepäin laskettuna tuleva pentue yhtenä niistä. Suurempaa sukusiitosastetta ei hyväksytä kuin erityisen painavista perustelluista syistä. Mikäli jalostustoimikunta hyväksyy suuremman sukusiitosasteen, tulee pöytäkirjasta ilmetä syy, miksi sukusiitosaste yli 6,25 % on hyväksytty.
Pakastespermaa käytettäessä ei vaadita lonkka- tai kyynärkuvaustulosta, mikäli sperma on kerätty talteen ennen PEVISA:n voimaantuloa (v. 2007) ja toisella siitosparista on lonkkakuvaustuloksena A-B.
Jalostustoimikunta toivoo urosten omistajien kiinnittävän huomiota nk. Matador jalostukseen ts. välttämään uroksen liiallista jalostuskäyttöä, koska Matador-jalostuksen myötä geenien monimuotoisuus vähenee, koirien perimä supistuu ja ne altistuvat muun muassa immuunisuojan ja elinvoiman heikkenemiselle. Rekisteröintimääriin viitaten ja tämänhetkisen populaation perusteella uroksen maksimäärä jälkeläisiä tulee rajoittaa 30 pentuun.
Mikäli siitokseen käytettävällä uroksella on Suomessa jo 3 pentuetta (kaikki värit), suositellaan urokselle jälkeläistarkastusta ja mikäli siitokseen käytettävällä uroksella on Suomessa jo 5 pentuetta (kaikki värit) uros on jälkeläistarkastettava, jotta yhdistelmä hyväksytään.
Jalostusohjesäännön ja JTOn tavoitteena on taata tanskandoggin geneettinen monimuotoisuus.
Seuraavat väriyhdistelmät ovat kiellettyjä kaikilla roduilla: merle – merle – harlekiini – harlekiini – harlekiini – merle.
Kuuroja tai toispuolisia kuuroja ei hyväksytä jalostukseen missään värissä.

Vähimmäisvaatimukset jalostukseen käytettäville koirille
Ikä vähintään 24 kk astutushetkellä, ei yli 7-vuotias.
Ensisynnyttäjä ei saa olla yli 5-vuotias astutushetkellä.
Näyttelytulos - vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) TAI 2 x erinomainen (ERI) tai hyväksytty jalostustarkastus.
Lonkkakuvaustulos A-C, ei kuitenkaan 2 x C (sekä uroksen että nartun lonkat C).
Kyynärnivelet 0/0, jolloin siitosparin kyynärnivelten kuvaustulos voi olla 1/1.
Virallinen sydänultratulos (terve), sydänkuuntelutulos sekä 5 min EKG, tutkimus ei saa olla yhtä vuotta vanhempi. Ulkomaalaiset urokset: kts. ohjesäännön alku.

Väriryhmien yli suunnitellut yhdistelmät ja niihin tarvittava poikkeuslupa vaatii ensisijaisesti aina siitosparin värigeenitestitulokset.

Poikkeusluvat väriyhdistelmiin
FCI, rodun rotumääritelmästä vastaava rodun kotimaa ja siten myös Suomen Kennelliitto on sulkenut rotukirjat, jonka mukaan eri väriryhmien koiria ei saa yhdistää ilman poikkeuslupamenettelyä.
Tämän takia mahdollisuus tehdä kahden eri väriryhmän risteytystä on ainoastaan

poikkeusluvalla.
Poikkeuslupaa haettaessa siitosparin molempien vanhempien tulee ehdottomasti täyttää vähintään yllä mainitut vähimmäismääräykset jalostukseen käytettäville koirille asetetut vaatimukset.
Suomen Tanskandoggi ry:n jalostustoimikunta vaatii väripoikkeuslupahakemuksen liitteeksi aina siitosparin värigeenitestitulokset ja ne on oltava käytettävissä ennen kuin yhdistelmä otetaan käsittelyyn.
Poikkeuslupahakemus tulee olla jalostustoimikunnalla vähintään 2 kuukautta ennen suunniteltua astutusta.
Sininen – musta –väriristeytykset hyväksytään jalostustoimikunnassa ”automaattisesti” kunhan yhdistelmä täyttää jalostusohjesäännön vähimmäisvaatimukset ja värigeenitestitulos on esitetty.
Sini-musta väriristeyksen osalta kasvattaja toimittaa tarvittavat dokumentit jalostustoimikunnalle, joka antaa kasvattajalle kirjallisen lausunnon jalostustoimikunnan käsittelystä. Tämän lisäksi kasvattajan tulee toimittaa oma vapaamuotoinen anomus väriristeytyksestä Kennelliitolle ensi tilassa, kuitenkin hyvissä ajoin ennen astutusta. Kennelliitto rekisteröi pentueen normaalisti, eikä kasvattajan tarvitse odotella Kennelliiton jalostustieteellisen toimikunnan käsittelyä. Luvan saa myös ensikertalainen kasvattaja, kunhan yllä olevat vähimmäisvaatimukset täyttyvät.
Muiden väriristeytysten osalta poikkeuslupakäytäntö vaatii rotujärjestön jalostustoimikunnan lausuntoa yhdistelmästä ennen Kennelliiton jalostustieteelliselle toimikunnalle lähettämistä.
Poikkeusluvan saamisen edellytyksenä kasvattajalla tulee olla vankka kokemus kasvatustyöstä ja riittävä koiramateriaali hyödyntääkseen poikkeuslupapentueen jälkeläisiä kasvatustyössään.
Poikkeuslupa-anomus käsitellään jalostustoimikunnassa ainoastaan, mikäli kasvattaja esittää erittäin hyvin perustellun anomuksen, jonka liitteenä on selkeä jatkojalostussuunnitelma tuleville jälkeläisille. Anomuksen liitteenä tulee olla myös siitosparin sukutaulut väri- ja terveystietoineen sekä tarkka selvitys siitä, minkä väristen koirien jalostukseen ko. väriyhdistelmästä syntyneitä jälkeläisiä käytetään.

Pentuvälitys
Suomen Tanskandoggi Ry:n pentulistalla julkaistaan jalostustoimikunnan käsittelemistä yhdistelmistä syntyneet pentueet. Mikäli kysymyksessä on pentue, joka on hylätty, voi kasvattaja ilmoittaa pentueen pentulistalle ja hylkäyksen syy ilmoitetaan listalla. Ilmoittaminen tapahtuu jalostustoimikunnan sihteerin kautta. Pentue voidaan laittaa pentulistalle yhdistyksen nettisivuille ja tiedoksi pentuvälittäjille yksi (1) kuukausi ennen astutusta. Pentue voi olla pentulistalla siihen saakka, kun pennut täyttävät 3 kk. Kasvattaja on velvollinen ilmoittamaan pentulistan päivittäjälle, jos kaikki pennut ovat löytäneet kodit ennen 3 kk ikää.

Muuta huomioitavaa
Jalostustoimikunta toivoo, että kaikki kasvattajat noudattavat kasvatustyössään jalostusohjesääntöä ja tanskandoggien jalostuksen tavoiteohjelmaa (JTO).
Jalostuksen tulee aina perustua tarkkaan harkintaan ja tämän takia suunnitelma tulisi olla aina valmis jo vähintään 2-3 kuukautta ennen suunniteltua astutusta.
Mikäli uroksen spermaa pakastetaan ja uros saa sperman keruun/pakastamisen jälkeen DCM -lausunnon, pakastetta ei saa sairauden toteamisen jälkeen enää käyttää.
Jalostustoimikunta suosittelee kasvattajia/omistajia teettämään aina kuolinsyytutkimuksen, mikäli koira kuolee nuorena ja/tai äkillisesti.
Jalostustoimikunnan on hylättävä astutuspyyntö, jos kasvattajan koirien pito on tiettävästi ala-arvoista tai muutoin epäasiallista. Jalostustoimikunnan tulee olla

yhteydessä alueellisiin eläinsuojeluvalvojiin ja -viranomaisiin ja toimikunnalla on velvollisuus pyytää tarkastuskäyntiä ja -lausuntoa välittömästi, mikäli ilmenee aihetta epäillä laiminlyöntejä kasvattajan koiranpidossa.

Jalostustoimikunnalla on perustelluista syistä oikeus poiketa jalostusohjesäännön minimivaatimuksista, mikäli kasvattajalla on esitettynä asiassa hyvin perusteltu syy. Hyväksytyt tai hylätyt päätökset on aina perusteltava kasvattajalle kattavasti.

Suositus yksittäisen koiran maksimijälkeläismäärälle
Yhdistys ja sen jalostustoimikunta suosittavat, että yksittäisen koiran maksimi jälkeläismäärä olisi 30 jälkeläistä.

6.3 Rotujärjestön toimenpiteet

Vaatimukset jalostuskoirille on asetettu PEVISA-ohjelmassa ja tämän lisäksi jalostusta ohjaa rotuyhdistyksen jalostusohjesääntö.
Tiedotetaan tanskandoggien kasvattajia ja omistajia uusista jalostukseen vaikuttavista ohjeista ja säännöistä. Pyritään lisäämään kasvattajien valistusta niin, että jokaisen suunnitellun yhdistelmän molemmat osapuolet täyttävät yhdistyksen jalostuksen vähimmäisvaatimukset. Geenipoolin laajentamiseksi pyritään hyväksymään hyvin perustellut, värigeenitestatut väriristeytykset, jotka vaativat poikkeuslupakäsittelyn suljettujen rotukirjojen vuoksi.
Jalostustoimikunnan jäsenet osallistuvat SKL:n järjestämille jalostusta käsitteleviin koulutuksiin. Tuomareille järjestetään rotukohtaista erityiskoulutusta vuosittain.
Pyritään järjestämään joka toinen vuosi kasvattajapäivät (doggiexpo), jossa kasvattajille tuodaan informaatiota asiantuntijaluennoin. Lisäksi järjestetään webinaareja ja kyselyitä tärkeistä aiheista sekä kasvattajille että omistajille. Yhdistys seuraa myös rodun luonteen kehitystä.
Järjestetään edelleen yhdistyksen tukemia joukkotarkastuksia, lähinnä painottuen sydäntutkimuksiin.
Pyritään kouluttamaan Suomen Kennelliiton jalostustarkastuksen luonnekuvaajia vähintään 2 kappaletta. Järjestetään jalostustarkastuksia ulkomuodon ja käyttäytymisen osalta. Lisäksi järjestetään jälkeläistarkastuksia.
PEVISA-ohjelmaan sisällytetyistä sairauksista sekä JTO:n suosituksista esitetään vuosittain tilastot rotujärjestön lehdessä.
Lisäksi yhdistyksellä on oma pentuvälitys. Pentuvälitys toimii linkkinä kasvattajien ja pennunostajien välillä. Yhdistyksen pentuvälitys välittää tiedot vain niistä pentueista, jotka täyttävät seuraavat ehdot:
• Kasvattaja on Suomen Tanskandoggi ry:n jäsen.
• Kasvattaja on ilmoittanut pentueen pentuvälitykseen.
Pentuvälitysilmoituksen yhteydessä mainitaan, täyttääkö yhdistelmä jalostusohjesäännön ehdot vai ei.

Jalostustoimikunta on edellisen JTO:n aikana ottanut käyttöön toiminnon, jolla Kennelliiton pentulistalle saadaan näkyviin pentulistalla olevan pentueen kohdalle tieto, täyttääkö yhdistelmä rotujärjestön jalostussuositukset vai ei.

6.4 Uhat ja mahdollisuudet sekä varautuminen ongelmiin

Rodun jalostuksen suurimmat uhat ja mahdollisuudet
Uhat
Kasvattajakyselyn (vuosi 2020) vastauksista nousi 3 suurinta huolenaihetta siten että sydän nostettiin ensimmäiseksi, mutta lähes yhtä paljon huolta nousi tämänhetkisistä selkä- ja luonnetilanteista. Monimuotoisuuden kapeneminen/pullon kaulatilanne on myös edelleen uhkana. Nyt jo jokaisessa väriryhmässä löytyy samoja koiria. Rotu tarvitsee edelleen tarkoin harkittuja, vanhemmat sekä pentue värigeenitestattuja väriristeytyksiä. Toivotaan yhdistelmien tuovan kyseisiin väreihin uutta geenipohjaa ja vältetään tuomasta risteytysyhdistelmiin koiria, joita on jo käytetty paljon.

Jalostuspohjan kapeneminen, samojen urosten liikakäyttö sekä toisen polven jälkeläiset.
Suositukset ylittyvät reilusti kaikissa väriryhmissä. Kun yksittäisen uroksen toisen polven jälkeläiset ovat lähes 100 jälkeläistä, tilanne on todella huolestuttava.
Huolenaiheeksi on nähty myös kasvattajat itse; kasvattajat, joilla ei ole päämäärää/tavoitetta mihin kasvatustyössään pyrkivät. Tehdään yhdistelmiä, jotka eivät täytä edes jalostusohjesäännön minimivaatimuksia. Valitettavasti on myös kasvattajia, jotka mahdollisesti tietämättömyyttään tai välinpitämättömyyttään jatkavat sairaita/epäkelpoja linjoja edelleen rodun terveydestä välittämättä.
Muistaa täytyy kuitenkin, että kasvatustyö on kompromissien tekemistä, kaikkia koiria ei voida jalostuksesta karsia pois ihan jo jalostuspohjan laajuuden säilyttämiseksi. Riskien tunnistaminen on ensisijainen asia.
Yksi tärkeä asia huomioitavaksi on rotumääritelmän mukaisen luonteen kohentaminen.
Jalostusmateriaalin valinnassa tulisi kiinnittää huomiota edelleen enenevässä määrin rauhallisuuteen sekä itsevarmuuteen. Hieman pidättyväinen tanskandoggi ei ole kuitenkaan arka. Lisäksi kasvattajien jalostustyötä vaikeuttaa koirien omistajien puutteelliset merkinnät Kennelliiton jalostustietojärjestelmään mm. kuoliniästä ja kuolinsyystä.

Mahdollisuudet
Isona mahdollisuutena oli se, että sydänultran saatiin Pevisa-ohjelmaan. Näin pystytään suoraan sulkemaan pois jalostuksesta sydänsairaat koirat.
Sukusiitosprosentit ovat edelleen vielä maltillisella tasolla.
Tanskandoggi on suurikokoinen ja voimakas rotu, mutta sillä ei esiinnyt koon tai rakenteen tuomia lisääntymisongelmia ja sen yleinen terveydentila on varsin hyvä. Suuresta koosta huolimatta rodulla ei esiinny juurikaan kyynär tai lonkkaniveldysplasiaa. Tanskandoggit pystyvät lisääntymään luonnollisesti, niillä ei ole merkittäviä rakenteellisia tai liioiteltuja piirteitä, jotka estäisivät luonnollisen astumisen tai synnyttämisen.
Väriristeys-yhdistelmät tulee olla tarkkaan harkittuja, kasvattajalla tulee olla tietoa värien periytyvyydestä ja olla valmiina värigeenitestaamaan molemmat jalostuskoirat ja noudattamaan geenitestien tuloksia välttämällä ei toivottuja väriyhdistelmä sukutaulussa.

Varautuminen ongelmiin
Jalostustoimikunta seuraa rodun tilannetta erilaisin kasvattajille ja omistajille tehtävin kyselyin sekä Suomen Kennelliiton terveyskyselystä pyytämällä säännöllisesti tietoja, tuottamalla yhteenvetoja ja tilastoja. Myös KoiraNet tärkeänä työkaluna tiedon tuottamisessa.
Rotuinfoa päivitetään säännöllisesti ja se jaetaan kasvattajille veloituksetta uusien pentujen omistajien mukaan annettavaksi.
Jalostustoimikunta kannustaa kasvattajia ja omistajia kirjaamaan KoiraNettiin koiriensa kuolinsyyt ja iät.
Kannustetaan kasvattajia tuomaan jalostustoimikunnan tietoon oman koiransa sairaudet.
Kannustetaan edelleen tanskandoggien omistajia ja kasvattajia tutkituttamaan koiransa, mm. järjestämällä edullisempia joukkotarkastuksia.

6.5 Toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelman seuranta

Vuosi	Tehtävä tai projekti
2027	webinaari: jalostusvalinnat ja lisääntyminen jalostustarkastukset: luonne ja käyttäytyminen Jalostustoimikunnan osioon rotujärjestön internetsivuille ja rotulehteen tullaan päivittämään ajantasaista tietoa luonne- ja jalostusasioista
2028	webinaari: silmäsairaudet

	Doggiexpo kasvattajille, ruokinta-asiaa jalostustarkastukset: luonne ja käyttäytyminen Jalostustoimikunnan osioon rotujärjestön internetsivuille ja rotulehteen tullaan päivittämään ajantasaista tietoa luonne- ja jalostusasioista
2029	webinaari: sydän jalostustarkastukset: luonne ja käyttäytyminen Jalostustoimikunnan osioon rotujärjestön internetsivuille ja rotulehteen tullaan päivittämään ajantasaista tietoa luonne- ja jalostusasioista luonnekysely
2030	webinaari: luonne jalostustarkastukset: luonne ja käyttäytyminen kasvattajakysely Jalostustoimikunnan osioon rotujärjestön internetsivuille ja rotulehteen tullaan päivittämään ajantasaista tietoa luonne- ja jalostusasioista
2031	webinaari: luustosairaudet jalostustarkastukset: luonne ja käyttäytyminen seuraavan JTO:n päivittäminen Jalostustoimikunnan osioon rotujärjestön internetsivuille tullaan päivittämään ajantasaista tietoa luonne- ja jalostusasioista

Tanskandoggien JTO

Tanskandoggille rotuna laadittiin ensimmäistä kertaa Jalostuksen tavoiteohjelma (JTO) vuonna 2006. Tavoiteohjelman avulla voimme viedä rotuamme eteenpäin määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti tulevillekin sukupolville. Suomen Tanskandoggi Ry:n jalostustoimikunta on ensisijaisesti vastuussa jalostuksen tavoiteohjelman noudattamisesta ja sen toteutumisesta. Jalostustoimikunta pyrkii seuraamaan rodun kehittymistä säännöllisin terveys-, ulkomuoto- ja luonnekyselyin, jotka suunnataan sekä kasvattajille että koirien omistajille. Rotujärjestö on myös velvollinen huomioimaan JTO:n tavoitteet toimintasuunnitelmaa laatiessaan mutta ennen kaikkea jokaisen kasvattajan tulee ehdottomasti miettiä omaa osuuttaan ja vastuutaan rodun jalostuksessa. Tulevaisuuden jalostuspohja luodaan nyt.

Tärkeimmät suositukset jalostuskoirille

Vähimmäisvaatimukset:

Ikä vähintään 24 kk astutushetkellä, ei yli 7-vuotias.

Ensisynnyttäjä ei saa olla yli 5-vuotias astutushetkellä.

Jalostuskäyttöön ei hyväksytä yksilöä, joka on saanut arvosanan hylätty tai EVA (ei voida kaikilta osin arvostella) kaksi kertaa luonteen vuoksi.

Näyttelytulos - vähintään 3 x erittäin hyvä (EH) TAI 2 x erinomainen (ERI) tai hyväksytty jalostustarkastus.

Lonkkakuvaustulos A-C, ei kuitenkaan 2 x C (sekä uroksen että nartun lonkat C).

Kyynärnivelet 0/0, jolloin siitosparin kyynärnivelten kuvaustulos voi olla 1/1.

Virallinen sydänultratulos (terve), sydänkuuntelutulos sekä 5 min EKG, tutkimus ei saa olla

yhtä vuotta vanhempi.
Väriryhmien yli suunnitellut yhdistelmät ja niihin tarvittava poikkeuslupa vaatii ensisijaisesti aina siitosparin värigeenitestitulokset.
Poikkeusluvat edellyttävät perusteluja ja Jalostusohjeessa annettujen muiden ohjeiden noudattamista.

JTO:n ja PEVISAn vaikutuksen seuraaminen
Jalostustoimikunta seuraa JTO:n ja PEVISAN toimenpiteiden toteutumista ja tätä kautta molempien ohjelmien vaikutusten laajuutta vuosittain.

7. LÄHTEET

Kennelliiton jalostustietojärjestelmä (https://jalostus.kennelliitto.fi,)

Katariina Mäki, artiikkeli Perinnöllinen monimuotoisuus ja jalostuspohja, (https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/perinnollinen-monimuotoisuus-ja-jalostuspohja, 5.8.2013)

Katariina Mäki, Sukusiitos (https://www.katariinamaki.fi/2024/07/18/mita-sukusiitos-on/,)

Kennelliitto, sukusiitos (https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-jalostus/tietoa-jalostuksen-tueksi/sukusiitos,)

Kennelliitto, Perinnölliset sairaudet ja viat, lonkkanivelen kasvuhäiriö, kyynärnivelen kasvuhäiriö, koirien sydänsairaudet, silmäsairaudet, epilepsia, atopia, kilpirauhasen vajaatoiminta, selkämuutokset (https://www.kennelliitto.fi/kasvatus-ja-terveys/koiran-terveys/perinnolliset-sairaudet-ja-koiran-hyvinvointi,)

Saki Paatsama, Terve ja sairas koira 1995

Suomen Tanskandoggi ry kasvattajakysely

Rotukohtaiset ohjeet (RKO), liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuotoarvostelussa

(https://www.kennelliitto.fi/liioiteltujen-piirteiden-rotukohtainen-arvosteluohje-rko-ulkomuototuomareille,)

Agria Breed Porofiles (https://www.agria.fi/tietoa-agriasta/agria-breed-profiles/,)

Katariina Tiira, (https://smartdog.fi/testaajat/katriina-tiira/,)

https://gesunde-dogge.de/en/hgd

